Letnik LII, številka 5, maj 2023, 6€

obrtnik podjetnik

OBRTNO-PODJETNIŠKA ZBORNICA SLOVENIJE

ozs.si/obrtnik
podjetnik.si

18. Forum:

Vladi bomo predstavili letošnje Zahteve slovenske obrti in podjetništva

Aktualne informacije spremljajte na prenovljeni spletni strani
www.ozs.si

9 772385 984015

Svetovalec: *Jubilejne nagrade, Zakon o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev, Davčna uredba v številkah*

Na mobilni telefon si naložite novo spletno stran **ozs.si**

Operacijski sistem iOS (iPhone):

1. odprite spletno stran **www.ozs.si** v aplikaciji Safari
2. na dnu zaslona izberite ikono za deljenje vsebine

3. izberite Add to Home screen

Operacijski sistem Android in drugi:

1. odprite spletno stran **www.ozs.si** v brskalniku
2. izberite ikono za izbor več možnosti

3. izberite možnost Dodajanje na začetni zaslon/ Add to home screen

Že od leta 1969

OBRTNO-PODJETNIŠKA ZBORNICA SLOVENIJE

Pričakujemo uresničitev zahtev slovenske obrti in podjetništva

V začetku maja bomo v Ljubljani organizirali osrednji zbornični dogodek Forum obrti in podjetništva, ki bo že 18. zapovrstjo. Na njem bomo predsedniku vlade in resornim ministrom predstavili letošnje zahteve slovenske obrti in podjetništva. Zbirka letos obsega 125 zahtev, ki se nanašajo na področja, kot so trg dela, zdravstveni sistem, izobraževalni sistem, digitalizacija in znanje za zeleni prehod ter podporno okolje in odprava administrativnih ovir. Za nas je seveda ključno, da bodo zahteve ne le slišane, ampak tudi uslišane oz. realizirane v čim večji meri.

Na zadnji seji upravnega odbora OZS smo se opredelili do napovedanih sprememb na področju zdravstva. Strinjali smo se, da pri preoblikovanju dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja ne pristajamo na nikakršne dodatne obremenitve stroškov dela. Na seji so člani izpostavili tudi morebitne negativne psihološke učinke na delavce. Delavec bo namreč dobil nižjo neto plačo, ker se bo dopolnilno zdravstveno zavarovanje prelilo v obvezno in ga bo obračunal delodajalec pri plači. Vsekakor pa pri preoblikovanju ne gre za ukinitev dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, kot je bilo mnogokrat neposrečeno predstavljeno v javnosti. V OZS imamo pripombe tudi glede sestave uprave ZZZS. Delodajalci bi morali v skupščini zavoda imeti tretjino glasov, saj delodajalci v zdravstveno blagajno prispevamo kar 1,5 milijarde evrov.

Smo pa pozdravili odločitev Vlade, da bo do konca leta podaljšala regulacijo drobnoprodajnih cen elektrike in plina za gospodinjstva, male poslovne odjemalce ter mala in srednje velika podjetja. S tem se je prekinilo obdobje negotovosti, podjetja pa bodo svoje poslovanje sedaj lažje načrtovala. Ob tem smo opozorili, da so regulirane cene električne energije in plina še vedno previsoke v primerjavi s cenami, ki jih imajo konkurenčna podjetja v sosednjih državah. Tako visoke cene postavljajo naša podjetja v nekonkurenčen položaj. Uredba je sicer podaljšana do konca tega leta.

Konec aprila je Državni zbor potrdil tudi novelo zakona o evidencah na področju dela in socialne varnosti. Pri tem moramo spomniti na dejstvo, da smo v OZS vztrajali pri tem, da se obveznega elektronskega evidentiranja ne sme uvesti za vse delodajalce. Tu smo bili uslišani, saj novela uvaja obvezne elektronske evidence zgolj za kršitelje delovne zakonodaje in ne za vse. Menimo pa, da je beleženje podrobnejših podatkov glede časa prihoda in odhoda z dela, izrabe odmora itd. zgolj dodatna administrativna ovira, za mnoge delodajalce pa bo v praksi to povsem nemogoče izvajati.

Spoštovani članice in člani, tisti, ki ste z nami že vrsto let, in tisti, ki ste se šele včlanili v našo zbornično družino. Prav vse pozivam, da izkoristite zbornične ugodnosti, ki jih prinaša članstvo. Poleg svetovanja in nudenja strokovne pomoči si v okviru svojih sekcij zagotovite brezplačno ali cenejšo udeležbo na strokovnih srečanjih in seminarjih, ne pozabite pa tudi na ugodnosti, ki vam jih prinaša kartica Mozaik podjetnih. Naši partnerji kartice so Zavarovalnica Triglav, turistična agencija Kompas, Big Bang in številni drugi. Vse ugodnosti članstva in koledar dogodkov si lahko ogledate na naši prenovljeni spletni strani www.ozs.si.

Blaž Cvar, predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije

obrtnik podjetnik

Kolofon
Letnik LII, številka 5, maj 2023
Izdaja Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, tel. 01 58 30 500
Naslov uredništva: Celovška cesta 71, Ljubljana
Stiki z uredništvom: 01 58 30 507, faks: 01 50 54 373; e-pošta: revija.obrtnik@ozs.si; spletna stran: www.ozs.si/obrtnik
Odgovorna urednica: Eva Mihelič, tel. 01 58 30 559
Novinar, koordinator: Anton Šijanec, tel. 01 58 30 533
Vodja skupine za komuniciranje, novinarka: Mira Črešnar, tel. 01 58 30 823
Naročnina, mali oglasi – tajnica redakcije: Barbara Peteros, tel. 01 58 30 507
Naklada: 31.000 izvodov
Cena: 6 evrov v prosti prodaji, celoletna naročnina 60 evrov (5-odstotni DDV je vključen v ceni).
Transakcijski račun pri NLB d. d. Ljubljana: 02013-0253606416
Oblikovanje, prelom revije, obdelava fotografij in priprava za tisk: Žiga Okorn in Barbara Sirk, www.uvid.si
Tisk: Salomon, d.o.o., Vevška 52, 1260 Ljubljana-Polje
ISSN 2385-9849

Najboljši servis

za obrt in podjetništvo!

Že od leta 1969

OBRTNO-PODJETNIŠKA ZBORNICA SLOVENIJE

Vse na enem mestu

zastopamo • informiramo • povezujemo • svetujemo • izobražujemo • promoviramo

na krovni organizaciji v Ljubljani in na 62 območnih zbornicah po vsej Sloveniji!

STALNE RUBRIKE

AKTUALNO 4-11

IZ OZS 12-15

PODJETNO 16-28

OBRTNIKOV SVETOVALEC 29

SEKCIJE 46-51

OOZ 52-60

IZOBRAŽEVANJE IN PRENOS ZNANJ 62-63

NAŠI ČLANI 64-66

OBRTNIKOVA BORZA 70-72

Naslovnica
bigstock; Žiga Okorn

KAZALO

Zahteve obrti in podjetništva 2023

Z zahtevami slovenske obrti in podjetništva OZS opozori na zakone, predpise in administrativne ovire, ki slovenskim obrtnikom in podjetnikom otežujejo poslovanje. V letošnji zbirki je 125 zahtev, ki jih bo zbornica po nekajletnem premoru znova predstavila na Forumu obrti in podjetništva, ki bo 10. maja v Ljubljani. Osrednji gost bo predsednik Vlade RS dr. Robert Golob. stran 4

Upravni odbor OZS

Na aprilski seji Upravnega odbora OZS so članice in člani razpravljali o napovedanih spremembah na področju zdravstva. Soglasni so bili, da pri preoblikovanju dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja ne pristajajo na nikakršne dodatne obremenitve stroškov dela. Prav tako pa pričakujejo večjo zastopanost v skupščini ZZZS, saj delodajalci v zdravstveno blagajno prispevajo 1,5 milijarde evrov. stran 6

OBRTNIKOV SVETOVALEC
29

Print21 & PromoDays

Ljubljanska izvedba sejma grafične tehnike je bila tako po površini kot po številu razstavljavcev največja doslej. Na približno 3.000 kvadratnih metrih se je namreč predstavilo več kot 30 razstavljavcev. Sekcija grafičarjev pri OZS, ki z organizatorji sodeluje že dalj časa, je sejem popestrila z izobraževalnimi vsebinami. stran 50

Skupaj gradimo kariere

Celodnevni dogodek Skupaj gradimo kariere je bil namenjen predvsem dijakom in njihovim staršem. Mladi so spoznavali prednosti vajeništva in karierne priložnosti v 66 gorenjskih podjetjih, ki so se predstavila na stojnicah v Športni dvorani Poden in v zunanjem šotoru na parkirišču. stran 62

ZAHTEVE OBRTI IN PODJETNIŠTVA 2023

Predstavljene bodo na Forumu obrti in podjetništva

Z zahtevami slovenske obrti in podjetništva Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije opozori na zakone, predpise in administrativne ovire, ki slovenskim obrtnikom in podjetnikom otežujejo poslovanje. V letošnji zbirki je 125 zahtev, ki jih bo zbornica po nekajletnem premoru znova predstavila na Forumu obrti in podjetništva, ki bo 10. maja v Ljubljani. Osrednji gost bo predsednik Vlade RS dr. Robert Golob.

Z njim bo na forumu potekal moderiran pogovor, s ključnimi ministri slovenske vlade pa okrogla miza o predlogih in rešitvah za lažje poslovanje obrtnikov in podjetnikov. Govorili bodo o aktualnih razmerah v slovenskem gospodarstvu, v ospredju pa bodo seveda letošnje Zahteve slovenske obrti in podjetništva. Celotna zbirka šteje letos 125 zahtev in tudi predlogov rešitev zanje, ki so razdeljene v pet sklopov, in sicer davčni sistem, trg dela, zdravstveni sistem, izobraževalni sistem, digitalizacija in znanje za zeleni prehod ter podporno okolje in odprava administrativnih ovir. V nadaljevanju izpostavljamo najpomembnejše med njimi in posebej še tiste, ki terjajo takojšnjo pozornost odločevalcev.

I. DAVČNI SISTEM

- Sprememba dohodninske lestvice in znižanje prispevkov (razvojna kapica)
- Uvedba znižane stopnje davka od dohodkov pravnih oseb za mala podjetja ter zvišanje praga za vstop v sistem DDV na 100.000 EUR
- Uvedba nižje stopnje DDV za osebne storitve s pretežnim deležem ročnega dela in za izdelke domače in umetnostne obrti ter znižanje stopnje DDV pri gostinskih storitvah
- Zahteve glede morebitne nove obdavčitve nepremičnin in premoženja
- Uvedba investicijskih olajšav za vlaganja v nepremičnine, namenjene poslovni rabi

II. TRG DELA

- Reorganizacija postopkov pridobivanja delovnih dovoljenj s ciljem hitrejše zaposlitve tujega delavca
- Določiti nov odpovedni razlog (redefinicija odpovednega razloga)
- Sprememba nove ureditve vodenja evidenc delovnega časa – administrativna razbremenitev
- Polna pokojnina in nadaljevanje dejavnosti ter sprememba pri ureditvi upokojevanja – dogovor glede nadaljnje zaposlitve ob izpolnjevanju pogojev

III. ZDRAVSTVENI SISTEM

- Učinkovit zdravstveni sistem z aktivno vlogo delodajalcev pri upravljanju ZZZS in brez dodatnih obremenitev delodajalcev s prispevki
- Drugačna ureditev regresnih zahtevkov zavodov do delodajalcev v primeru nesreče pri delu
- ZZZS naj sam obračuna in izplačuje denarno nadomestilo neposredno zavarovancu

ZAHTEVE SLOVENSKE OBRTI IN PODJETNIŠTVA 2023,
ZAHTEVAJO TAKOJŠNJE REŠITVE

1. Reorganizacija postopkov pridobivanja delovnih dovoljenj s ciljem hitrejše zaposlitve tujega delavca
2. Sprememba dohodninske lestvice in znižanje prispevkov (razvojna kapica)
3. Uvedba investicijskih olajšav za vlaganja v nepremičnine, namenjene poslovni rabi
4. Učinkovit zdravstveni sistem z aktivno vlogo delodajalcev pri upravljanju ZZZS in brez dodatnih obremenitev delodajalcev s prispevki
5. Sistemski, celovit in nacionalno koordiniran pristop k aktivnostim promocije poklicev ter vključitev vseh deležnikov (učenci, šole, starši, delodajalci) v imidž kampanjo obrtnih poklicev
6. Sistemsko financiranje reprezentativnih zbornic

IV. IZOBRAŽEVALNI SISTEM, DIGITALIZACIJA IN ZNANJE ZA ZELENI PREHOD

- Sistemski, celovit in nacionalno koordiniran pristop k aktivnostim promocije poklicev ter vključitev vseh deležnikov (učenci, šole, starši, delodajalci) v imidž kampanjo obrtnih poklicev
- Učinkovitejši sistem poklicnega izobraževanja, ki bo s spremenjenimi standardi prilagojen potrebam gospodarstva, podjetništva in obrti
- Podpora in reorganizacija programov izobraževanja odraslih, brezposelnih in zaposlenih z namenom pridobitve digitalnih veščin ter znanja za učinkovitejše delo v procesih zelenega prehoda v podjetjih
- Zagotovitev sredstev za sofinanciranje mojstrskih izpitov

V. PODPORNO OKOLJE, ODPRAVA ADMINISTRATIVNIH OVIR

- Finančna pomoč prevzemnikom družinskih podjetij
- Odprava administrativnih ovir pri čezmejnem izvajanju storitev in uvedba posebne davčne obravnave napotenih delavcev
- Hitrejša pridobitev soglasij in dovoljenj za umeščanje objektov v prostor
- Plačilo enotnega zneska nadomestila za avtorske pravice za vse kolektivne organizacije preko ene položnice
- Pomoč gospodarstvu za omilitev posledic energetske krize – uvedba ukrepa čakanje na delo zaradi zaostritve gospodarske situacije ter prilagoditev višine regulacije cen za MSP
- Sistemsko financiranje reprezentativnih zbornic

SPIRIT SLOVENIJA

Zahteve slovenske obrti in podjetništva 2023 so v celotnem obsegu objavljene ***na spletni strani OZS***, najhitreje pa do njih lahko dostopate kar s pomočjo QR kode. Kot običajno pa bodo zahteve na voljo tudi v obliki knjižice, ki jo bo mogoče dobiti na OZS oziroma na območnih zbornicah.

UPRAVNI ODBOR OZS

Preoblikovanje dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja ne sme povečati stroškov dela

Na aprilski seji Upravnega odbora Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije so članice in člani razpravljali o napovedanih spremembah na področju zdravstva. Soglasni so bili, da pri preoblikovanju dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja ne pristajajo na nikakršne dodatne obremenitve stroškov dela. Prav tako pa pričakujejo večjo zastopanost v skupščini ZZZS, saj delodajalci v zdravstveno blagajno prispevajo 1,5 milijarde evrov.

»Poslanci stranke Gibanje Svoboda so napovedali preoblikovanje dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja. V OZS ne pristajamo na to, da bi breme dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja prenesli na delodajalce ali da bi se s tem povečali stroški dela. Lestvica pa se ne sme določiti progresivno,« je uvodoma dejal **predsednik OZS Blaž Cvar**.

»Zadeva ni tako enostavna. Delavec bo dejansko dobil nižjo neto plačo, ker se bo dopolnilno zdravstveno zavarovanje prelilo v obvezno in ga bo obračunal delodajalec pri plači delavcev. Psihološki učinek, ko bo delavec dobil

25 evrov nižjo plačo, bo zagotovo negativen. Druga negativna stvar pa je, da bomo delodajalci plačevali tudi bančne stroške, ki bodo s tem nastali. Smo proti vsakršnim obremenitvam plač,« je bil kritičen **Bogdan Oblak, predsednik OOZ Logatec**.

Z njim se je strinjal tudi **Jernej Dolinar, predsednik OOZ Ljubljana-Vič**, ki ga obenem skrbi tudi to, ali bodo vsi delavci pristali na to, da bo delodajalec v imenu delavca plačeval dopolnilno zdravstveno zavarovanje. »Po tem predlogu dopolnilno zdravstveno zavarovanje ne bo več prostovoljno, ampak obvezno zavarovanje. In s to spremembo se mora delavec strinjati,« je še menil Dolinar.

Člani UO OZS so po razpravi sprejeli sklep, da se dopolnilno zdravstveno zavarovanje ne sme preoblikovati na način, da bi prišlo do dodatnih obremenitev stroškov dela.

Na seji so člani razpravljali tudi o predlogu zakona o Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije. »Pripravlja se reforma zdravstvene blagajne, ki je težka več kot 4 milijarde evrov. V OZS imamo pripombe na novo sestavo uprave ZZZS. Delodajalci bi morali biti zastopani v večjem obsegu. V skupščini ZZZS bi morali delodajalci prispevati tretjino glasov,« je izpostavil Cvar. »Na mizi je več zakonov, cilj pa je modernizirati in centralizirati zdravstvo, čemur v OZS ne nasprotujemo. Glede na to, da smo tretjinski plačniki v zdravstveno blagajno, pa bi morali tak delež glasov imeti tudi v organih odločanja zavoda,« je dodal **generalni direktor OZS Danijel Lamperger**.

UO OZS je sprejel sklep, da v skupščini ZZZS delodajalci ohranijo razmerje glasov, kot je bilo do sedaj, saj delodajalci prispevajo v zdravstveno blagajno 1,5 milijarde evrov.

Članice in člani UO OZS so se ob koncu seje seznanili tudi z zahtevami slovenske obrti in podjetništva 2023, ki jih bo OZS predstavila vladi, predsedniku vlade Golobu in resornim ministrom, in sicer na Forumu obrti in podjetništva, ki bo 10. maja v Ljubljani.

Mira Črešnar

Mikrokrediti SPS

Novih 30 milijonov evrov mikrokreditov
za mikro in mala podjetja

Mikro in mala podjetja, ki potrebujejo finančna sredstva za svoje poslovanje, imajo preko Slovenskega podjetniškega sklada ponovno priložnost hitro, enostavno ter pod zelo ugodnimi pogoji zaprositi za mikrokredite do višine največ 25.000 evrov za manjše investicije oziroma obratna sredstva. Na voljo je kar 30 milijonov evrov, kar bo številnim podjetjem omogočilo premostitev likvidnostnih potreb.

SPS je v Uradnem listu RS številka 46/2023 objavil javni razpis P7 2023 – Mikrokrediti 2023, katerega razpisuje iz sredstev Sklada skladov SID Banke.

Za sredstva bodo lahko zaprosila mikro in mala podjetja z najmanj enim zaposlenim, ustanovljena pred 1. januarjem 2022 in z bonitetno oceno vsaj SB7. Pridobljena sredstva bodo podjetja lahko porabila za financiranje različnih stroškov, kot so: nakup nove opreme, nakup patentiranih pravic, licenc, stroški materiala in trgovskega blaga, stroški storitev, plače zaposlenih ter drugih operativnih stroškov.

Enostavno in hitro od 5.000 do 25.000 evrov

Mikrokrediti v višini od 5.000 evrov do 25.000 evrov so na voljo z ročnostjo do 5 let s poudarkom na enostavni in hitri pridobitvi. Vrsta ugodnosti kreditne linije pa je izražena v nižjih zahtevah po zavarovanju, le z osmimi menicami podjetja, nižji obrestni meri z 37,5% 6-mesečnega Euribora in fiksnim pribitkom 0,8 %, možnostjo koriščenja moratorija do 6 mesecev, krijem do 100 % vrednosti upravičenih stroškov projekta, a največ 25.000 evrov ter brezplačno odobritvijo in vodenjem kredita.

Postopek priprave je nezahteven. Vloge podjetja oddajo elektronsko preko ePortala na SPS. Javni razpis ima več prijavnih rokov, in sicer do 22. maja 2023 do 14. ure, 18. junija 2023 do 14. ure, 18. septembra 2023 do 14. ure in 10. oktobra 2023 do 14. ure. Razpis bo odprt do porabe sredstev. Kreditojemalcu se lahko po tem javnem razpisu odobrita največ dva mikrokredita. Več informacij,

prijave ter celotni razpis je na e-naslovu www.podjetniskisklad.si/p7-2023-mikrokrediti/.

Anton Šijanec

PRIHAJAJOČA ZAKONODAJA IN DRUGI AKTI

Lažje zaposlovanje tujcev, evidence delovnega časa, regulirane cene energentov ter druge novosti

Aprila se je razpletlo sprejemanje zakonodaje, od katere si obrtniki in podjetniki ter celotno gospodarstvo obetajo lažje zaposlovanje tujcev. Po vetu v državnem svetu je državni zbor ponovno potrdil spremembe zakona o tujcih, ki je že objavljen v uradnem listu. Zdaj sta v veljavi oba zakona, kako bosta torej v praksi pospešila zaposlovanje tujcev? Vlada je s tremi odloki malim podjetjem podaljšala regulirane cene energentov tudi v drugo polovico leta, te pa so kljub opozorilom naše stanovske organizacije ostale višje kot v sosednjih državah, kar bo naša podjetja postavilo v nekonkurenčen položaj.

Zaposlovanje tujcev

Spremembe Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev so usmerjene v poenostavitev postopkov, nikakor pa to ne pomeni manjše pravne varnosti tujih delavcev. Cilj ministrstva za delo tudi ni zgolj zagotoviti zadostnega števila delavk in delavcev, temveč poskrbeti še za ustrezne delovne pogoje ter pošteno plačilo.

Spremembe Zakona o tujcih odpravljajo administrativne ovire in omogočajo hitrejše vodenje postopkov izdaje in vročanja dovoljenj za prebivanje ter potrdil o prijavi. Prinašajo tudi pozitivne učinke za delo upravnih enot ter za slovenske delodajalce in tujce, upoštevajo pa tudi potrebe po zagotavljanju delovne sile iz tujine.

Veto in največ pripomb se je nanašalo na znanje slovenskega jezika. S spremembami zakona je tako predpisano znanje jezika za podaljšanje dovoljenja za prebivanje zaradi združitve družine za družinske člane državljanov tretjih držav na vstopno raven A1 in za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje za državljane tretjih držav pa na osnovno raven A2.

Uveljavitve sprememb obeh zakonov se najbolj veselijo številni obrtniki in podjetniki ter celotno gospodarstvo, ki se v zadnjem času sooča z velikim pomanjkanjem delovne sile, zato že nestrpno pričakujejo učinke sprememb obeh zakonov v prid lažjemu zaposlovanju tujcev. Največje težave s pomanjkanjem delovne sile so v gostinstvu, turizmu, prevozništvu in gradbeništvu, težave pa so seveda tudi v industriji.

Ponovno obvezno izdajanje računov

Spomnimo le, da je 18. aprila v veljavo stopil Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem potrjevanju računov, ki ponovno uvaja obvezo po izročitvi in zadržanju izdanega računa za zavezanca in kupca. Zavezanec mora tako izdani račun izročiti kupcu blaga oziroma prejemniku storitve v elektronski ali papirni obliki, kupec pa je dolžan račun prevzeti in zadržati neposredno po odhodu iz poslovnega prostora ter ga na zahtevo predložiti pooblaščeni osebi.

Starševsko varstvo

S 1. aprilom je v veljavo stopila novela Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, ki ureja očetovski in starševski dopust, krajši delovni čas zaradi starševstva ter delno plačilo za izgubljeni dohodek. Z novelo zakona se izenačuje ureditev na način, da bosta imela oba starša po 60 dni neprenosljivega starševskega dopusta. Doslej je imela zgolj mama neprenosljivih 30 dni.

Regulirane cene energentov

Vlada je na svoji 45. redni seji 13. aprila do konca leta podaljšala tri uredbe, vezane na energente. Podaljšala je regulacijo cen električne energije za gospodinjstva in male poslovne odjemalce, uredbo o določitvi najvišje dovoljene cene električne energije za mikro, mala in srednja podjetja ter uredbo o določitvi najvišje dovoljene cene zemeljskega plina iz sistema.

Malim poslovnim odjemalcem bodo tako tudi v drugi polovici leta zagoto-

vljene regulirane cene energentov že pri samem viru, torej že neposredno pri dobaviteljih. S tem bodo imeli močno poenostavljene in stabilne pogoje poslovanja, kar je bil tudi cilj naše stanovske organizacije. V zraku je obviselo le naše opozorilo vladi, da so regulirane cene energentov v primerjavi s tistimi iz sosednjih držav še vedno višje in bodo naša podjetja na mednarodnem trgu zato postavljena v neenakopraven položaj.

Evidence delovnega časa

Državni zbor je potrdil novelo zakona o evidencah na področju dela in socialne varnosti, ki predvideva beleženje dodatnih podatkov o delovnem času in za kršitelje uvaja obvezne elektronske evidence.

Ministrstvo za delo ob tem poudarja, da ne gre za novega, saj obveznost vodenja evidenc obstaja že sedaj, predvideva se le podrobnejša opredelitev, kako jih voditi, da bodo urejene in v interesu tako delavca kot delodajalca.

Predlog sprememb pa uvaja obvezne elektronske evidence, a le za kršitelje delovne zakonodaje. Tu so bila uslišana prizadevanja naše stanovske organizacije, ki se je vztrajno zavzemala za to, da se obveznega elektronskega evidentiranja ne sme uvesti kar pavšalno za vse.

Insolventnost in prisilno prenehanje

Vlada je potrdila tudi novelo Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju. Na ministrstvu za pravosodje so novelo pripravljali v tvornem sodelovanju z najširšim krogom deležnikov, ki jih ta zakonodaja zadeva, od gospodarstva in obrtništva ter sindikalnih združenj do pravosodnih deležnikov.

Novela prinaša boljši položaj in poplačilo upnikov, naslavlja grozečo insolventnost, uvaja posebna pravila za malo gospodarstvo, poenostavlja in niža stroške za samostojne podjetnike in mikro podjetja, postavlja jasne in dodatne obveznosti poslovodstvu ter opredeljuje slamnate upnike, zaposlenim v prisilni poravnavi pa plače ostajajo nespremenjene, bolj pregledne pa bodo tudi prodaje in javne dražbe.

Podrobnosti poiščite na naši spletni strani

Zgoraj smo izpostavili zadnje najbolj pomembne zakonodajne novosti, ki so bolj podrobno opisane na naši prenovljeni spletni strani www.ozs.si, kjer lahko v rubrikah Aktualno, Svetovanje, Poslovno in Strokovno najdete tudi vrsto drugih zanimivih vsebin.

Anton Šijanec

Zakoni, pomembni za obrt in malo podjetništvo

1. V javni razpravi:

- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Gradbenega zakona (do 26.5.2023)

2. Končane javne razprave:

- Predlog Zakona o Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije
- Predlog Zakona o zdravstvenem informacijskem sistemu
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevozih v cestnem prometu
- Osnutek Predloga Zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o spodbujanju investicij
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov
- Predlog Zakona o tržni inšpekciji
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju
- Predlog Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o izvajanju Uredbe (ES) o kozmetičnih izdelkih

3. V pripravi na ministrstvih:

- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu

4. Obravnava v državnem zboru:

- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvi Zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev
- Predlog Zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o zavodih
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodnem registru
- Predlog zakona o infrastrukturi za alternativna goriva in spodbujanju prehoda na alternativna goriva v prometu
- Predlog Zakona o razvoju in ohranjanju rokodelstva

5. Sprejeto v državnem zboru:

- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o evidencah na področju dela in socialne varnosti
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih

ODBOR ZA ZNANOST IN TEHNOLOGIJO OZS

Povezovanje raziskovalcev z obrtniki in podjetniki

Po tem, ko je v začetku marca v sodelovanju Odbora za znanost in tehnologijo OZS in Instituta Jožef Stefan na naši največji raziskovalni ustanovi potekalo veliko strokovno srečanje raziskovalcev s člani OZS, o čemer smo več pisali v aprilski številki naše revije in na spletni strani, sta se aprila s s ciljem nadgradnje sodelovanja in dolgoročnega povezovanja raziskovalcev z obrtniki in podjetniki srečali še vodstvi IJS in OZS ter nanizali vrsto možnih perspektiv.

Na sedežu naše stanovske organizacije so se tako zbrali prof. dr. **Boštjan Zalar**, direktor IJS, prof. dr. **Miha Čekada**, vodja odseka za tanke plasti in površine na IJS in član našega odbora, in **Marjeta Trobec**, vodja skupine za promocijo, izobraževanje in sodelovanje s šolskim sistemom IJS, sprejeli pa so jih **Blaž Cvar**, predsednik OZS, **Joško Rozina**, predsednik Odbora za znanost in tehnologijo OZS, **Danijel Lamperger**, generalni direktor OZS, in **Valentina Melkić**, sekretarka našega odbora. Ideja srečanja je bila, da poiščejo možne perspektive medsebojnega sodelovanja s ciljem čim večje povezanosti obrtnikov in podjetnikov z raziskovalci ter razvojem čim več uspešnih medsebojnih sodelovanj, ki bodo prerastla v uspešne projekte z otipljivo dodano vrednostjo.

Sodelovanje je potrebno razvijati

Sogovorniki so ugotavljali, da so bili odzivi na nedavno skupno strokovno srečanje zelo pozitivni. Zbralo se je preko 60 obrtnikov in podjetnikov ter znanstvenikov in raziskovalcev. Razveseljivo je bilo, da je bilo med njimi veliko mladih obrazov, ki v svojih podjetjih že razvijajo visokotehnološke projekte. Obe organizaciji zato medsebojno ugotavljata, da imata na strani sogovornikov ljudi z veliko znanja in idej, kar morata z dolgoročnim povezovanjem nedvomno izkoristiti v skupno dobro.

Vodstvo Instituta Jožef Stefan na OZS, z desne prof. dr. Miha Čekada, vodja odseka za tanke plasti in površine na IJS in član našega odbora, prof. dr. Boštjan Zalar, direktor IJS, in Marjeta Trobec, vodja skupine za promocijo, izobraževanje in sodelovanje s šolskim sistemom IJS, sprejeli so jih Joško Rozina, predsednik Odbora za znanost in tehnologijo OZS, Blaž Cvar, predsednik OZS, Danijel Lamperger, generalni direktor OZS, in Valentina Melkić, sekretarka našega odbora.

Z malimi koraki do cilja

Naša stanovska organizacija izvaja širok spekter zastopanja svojih članov. Zato se mora pri sodelovanju z znanstveniki in raziskovalci opreti na aktivnosti svojih strokovnih sekcij in Odbora za znanost in tehnologijo. Ob tem je potrebno izpostaviti znanje in ideje, ki jih imajo obrtniki in podjetniki, ter njihove potrebe in pričakovanja, vse skupaj pa nasloviti znanstvenikom in raziskovalcem kot izhodišče za njihovo nadaljnje razmišljanje in raziskovalno delo. Na ta način lahko pridemo do uporabnih vzajemnih koristi, ki lahko zaživijo tudi v praksi in skozi projekte dosežejo še visoko dodano vrednost.

Uvesti redna srečanja

Sogovorniki so se strinjali, da je potrebno poleg velikega strokovnega srečanja z ogledom instituta, ki je lahko bolj poljudne in splošne narave, uvesti tudi redna srečanja, ki bodo ob vnaprej pripravljenih temah potekala večkrat letno. Na ta način bomo lahko hitro in učinkovito ter v realnem času naslovili

aktualne teme, izpostavljene na sekcijah in odborih, sodelovanje znanstvenikov in raziskovalcev z obrtniki in podjetniki predstavili kot nekaj običajnega oz. uveljavljenega, v primeru visokih tehnologij in vrhunskega razvoja pa se moramo zavedati tudi tega, da čas hitro teče in da je z novimi rešitvami potrebno biti tudi učinkovit ter rešitve s končnim proizvodom čim hitreje postaviti na trg.

Aktualne teme in hiter razvoj

Kot aktualne so ta trenutek sogovorniki izpostavili teme digitalizacije na vseh področjih, fotovoltaike, razvoja in uporabe umetne inteligence, podpore zelenemu prehodu in uvajanju trajnostnih tehnologij. Med člani naše stanovske organizacije se tudi za vrsto drugih bolj specifičnih visokotehnoloških tem ni bati, saj mnogi s svojimi izdelki že danes konkurirajo na svetovnem trgu, naloga sekcij in odbora pa je, da jih povežejo tudi na to temo. Znanstveniki in raziskovalci ob tem zagotavljajo, da bodo naredili vse, da bodo na vprašanja odgovorili in v sodelovanju z našo stanovsko organizacijo pripravili tudi specializirana strokovna srečanja in predavanja, ki bodo lahko temelj novih sodelovanj.

Preseči bariere sodelovanja

Strokovna srečanja, kot jih omenjamo, bodo pomagala preseči tudi bariere, ki so na poti bolj intenzivnemu sodelovanju. Te izhajajo iz sicer nesmiselnega strahu ljudi iz prakse do vrhunske znanosti, ki pa je popolnoma nepotreben! Zavedati se moramo namreč, da so tako na eni kot drugi strani predvsem ljudje, da vsi govorijo isti jezik in da so tako eni kot drugi doktorji znanosti na svojih področjih, vse ostalo pa so le nepotrebni stereotipi, ki jih je potrebno takoj in za vedno pozabiti.

Izkoristiti podporno okolje

Raziskave in razvoj tako v podjetjih kot raziskovalnih organizacijah seveda zahtevajo tudi investicije, te pa so lahko manjše, predvsem pa bolj usmerjene, če je sodelovanje in povezovanje ciljno, povezano in dobro pripravljeno, s tem ciljem pa potekajo tudi prizadevanja naše stanovske organizacije. Ob tem pa velja izpostaviti tudi podporno poslovno okolje, ki z vrsto vavčerjev, subvencij in drugih nepovratnih sredstev spodbuja raziskave in razvoj, na voljo je ugodno financiranje, pomembno pa je tudi medsebojno povezovanje za kandidiranje na številnih domačih in mednarodnih razpisih.

Mreža kontaktnih točk

Raziskave in razvoj ter sodelovanje obrtnikov in podjetnikov z znanstveniki in raziskovalci pa so aktivnosti na dolgi rok. Razmišljanja, povezovanje, financiranje, raziskovanje, rezultati, uvajanje v izdelek in nastop z njim na trgu so kompleksen proces, ki deluje na dolgi rok, hkrati pa mora biti tudi hiter in učinkovit. Odbor za znanost in tehnologijo pri OZS se zaveda pomembnosti sodelovanja na vseh nivojih in vseh področjih, ki v primeru naše stanovske organizacije presega eno, dve ali celo tri raziskovalne institucije. Odbor si zato na podlagi številnih dosedanjih sodelovanj prizadeva vzpostaviti mrežo kontaktnih točk na nivoju šol in raziskovalnih institucij, kamor bi se lahko člani obrnili z vprašanji in potrebo po sodelovanju, ena prvih pa bo nedvomno na IJS.

Anton Šijanec

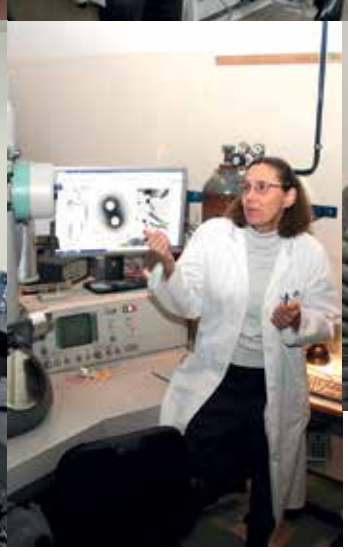

Odbor za znanost in tehnologijo pri OZS je v skoraj dveh desetletjih svojega delovanja pripravil vrsto strokovnih srečanj z znanstveno raziskovalnimi inštitucijami, fakultetami in šolskimi centri ter obrtnikom in podjetnikom s tem odprl številna vrata sodelovanj z znanstveniki in raziskovalci.

DELODAJALSKE ORGANIZACIJE

Poziv delodajalskih organizacij k omejitvi cen elektrike

Gospodarske zbornice in delodajalska združenja ponovno opozarjajo na zaostrene razmere, v katerih deluje gospodarstvo. Ključen razlog so previsoke cene električne energije, zaradi katerih slovensko gospodarstvo izgublja konkurenčno prednost na globalnih trgih, na kar opozarjajo tudi podatki o industrijski proizvodnji, trgovini in ostalih storitvenih dejavnostih ter padcu naročil v prvih mesecih letošnjega leta.

Gospodarstvo pričakuje, da bo predsednik vlade izpolnil svojo obljubo, da bo tudi Slovenija uveljavila shemo pomoči po vzoru Nemčije ali druge sosednje države, če bo ta ugodnejša. Evropska komisija je namreč Nemčiji odobrila referenčne cene za določitev zgornje cene (kapice) za električno energijo v višini 130 evrov/MWh, za zemeljski plin v višini 70 evrov/MWh in toploto za velike porabnike v višini 75 evrov/MWh oziroma 90 evrov/MWh na paro – referenčne cene se uporabljajo za 70 % porabe posameznega podjetja z leta 2021.

Slovensko gospodarstvo nujno potrebuje primerljive ukrepe, kot jih poznajo nekatere druge države članice, in to takoj! Kako naj drugače pričakujemo, da bo naše gospodarstvo konkurenčno v svetu, se sprašujejo Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, Trgovinska zbornica Slovenije, Združenje delodajalcev Slovenije in Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije, podpisniki skupnega poziva Vladi RS.

Podpisane zbornice in združenja so na sestanku gospodarske koordinacije 3. maja podrobno seznanile ministra za gospodarstvo, turizem in šport Matjaža Hana s pričakovanjem ustreznejšega medsebojnega socialnega dialoga, ki bo prinesel rešitve, primerljive z ostalimi državami članicami Evropske unije, in ne zgolj razumevanja resornega ministra ter molka predsednika vlade, čemur smo priča v zadnjih mesecih.

Ohlajanje, ki nas lahko skrbi

»Premierja dr. Roberta Goloba smo v zadnjih tednih večkrat seznanili z zaostrenimi razmerami, s katerimi se sooča gospodarstvo. Izpostavili smo težave visokih cen električne energije in likvidnostne težave, ki jih imajo intenzivna in trgovska podjetja,« so zapisali v pozivu. Mnoga slovenska energetsko intenzivna podjetja namreč doživljajo upad naročil, kar v statistikah prvih dveh mesecev letošnjega leta beleži tudi Statistični urad RS. V zadnjem četrtletju lanskega leta se je zaradi visokega dviga cen električne energije in zemeljskega plina v številnih proizvodnih sektorjih znižala industrijska proizvodnja, v nekaterih celo za 18 %. Po podatkih Statističnega urada se je medletno upadanje industrijske proizvodnje nadaljevalo tudi v prvih dveh mesecih leta 2023. Znižala so se tudi skupna naročila. V začetku drugega četrtletja letos se je znižala tudi ocena konkurenčnega položaja slovenskih podjetij na trgih držav EU, in sicer zaradi visoke rasti proizvodnih stroškov, ki so v prvi vrsti posledica rasti cen energentov. V enem letu se je povečal delež podjetij, ki označujejo domače in tuje povpraševanje kot nezadostno (z 8 % na 17 % oziroma s 15 % na 28 %).

Izgubljanje konkurenčnosti

Posebej so delodajalske organizacije izpostavile strateški pomen velikih in energetsko intenzivnih podjetij za kondicijo slovenskega gospodarstva: »Gre za panoge, ki ustvarijo 51 % čistih prihodkov od prodaje celotnega gospodarstva in predstavljajo 44 % dodane vrednosti ter zaposlujejo tretjino vseh zaposlenih v gospodarstvu.«

Velika in energetsko intenzivna podjetja niso edina prizadeta zaradi krčenja proizvodnje, enako usodo izkušajo tudi številni mali podizvajalci, ki sodelujejo z njimi. Med temi so tako proizvajalci materialov, ki pretežno izvažajo na tuje trge z bolj konkurenčnimi pogoji poslovanja, kot trgovska podjetja, od katerih se pričakuje, da bodo še naprej blažila posledice visokih cen električne energije vzdolž oskrbovalnih verig in zagotavljala nemoteno oskrbo z živili in drugimi potrebščinami po konkurenčnih cenah. Takšna pričakovanja niso več realna, saj so trgovska podjetja izčrpala vse rezerve, kar potrjujejo tudi podatki Statističnega urada RS o letošnjem krčenju prihodkov v trgovinski panogi.

Čas je, da premier izpolni obljubo

Premier Golob je 20. decembra lani na sestanku na Gospodarski zbornici Slovenije dejal: »Če bi se izkazalo, pa ne verjamem, da bi Evropska komisija po-

OZS pozdravlja podaljšanje regulacije cen elektrike in plina

V Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije smo zadovoljni s podaljšanjem regulacije drobnoprodajnih cen elektrike in plina za gospodinjstva, male poslovne odjemalce ter mala in srednje velika podjetja do konca leta. S tem se je prekinilo obdobje negotovosti, podjetja pa bodo svoje poslovanje sedaj lažje načrtovala.

Blaž Cvar, predsednik OZS, ob tem opozarja: »Pričakovali smo sicer, da bodo regulirane cene še nižje. Naši člani, obrtniki in podjetniki, nas namreč vsak dan opozarjajo, da so cene električne energije in plina, kljub regulaciji, še vedno previsoke v primerjavi s cenami, ki jih imajo konkurenčna podjetja v sosednjih državah. Tako visoke cene električne energije in zemeljskega plina postavljajo naša podjetja v nekonkurenčen položaj«.

trdila neko drugo shemo, ki bi bila bolj ugodna, bo Slovenija temu sledila. Pa je vseeno, ali bo to shema, ki jo bo vpeljala Nemčija, ali shema, ki bi jo vpeljala ena od sosednjih držav.«

Nemška shema, ki tamkajšnjemu gospodarstvu zagotavlja konkurenčne cene električne energije, je potrjena. »Z dokumentom ter povezavo na nemški uradni list in na povezavo na strani Evropske komisije smo v dopisu z dne 25. aprila 2023 seznanili predsednika vlade. Od predsednika vlade smo gospodarske organizacije in delodajalska združenja zahtevala ponoven sklic vladne štabne skupine. Vendar odgovora, enako kot na dopisa, ki smo ju na predsednika vlade naslovili 16. in 30. marca letos, nismo prejeli,« še poudarjajo in dodajajo: »Slovenija nujno potrebuje Nemčiji primerljivo rešitev in to takoj. Od predsednika vlade pričakujemo, da bo izpolnil obljubo in ukrepal. Pričakujemo vabilo na sestanek krizne štabne skupine za električno energijo pod vodstvom premierja Goloba ter ministrov Dušana Kumra, Matjaža Hana in Klemna Boštjančiča. V nasprotnem primeru smo pripravljeni zaostrovati naše aktivnosti.«

M. Č.

Poklicne bolezni

S prvim majem v veljavi pravilnik o poklicnih boleznih

Prvega maja je stopil v veljavo Pravilnik o poklicnih boleznih. V Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije bi si želeli, da bi imel delodajalec pri ugotavljanju poklicnih boleznih aktivnejšo vlogo in bi lahko imel možnost pritožbe zoper ugotovitev strokovnjakov. Smo pa zadovoljni, da je ministrstvo prisluhnilo naši pobudi, da mora interdisciplinarna skupina strokovnjakov v postopku ugotavljanja poklicne bolezni na predlog delodajalca opraviti ogled delovnega mesta.

V OZS ugotavljamo, da pravilnik o poklicnih boleznih, ki se uporablja od prvega maja, žal ne sledi vsem pomembnim predlogom delodajalcev. Delodajalske organizacije smo še pred sprejetjem pravilnika vztrajale, da bi bilo potrebno delodajalcu omogočiti aktivnejšo in ne zgolj obrobno vlogo. V tem delu je ministrstvo v precejšnji meri le prisluhnilo naši pobudi, saj mora interdisciplinarna skupina strokovnjakov v postopku ugotavljanja poklicne bolezni opraviti ogled delovnega mesta, delovnih prostorov in delovnega okolja pri delodajalcu ter opraviti razgovor s strokovnim delavcem za varnost pri delu, izvajalcem medicine dela ali drugo osebo, ki sodeluje pri zagotavljanju varnosti pri delu na delovnem mestu, za katerega se sumi, da je vzrok za poklicno bolezen, v kolikor to predlaga delodajalec.

Kljub našim pripombam pa v pravilniku še vedno obstaja dolžnost določenih oseb za obveščanje delavca o možnosti, da gre pri njegovi bolezni za poklicno bolezen. Te osebe so denimo sindikalni zaupnik ali delavski zaupnik za varnost in zdravje pri delu, strokovni delavec za varnost in zdravje pri delu, delodajalec ali inšpektor, pristojen za delo. Te osebe skladno z načeli GDPR ne smejo in tudi ne razpolagajo s podatki o delavčevi bolezni, zato tudi ne morejo delavca opozarjati o možnosti, da gre za poklicno bolezen. Prav tako te osebe niso strokovnjaki zdravstvene stroke in nimajo ustreznega znanja s tega področja.

Še posebej problematično pa se nam zdi, da pravilnik ne dopušča možnosti pritožbe ali kakega drugega pravnega sredstva zoper ugotovitev interdisciplinarne skupine o potrjenem obstoju poklicne bolezni. Iz pravilnika namreč izhaja, da bo ugotovitev interdisciplinarne skupine strokovnjakov o obstoju poklicne bolezni predstavljala podlago za odločanje o pravicah iz obveznega zdravstvenega oziroma pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Ob tem pa ponovno opozarjamo na problematiko regresnih zahtevkov. Ugotovljena poklicna bolezen delavca bo skoraj zagotovo generirala tudi nekatere regresne zahtevke javnih zavodov, tako ZPIZ kot tudi ZZZS, do delodajalcev, povsem mogoči pa so tudi odškodninski zahtevki delavcev.

Mira Črešnar

Predsednik OZS pri članih

Tudi slaba cestna povezava jih ne ovira

V okviru regijskega obiska sta se aprila predsednik OZS Blaž Cvar in direktor OZS Danijel Lamperger mudila v Metliki. V družbi predsednika OOZ Metlika Mirana Križana in sekretarke zbornice Jožice Bajuk sta obiskala dve uspešni podjetji, in sicer ALU-K Kovinoplastika in Prelet.

Stavijo na kakovost materialov in izvedbe

Podjetje ALU-K Kovinoplastika že več kot 30 let ob podpori in pomoči svoje družine uspešno vodi Jože Kapušin. Izdelujejo aluminijasto in PVC stavbno pohištvo (okna, notranja in vhodna vrata, dvižno-drsna panoramska, garažna in protivlomna vrata, zimski vrtovi, fasade, senčila ...), pri čemer se najraje lotevajo zahtevnejših izzivov. »Najraje imamo projekte, ki se jih drugi otepajo ali ne morejo izvesti, med našimi referencami pa so tudi šole, vrtci, trgovski centri in poslovne stavbe,« je povedal Jože Kapušin, pred 30 leti prvi v tem delu Slovenije, ki se je v domači garaži začel ukvarjati z izdelovanjem aluminijastega stavbnega pohištva. Glede na to da se tega ne da naučiti v šoli, mu je znanje takrat predal starejši kolega, ki ga ja kasneje, obogatenega z izkušnjami, tudi prenašal naprej.

Pred leti so zaradi povpraševanja po ponudbi aluminijastega stavbnega pohištva dodali še PVC izvedbo. Kot je povedal Kapušin, so s tem, glede na to da je PVC cenovno dostopnejši, ugodili tudi strankam s tanjšimi denarnicami. Kupci oken in vrat ALU-K Kovinoplastika so iz vse Slovenije, vse več posla pa imajo tudi na Hrvaškem, predvsem ob morju. »Zanašamo se na kakovost materialov, ki jih uporabljamo, in izvedbe. Da bomo še naprej lahko sledili konkurenci in zadovoljili želje kupcev oziroma investitorjev, smo trenutno v postopku posodobitve strojnega parka,« je ob tem povedal Jani Kapušin, Jožetov naslednik.

Družinski posel Kapušinovi dopolnjujejo še z gostinsko ponudbo. V domači poslovni stavbi namreč deluje bar Liber z bogato ponudbo penin, ki je bil odprt pred 14 leti.

V pogovoru s predsednikom Cvarom so se med drugim dotaknili cen energentov, obremenitve plač, strokovnega izobraževanja in cestne povezave. Glede ceste se nekako znajdejo, a jim nedostopnost povzroča velike težave, kader pa

so si v podjetju vzgojili sami. »Rabili bi jih še vsaj nekaj, ampak jih iščemo že nekaj let. Če kadra ni, ne veš, ali bi se širil ali ostal raje na sedanjem obsegu,« je težavo opisal Jani Kapušin in dodal, da bi bilo treba vajeniški sistem izobraževanja narediti tak, da bi bil zanimiv za mlade. Cvar se je strinjal z njim in poudaril, da je reforma nujna, tudi v smeri, da bi bilo vajeništvo možno tudi na ravni srednjega tehniškega izobraževanja.

Za varno in udobno delo

Blaž Cvar je v Metliki obiskal tudi podjetnika Mira Matekoviča, ki vodi podjetje Prelet. V njem s sodelavci oblikuje in izdeluje osebno varovalno opremo in zaščitna oblačila. Podjetje je bilo ustanovljeno leta 1991. Takrat je Matekovič kupil prve pletilne stroje za rokavice in začel izdelovati bombažne, sintetične in velur rokavice, kar pa danes predstavlja le majhen segment v širokem prodajnem programu podjetja.

Nenehno investiranje v znanje in proizvodnjo jim omogoča izdelovanje vseh vrst oblačil iz bombaža, različnih mešanic in tudi iz posebnih materialov, kot so tyvek, antistatika ...

Poskrbijo za zaščito glave, sluha, vida in diha, posebno pozornost pa še vedno namenjajo zaščiti rok. Med drugim imajo v ponudbi 350 tipov zaščitnih rokavic iz sodobnih materialov za različne namene in panoge (bombažne, sintetične, iz poliestra, iz latexa, kevlarja, usnjene, zimske, protivrezne, antivibracijske, mesarske, kemično odporne, za živilsko industrijo, gradbeništvo, elektro dejavnosti ...). Vselej pa sledijo svojemu cilju, da skrbijo za varnost na različnih delovnih mestih, hkrati pa tudi za udobno počutje.

Kot je povedal Matekovič, so izdelki rezultat njihovega razvoja in oblikovanja, material, ki ga nimajo sami, pa jim dobavitelji pripravijo po natančnih navodilih, da ustreza vsem normam za zaščitno opremo.

Poleg vseh potrebnih strojev za izdelavo rokavic in delovnih oblačil imajo v podjetju tudi možnost samostojnega tiska ter vezenja, kar jim omogoča konkurenčnost ter prilagodljivost vsakemu kupcu posebej. Lastno proizvodnjo dopolnjujejo s ponudbo vodilnih svetovnih podjetij na tem področju in s tem strankam ponudijo celoten spekter osebne varovalne opreme.

Med poslovnimi partnerji podjetja Prelet so številna podjetja in veliki poslovni sistemi. Sodelovanje z njimi, predvsem z večjimi, so v minulih letih avtomatizirali. Tako preko spletnih aplikacij sami in tudi naročnik sledi zalogam in porabi zaščitne opreme. V prihodnje želijo v vseh segmentih digitalizirati tudi proizvodnjo, še naprej pa je njihov cilj stabilna rast.

Predsednik OZS se je v pogovoru, v katerem sta se dotaknila različnih aktualnih vprašanj, direktorju Matekoviču zahvalil za zaupanje in dolgoletno članstvo v zbornici ter mu zagotovil pomoč in podporo tudi v prihodnje.

Eva Mihelič

DUPOS, ŠTIRINAJST LET DELOVANJA

Brezplačni triurni tečaji za uporabo pametnega telefona

Kot smo napovedali marca, Zveza društev upokojencev Slovenije (ZDUS) v okviru državnega programa za izboljšanje znanja uporabe računalniških in mobilnih elektronskih naprav v sodelovanju z Zavodom za medgeneracijsko sodelovanje Simbioza pripravlja brezplačne tečaje za uporabo pametnega telefona. Tečajev se lahko udeležijo tudi člani društva DUPOS, drugi upokojeni obrtniki in podjetniki ter aktivni obrtniki in podjetniki, ki so starejši od 65 let.

Pogoj za udeležbo je poleg dopolnjene starosti 65 let še internetna povezava, aktiven e-naslov in članstvo v enem od upokojenskih društev, ki je član ZDUS. Simbioza izvaja izobraževanje po vsej Sloveniji za ZDUS, katere je kolektivni član je tudi društvo DUPOS, zato imajo možnost udeležbe tudi naši člani.

Tečaji se izvajajo po vsej Sloveniji. Spodnji termini so že potrjeni, v naslednjih mesecih pa lahko pričakujemo še več datumov in lokacij. Na tečaje se lahko prijavite pri kontaktnih osebah, ki so navedene za posamezen dogodek, dodatne informacije o kasnejših terminih pa lahko dobite na spletni strani Simbioze (https://simbioza.eu/kontakt).

Namen tečajev je pridobiti znanja za uporabo platforme Digitalno vključeni na računalniku ali pametnem telefonu. Tečajniki bodo v treh šolskih urah spoznali funkcionalnosti in vsebine na platformi ter se na njej tudi registrirali za nadaljnjo uporabo in učenje.

Prihajajoči tečaji:

– četrtek, 11. maj, ob 10. uri, DU Kanal (Grajska 49, Kanal), kontaktna oseba: Franc Komac (041 219 310, fkomac@siol.net)

– četrtek, 11. maj, ob 16. uri, DU Branik (Branik 75), kontaktna oseba: Alojz Žerak (031 387 665, alojz.zerak@gmail.com)

– četrtek, 18. maj, ob 10. uri, Gorje, kontaktna oseba: Zoran Kobal (041 787 315, zoran.kobal@gmail.com)

– četrtek, 18. maj, ob 16. uri, DU za Poljansko dolino (Gorenja vas), kontaktna oseba: Vladimir Koračin (041 954 823, vladkoracin@gmail.com)

– torek, 23. maj, ob 10. uri, Dom Krajanov Šenčur (Kranjska 2, Šenčur), kontaktna oseba: Marija Pergar (051 273 537, marija.pergar@gmail.com)

– torek, 23. maj, ob 16. uri, Preddvor, kontaktna oseba: Marija Velikanje (040 557 363, marija.velikanje@gmail.com)

Brezplačno računalniško izpopolnjevanje starejših

Dejstvo je, da ostarelim primanjkuje znanja s tega področja. Hkrati pa je to v vsakdanjem življenju nujno potrebno, saj je celo zdravstvena oskrba učinkovita le, če deluje internetna povezava med ambulanto in pacientom.

Zato se društvo DUPOS pridružujemo ZDUS, ki preverja **interes starejših za brezplačno računalniško izobraževanje starejših, in sicer na začetni in nadaljevalni stopnji.**

Vabimo vas, da nam svoj interes (ime, priimek, naslov in telefonsko številko) za udeležbo na takšnem izobraževanju sporočite na e-nalsov: **dupos.je@siol.net.**

JOŽE ELERSIČ,
PREDSEDNIK DRUŠTVA DUPOS

V PRIČAKOVANJU PROSTOTRGOVINSKEGA SPORAZUMA

Možnosti za sodelovanje slovenskih in avstralskih podjetij

Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije je obiskala tričlanska delegacija avstralskega veleposlaništva, ki jo je vodil **Andrew Jacenko**, pomočnik sekreterja za mednarodne zadeve in mednarodno trgovino. Delegacijo je sprejel predsednik OZS **Blaž Cvar**, pogovori pa so se vrteli okoli možnosti krepitve gospodarskih vezi med slovenskimi in avstralskimi podjetji, ki jih bo prinesel nov prostotrgovinski sporazum. Vodja delegacije Andrew Jacenko je predstavil ključne informacije pogajanj med Avstralijo in EU o prostotrgovinskem sporazumu, predsednik Cvar pa je izrazil željo, da bi slovenska mala podjetja in avstralsko gospodarstvo na osnovi omenjenega sporazuma poiskali nove možnosti sodelovanja.

L. V.

Kjer se zbiramo dobri obrtniki.

Največji iskalnik obrtnikov vam omogoča, da hitro najdete storitev ali izdelek, ki ga potrebujete.

Obrtniški groš je lahko odlično darilo, saj ga lahko obdarovanec vnovči pri različnih obrtnikih, ki ga sprejemajo. Lahko pa mu tudi namignete, kako naj ga porabi.

Oddajte povpraševanje preko spleta in z enim samim povpraševanjem hitro pridobite več ponudb izvajalcev.

SOS obrtnik je opcija, kjer lahko najdete obrtnike za nujna opravila. Ti so na voljo 24/7.

Uporaba portala je za kupce BREZPLAČNA!

mojobrtnik.com

info@mojobrtnik.com
T 080 12 42

Moj Obrtnik

NAJVEČJI SLOVENSKI OBRTNIŠKI PORTAL

SVETOVNI DAN INTELEKTUALNE LASTNINE

Letos je naslavljal inovatorke, ustvarjalke in podjetnice

Države članice Svetovne organizacije za intelektualno lastnino (WIPO), med katerimi je tudi Slovenija, že od leta 2000 vsakega 26. aprila obeležujemo svetovni dan intelektualne lastnine. Na ta dan poteka kampanja za ozaveščanje javnosti o intelektualni lastnini (v nadaljevanju IL) ter njeni vlogi pri spodbujanju inovacij in ustvarjalnosti.

Vletošnji kampanji so bili v ospredju izjemni uspehi izumiteljic, ustvarjalk in podjetnic ter njihov prispevek h kulturnemu in gospodarskemu razvoju pa tudi izzivi in prepreke, s katerimi se srečujejo.

Ustvarjalke in inovatorke pomembno sooblikujejo skupno prihodnost, zato si moramo prizadevati za zmanjševanje razlike med zastopanostjo spolov

Pravice IL prinašajo številne prednosti na trgu ter neposredno vplivajo na rast gospodarstva. WIPO študija o globalni razliki med spoloma na področju inovacij in ustvarjalnosti ugotavlja, da so ženske v letu 2022 kot izumiteljice sodelovale pri razvoju le **16,2 %** tehnologij, za katere je vložena patentna prijava v skladu s Pogodbo o sodelovanju na področju patentov (PCT) oziroma da je bil **v 96 % PCT prijavah kot izumitelj naveden vsaj en moški in le v tretjini prijav vsaj ena izumiteljica**. Ob trenutni stopnji rasti deleža bi bila enakost spolov dosežena šele leta 2064. WIPO je to problematiko naslovil v akcijskem načrtu o vlogi IL pri podpori žensk in deklet, ki je v celoti

na voljo na spletni strani https://www.wipo.int/export/sites/www/women-and-ip/en/docs/rn2023-1_ipgap.pdf.

Tudi podatki raziskave Evropskega patentnega urada o sodelovanju žensk pri izumiteljski dejavnosti niso rožnati. Le **13,2 % evropskih izumiteljev**, navedenih v patentnih prijavah, je žensk. **Slovenija se na tem področju s 17,4 % uvršča nekoliko nad evropsko povprečje.**

Najnovejša študija Urada Evropske unije za intelektualno lastnino (EUIPO) z naslovom Vloga žensk v modelih razkriva, da je EU z deležem modelov Skupnosti z vsaj eno oblikovalko precej pod ravnmi Južne Koreje, Kitajske in ZDA. Oblikovalke v povprečju zaslužijo 13 % manj kot njihovi moški kolegi in so bile navedene v **zgolj 20,9 % prijavah modelov Skupnosti, ki so bili registrirani pri EUIPO**. Na tem področju **Slovenija rahlo prednjači, saj je povprečje deleža žensk pri oblikovanju modela Skupnosti znašalo 21,2 %.**

Med slovenskimi inovatorkami, ustvarjalkami ter podjetnicami najdemo številne vzornice

Številne vzornice pomagajo pri spodbujanju drugih žensk. Slovenke so uspešne tako doma kot v tujini. Kar dve od do sedaj treh podeljenih WIPO nagrad za izumitelje, ki se podeljujejo raziskovalcem na slovenskih javnih raziskovalnih organizacijah, ki s patentno varovanimi izumi prispevajo k razvoju in blagostanju slovenskega gospodarstva ter družbe, sta šli v ženske roke:

Dr. Alenka Vesel, vodja Odseka za tehnologijo površin in optoelektroniko Instituta »Jožef Stefan«, je strokovnjakinja na področju neravnovesnih okolju prijaznih plazemskih tehnologij za prilagajanje površinskih lastnosti trdnih materialov. Pridobila je več mednarodnih patentov za plazemsko nanašanje nanomaterialov, za pridobivanje superomočljivih površin, embalažnega materiala z antibakterijsko površino in vira UV-C sevanja brez uporabe živega srebra. Prof. Dr. Vesel je tudi soustanoviteljica odcepljenega podjetja Plasmadis d. o. o., ki trguje z inovativnimi patentiranimi senzorji in ponuja celovite rešitve za nadgradnjo industrijskih plazemskih reaktorjev za izpolnjevanje standardov industrije 4.0.

Dr. Marta Klanjšek Gunde je raziskovalka na Kemijskem inštitutu, ki se trenutno posveča raziskavam kromogenih materialov in pametnih aplikacij na njihovi osnovi. Je izumiteljica ter imetnica nacionalnih in evropskih patentov za indikatorje časa in temperature (podeljeni leta 2017) in termokromne materiale za trajno obarvanost (vloženo leta 2022). Prvi, prej omenjeni patent je pripeljal do ustanovitve zagonskega podjetja MyCol d. o. o., ki združuje licencirane tehnologije iz njenega prejšnjega dela z novim znanjem, kar je pripeljalo k razvoju patenta iz leta 2022, razvoj pametnih nalepk s patentirano temperaturno občutljivo tiskarsko barvo, ki se ob segrevanju preko vnaprej določene temperature trajno obarvajo. Je soustanoviteljica, solastnica in izvršna direktorica podjetja s trenutno šest zaposlenimi osebami za polni delovni čas na področju raziskav in razvoja.

Aktiven pristop Urada h kampanji

Urad je k letošnji kampanji pristopil z več dejavnostmi. Pomen varstva IL smo predstavili več sto udeleženkam srečanja slovenskih podjetnic, organizirali pa smo tudi tematsko predavanje o osnovah IL. Od 26. aprila je na spletu dostopna brošura **»Slovenske ustvarjalke ter avtorska in sorodne pravice«**, ki smo jo pripravili s pomočjo podpore EUIPO, s katero predstavljamo pomembne ustvarjalke 19. in 20. stoletja. Vsi, ki se srečujete z avtorsko in sorodnimi pravicami, v njej najdete odgovore na najpogostejša vprašanja s tega področja. Dostopna je na vstopni spletni strani urada za intelektualno lastnino.

URAD RS ZA INTELEKTUALNO LASTNINO

prof. dr. Alenka Vesel: »Neravnovesna termodinamika in kvantna fizika bosta pospešili zeleni prehod in zagotovili številne rešitve. Upam, da bodo te rešitve zaščitene in razvite za prenos v praktično uporabo. Vesela bom, če bom še naprej del tega razvoja.« (Foto: Marjan Verč)

Dr. Marta Klanjšek Gunde (levo): »Slogan MyCol-a je 'Obarvamo nevidne spremembe'. Poglobljeno znanost o materialih združujemo z največjo možno trajnostjo in vključujmo ženski duh.« Na fotografiji z direktorico Urada RS za intelektualno lastnino mag. Karin Žvokelj. (Foto: Marjan Verč)

DRUŽINSKO PODJETNIŠTVO

Uspešen prevzem družinskega podjetja

Večina staršev zmotno razmišlja, da bo po njihovem sestopu vse nemoteno potekalo naprej. Posel je utečen, stranke so znane, z dobavitelji že leta poslujemo... Žal je praksa velikokrat drugačna. Kako torej nastaviti učinkovito strategijo vodenja?

Ključno je, da nasledniki nastavijo lastno vizijo poslovanja. Pomembno je tudi, da je le-ta usklajena z vizijo izstopa staršev iz podjetja. Starši imajo običajno do naslednikov veliko pričakovanj. Ti niso nujno v skladu z zmožnostmi in željami naslednikov. Zato bom v tem in naslednjih člankih opisal nekaj različnih primerov iz naše prakse in nakazal rešitve.

Trije mladi nasledniki

Poklicala sta nas starša, ki sta imela še približno sedem let do upokojitve. Pojasnila sta nam, da že nekaj časa spremljata naše članke v tej reviji. Pred dobrim letom sta bila na mojem predavanju. Udeležila sta se ga, ker sta dva meseca pred tem od blizu videla propad sosedovega podjetja. Njegova naslednika sta v nekaj mesecih zapravila težko prigaran očetov trud. Spoznala sta, da se to lahko zgodi tudi pri njih.

Ta dogodek ju je prepričal v odločitev, da bosta naredila vse, da se pri njih to ne zgodi. Na brezplačni informativni sestanek sta prišla sama, brez otrok. Pojasnila sta nam svojo zgodbo in se zanimala, kaj so smiselni nadaljnji koraki. Razmišljala sta, da bi se nekaj let pripravljala na prenos in se nato povezala z nami za izvedbo.

Zagovarjamo, da nikoli ni prezgodaj. Zato smo se začeli pogovarjati, da naredimo še eno brezplačno srečanje, ki se ga udeležijo tudi nasledniki. Dva sta še študirala. Zaposlen je bil samo najstarejši sin. Hči je obiskovala drugi letnik ekonomije. Srednji sin je zaključeval strojno fakulteto. Zakaj nismo počakali še tri leta, da bi bili vsi zaposleni?

Zopet se je izkazalo izjemno koristno, da smo se že v tej fazi začeli pogovarjati o prevzemu funkcij in načinu skupnega vodenja. Izvedli smo sedem srečanj, ki so si sledila na tri tedne. V tem času je vsak posameznik lahko v miru razmislil o izzivih zase in predlaganih rešitvah.

Skupaj smo oblikovali:

– jasno osebno namero in vizijo vsakega naslednika posebej;

– skupno vizijo naslednikov, kako še naprej razvijati podjetje;

– vse to smo uskladili z idejo, ki sta jo prvotno imela starša;

– jasno smo naglasili želje naslednikov po opravljanju funkcij;

– le-te smo uskladili z mnenjem staršev in določili potrebne korake;

– naglasili in zapisali smo tudi scenarije, kako se bo vse to odvijalo v praksi;

– že v tej fazi smo določili, da se enkrat mesečno usklajujejo na solastniških sestankih.

S tem je družina dobila popolno jasnost, kako se bosta študenta priključila podjetju. Zapisali smo, kako se bodo nasledniki razvijali in katere funkcije bodo postopno prevzemali. Določili smo korake za postopen izstop staršev na svetovalno funkcijo in naglasili, kako in kdaj se bosta iz podjetja popolnoma umaknila.

S tem vsi družinski člani vedo, kaj posameznika čaka v naslednjih letih. Popolnoma jasno je tudi, kaj se zgodi, če si kdo od naslednikov premisli in se v podjetju ne bo zaposlil. V tem primeru družina

Bigstock

točno ve, kakšen tip osebe potrebujejo za zapolnitev določenega delovnega mesta.

Jasno smo določili teme mesečnih solastniških sestankov. Ti so pomembni, ker bodo nasledniki že v tej fazi soočeni s pomembnimi odločitvami za podjetja. Imeli bodo možnost, da se v naslednjih letih učijo in pridobivajo pomembne izkušnje. Njihovi sestanki nikakor niso »pomenkovanje«. Natančno smo določili teme in način komunikacije.

Pomembno je, da so sestanki vnaprej terminsko določeni in da so tematike znane vsaj nekaj dni pred srečanjem. Piše se zapisnik in na sestanku določi osebo in čas za izvedbo aktivnosti. Odgovorni poroča in pred naslednjim srečanjem vsak družinski član ve, kaj se je zgodilo s posameznim izzivom. S tem imajo nasledniki vpogled v načine razreševanja.

Naglasili smo tudi možnost, da bo podjetje v prihodnosti vodil direktor. Pomembno je, da smo določili tip osebnosti in prioritetne lastnosti, ki bodo ustrezne za podjetje z 20 zaposlenimi. Še posebej na začetku bo ob umiku staršev to smiselni korak. Nihče od naslednikov se namreč v tej funkciji vsaj v tem trenutku ne vidi.

V Slovenji je to še vedno tabu tema. Večina podjetnikov je prepričanih, da direktorji niso za družinska podjetja. Ključen razlog, da mnogim kljub večkratnim poskusom ni uspelo, je to, da iščejo svojega »klona«. Taki seveda ne obstajajo. Oziroma obstajajo, vendar že imajo svoje podjetje.

Kako v podjetju LIGHT zagotovimo prave direktorje tudi za manjša družinska podjetja? Nismo kadrovska agencija. Iščemo zgolj ključne kadre in le, če gre podjetnik z nami skozi proces kreiranja primerne osebe. Ključno je, da ne »poslušamo« naših naročnikov, kaj želijo. Bolj nam je pomembno, kaj v resnici potrebujejo.

Naslednik je bil preobremenjen

Oče je vodenje podjetja predal sinu in hčeri. Ker hči nikakor ni želela biti lastnica, je celoten delež prepisal sinu, ki je poleg lastništva prevzel tudi vse očetove naloge. Kmalu se je sin soočil s preobremenjenostjo. Na pobudo naše bivše stranke nas je poklical za rezervacijo brezplačnega srečanja. Prepričalo ga je pričevanje prijatelja, ki smo mu slabo leto nazaj uspešno rešili zelo podoben izziv.

Med pogovorom se je izkazalo, da mu je oče predal vse svoje naloge. Sam je obdržal vse svoje pretekle naloge. Z očetom se o tem sploh nista pogovarjala. Preprosto je zadeva potekala v kontekstu, da sin prevzame lastništvo in s tem odgovornost v celoti.

S prevzemom očetovih nalog seveda ni nič narobe. Problem je bil v tem, da sin ni predal vsaj dela svojih obveznosti naprej. Razmišljali so v smeri, da se bo sčasoma vse samo uredilo. V nasprotju s sinovimi pričakovanji je bilo novih nalog v resnici veliko več. S preobremenjenostjo se je posledično kopičilo vse več nalog, ki niso bile nujne. Bile pa so pomembne.

Skupaj smo prišli do zaključka, da bo nujno najti primernega direktorja. Prevzemnik je dobil nalogo, da naj najprej razmisli in zapiše:

– katere naloge želi obdržati in katere predati takoj;

– katere naloge bo predal čez 3 do 4 mesece;

– katere naloge bo izvajal dolgoročno.

Naloga se mu je zdela relativno težka. Najprej ni vedel, kako bi se je lotil. Po dodatnem telefonskem pogovoru in usmeritvah nam je poslal vse zapisano. Predlagali smo še eno brezplačno srečanje. Pregledali smo njegova razmišljanja in mu predstavili ponudbo.

Zdelo se mu je nenavadno, da je prvi del ponudbe zajemal dodaten pregled zapisanih nalog in umeščanje njegovega operativnega dela v vsakdanjik. Razložili smo mu, da je ravno pomanjkanje strateškega razmišljanja privedlo do njegove preobremenitve. Ko smo ta del razčistili, je bila ponudba jasna in sprejeta.

Ta del je za nas zelo pomemben, da lahko najdemo pravo osebo. Zakaj? Če želimo kreirati primerno vodjo:

1. je ključen popis vseh nalog, ki jih bo oseba opravljala;

2. so ključne tri prioritetne naloge;

3. so ključne osebnostne karakteristike.

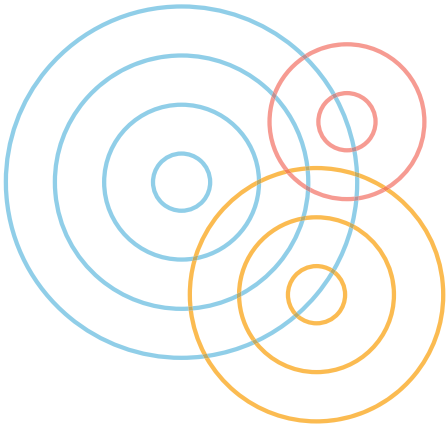

Seveda je pomembna tudi izobrazba. Ampak bolj je pomembna motivacija, pripravljenost in učljivost.

Zakaj so pod drugo točko posebej navedene tri prioritetne naloge. Ste se že kdaj vprašali, katere so vaše prioritetne naloge? Poznate shemo pomembno, nujno in pomembno, nujno, nepomembno?

Večina ljudi nima časa! Zakaj? Ker bodisi ne pozna te sheme ali pa je ne upošteva. Večina podjetnikov hiti od nujne naloge k naslednji nujni nalogi. Kdaj postane pomembna naloga nujna? Samo v primeru, ko je ne opravimo pravočasno. Za to je strategija opravljanja nalog ključna za učinkovitost. Več o tem kdaj drugič.

S prevzemnikom smo vse to dorekli. Najprej smo do potankosti sestavili načrt nalog, ki jih je želel opravljati dolgoročno. Nato smo sestavili popis nalog za bodočega direktorja. Natančno smo razdelali, kakšno osebo iščemo. Spisali smo jasen oglas za iskanje. V podjetju LIGHT smo izvedli tudi razgovore in izbrali primerno osebo.

Danes, po zgolj sedmih mesecih, je naslednik popolnoma razbremenjen. Uresničilo se je vse, kar si je zadal. Z direktorjem se odlično razumeta in dopolnjujeta. Na ta način se je razbremenil vseh aktivnosti, ki mu niso »pisane na kožo«. Podjetje je sedaj veliko bolje vodeno kot prej, ko sta ga vodila skupaj z očetom. Zaposleni so zelo zadovoljni.

V naslednjih mesecih bom na podobnih primerih iz naše prakse orisal možne rešitve za zelo različne družinske situacije. Podjetja so iz različnih branž in velikosti. Če ste že v tem članku prepoznali izzive zase, nas pokličite za brezplačni informativni sestanek.

Uroš Kavs, LIGHT, www.light.cyou

PRENOS PODJETJA NA MLAJŠO GENERACIJO

Načrtovanje nasledstva poveča možnosti za uspeh

Rezultati raziskav medgeneracijskega nasledstva in pridobljene nasledstvene izkušnje kažejo, da se prenos vodenja (najvišje managerske funkcije) v družinskem podjetju praviloma začne in zaključi pred prenosom lastništva na nasledstveno generacijo. Kažejo tudi, da večje, kot je družinsko podjetje, kasneje se začne prenašati lastništvo. Lastništvo se (praviloma) začne prenašati tudi veliko kasneje kot samo vodenje.

Medgeneracijsko nasledstvo je odnosni proces med ustanoviteljsko in nasledstveno generacijo. Za ustanoviteljsko je neponovljivo, za nasledstveno pa se čez čas, ko postane prenosna, ponovi. V celoti ni predvidljiv in obvladljiv, je dinamičen, strokovno zahteven, praviloma kontinuiran, dolgoročen, kontingenčen (odvisen od okoliščin in razmer) in večstopenjski proces. Preplavljen je z močnimi čustvi, ki jih vnašajo podjetniška družina in njeni člani, kar je prepoznaven dejavnik razlikovanja od nedružinskih nasledstev. Zaradi vsega omenjenega ga ni mogoče v celoti načrtovati, hkrati pa ga je prav zaradi tega potrebno načrtovati.

Nekajletno raziskovanje tega pojava v slovenskih družinskih podjetjih nas je pripeljalo do ugotovitve, da nobeno izmed v raziskavo vključeno družinskih podjetij ni imelo zapisanega ne nasledstvenega načrta ne družinske ustave; kljub velikemu pomenu, ki ga prenosna in tudi prevzemna generacija pripisujeta nasledstvu.

Kaj odvrača od načrtovanja

Rezultati raziskav kažejo, da je eden glavnih dejavnikov, ki vodijo v neuspešna nasledstva, njegovo nenačrtovanje. Izpostavljamo nekatere razloge, ki smo jih opredelili tudi z našo raziskavo:

– neprepoznavanje in/ali podcenjevanje pomena načrtovanja, kar je povezano z odnosom prenosnika do nasledstva;

– pomanjkanje ustreznih znanj in nasledstvenih izkušenj, kar velja še posebej za prva generacijska nasledstva;

– doživljanje nasledstva kot »predajo prenosnikovega otroka«, kar je povezano s tem, da družinski člani (udeleženci raziskave) dojemajo družinsko podjetje kot »otroka« prenosnika (kdo je pripravljen predati svojega otroka?);

– s tem, ko se prenaša, se tudi izgublja moč, vpliv, identiteta, prepoznavnost, vključenost (kdo je pripravljen načrtovati umik v osamo, odvisnost?);

– odsotnost primernega naslednika, ki vzbuja »vnaprejšnje zaupanje«;

– tesna povezanost in dobro medsebojno sodelovanje družinskih članov in njihova primerna vključenost v družinsko podjetje.

Med zunanjimi razlogi sta pogosta dva. »S tem, ko načrtujem prenos, sporočam, da ne zmorem, ne znam več; tako name gledajo poslovni partnerji«. In drugi. »Vprašanje je, če bodo pripravljeni sodelovati z mojim naslednikom.«

Cilji načrtovanja prenosa vodenja

Prenos vodenja in lastništva podjetja je (praviloma) najdlje trajajoči strateški projekt družinskega podjetja, saj traja od 5 do 15 let. To je dodatni tehtni razlog za njegovo načrtovanje, pa tudi vodenje in spremljanje. Večje, kot je podjetje, bolj kompleksni, kot so družinski odnosi, bolj potreben in smiseln je nasledstveni načrt.

Načrtovanje nasledstva omogoči, da se izkoristi priložnosti, poveča koristi, obvlada slabosti in zmanjša tveganja, ki jih nasledstvo prinaša. Teh pa je zelo veliko.

Na koncu procesa je cilj doseči stanje, ko:

– je prenosnik pripravljen in voljan prenesti vodenje na prevzemnika in prestopiti v nove vloge – se umakniti v novo življenje;

– je prevzemnik pripravljen, voljan in sposoben prevzeti vodenje;

– podjetniška družina, njeni posamezni člani sprejemajo prenos ter podpirajo in zagotavljajo pomoč prevzemniku;

– prenosnik, podjetniška družina in njeni člani sprejemajo prehod prenosnika v nove vloge, ga pri tem podpirajo in mu zagotavljajo potrebno pomoč;

– so vsi deležniki družinskega podjetja seznanjeni z nasledstvenimi spremembami vodenja.

Če načrt, program ali dogovor o nasledstvu ni napisan, je tako, kot da ga ni. Bolje je načrtovati, četudi ne v celoti in po majhnih korakih, ter zapisano uresničevati, se pri tem učiti in načrt dopolnjevati, kot čakati, da se pojavijo problemi ali konflikti. Nenačrtovano nasledstvo je kot dopuščanje nasledstvenega neuspeha, zanašanje na ugoden splet okoliščin na srečo.

Potrebno pa je tudi omeniti, da čeprav načrt ni zapisan, vselej ne pomeni, da ne obstaja. To je pogosto primer v manjših podjetjih, kjer so udeleženci tesno medsebojno povezani in pripadni ter imajo dogovorjene nasledstvene cilje,

aktivnosti in pravila. Nasledstvo poteka gladko in uspešno. Tudi v nekaterih naših primerih je tako. Kljub temu bi bilo bolje načrt zapisati.

Nasledstveni načrt – dve vsebini

Splošno znano je, da nasledstvo sestavljata prenos vodenja in lastništva. Pri prenosu lastništva gre za prenos družinskega podjetja, bodisi podjetja s. p., poslovnih deležev v d. o. o. ali pa delnic v d. d. Gre za prenos kapitala, torej za nekaj, kar je opredmeteno in ima svojo vrednost. To tematiko s finančnega, davčnega in pravnega vidika urejajo zakoni in predpisi. Poznane so dobre prakse in pridobljene številne izkušnje; poznamo odgovore na (skoraj) vsa vprašanja. Ob upoštevanju načela »pošteno in pravično« ter »dobronamerno in proaktivno« resnejših težav pri načrtovanju in udejanjanju prenosa zato ne bi smelo biti. Če pa se sprejemljivega načrta, dogovora med udeleženci nasledstva ne doseže, se lastništvo podjetja, ko pride čas zato, prenese na dediče na podlagi samega zakona ali na podlagi (enostranske) oporoke prenosnika. Ali je to v korist podjetniške družine in poslovanja podjetja, je seveda drugo vprašanje.

Nekoliko drugače je z načrtovanjem prenosa vodenja. Poleg položaja, s katerim so povezane pristojnosti, pooblastila in odgovornosti, se prenaša tudi vsebine, ki jih lahko prenese samo prenosnik, to je npr. njegovo znanje, izkušnje, zamisli. Če tega intelektualnega in socialnega kapitala prenosnik ne prenese, je z njegovim umikom za prevzemnika in družinsko podjetje (lahko) za vedno izgubljeno. Pogosto je to kapital, ki omogoča podjetju doseganje konkurenčne prednosti. Njegov prenos temelji na medsebojnem sprejemanju, spoštovanju in sodelovanju prenosnika in njegovega naslednika. Potreben je čas, veliko čustvene in miselne prožnosti ter načrt prenosa.

Vsako nasledstvo je nekaj posebnega

Med družinskimi podjetji so velike razlike, čeprav imajo tudi nekatere skupne značilnosti, na primer, da se ukvarjajo s pridobitno dejavnostjo, da so v »poslovanje« vključene podjetniške družine. »Malo podjetje ni majčkeno veliko podjetje«, to sta dva zelo različna sistema, ki pa delujeta v istem gospodarskem okolju. Zato je prenos vodenja in tudi lastništva vedno potrebno obravnavati ob upoštevanju značilnosti in posebnosti vsakega družinskega podjetja in vključene podjetniške družine posebej. Vsako nasledstvo je nekaj samosvojega, edinstvenega. Nasledstvene rešitve, ki so primerne za eno, lahko da niso primerne za drugo podjetje in obratno.

Preudarno je potrebno povzemati in prenašati v svoje nasledstveno okolje tudi spoznanja, ugotovitve in rezultate raziskav. Raziskovanje nasledstva npr. v mikro podjetjih lahko pripelje do pomembno drugačnih zaključkov kot raziskovanje npr. v srednje velikih ali velikih podjetjih. Kot je dejal eden izmed udeležencev naše raziskave: »Pogledati moraš naokrog, a narediti tako, kot je zate prav.« To velja tudi za načrt nasledstva.

Priprava nasledstvenega načrta

Nasledstveni načrt je opredeljen podobno kot običajen poslovni načrt z elementi, ki se jih lahko opredeli bolj na grobo ali bolj podrobno (cilji, časovni okvir, ključne aktivnosti, nosilci aktivnosti, roki aktivnosti, (so)udeleženci ...). Z vsebinskega vidika je smiselno opredeliti vsaj:

– potrebna znanje, izkušnje, kompetence naslednika, prevzemnika;

– program izobraževanja naslednika-(ov);

– vključevanje prevzemnika v družinsko podjetje;

– pridobivanje zunanjih delovnih izkušenj;

– zaposlitev prevzemnika v družinsko podjetje;

– usposabljanje prevzemnika – prehajanje skozi podjetje;

– prenos vodenja na prevzemnika (ali interim zunanjega prevzemnika);

– način umika prenosnika iz vodenja ter možnosti njegovega vključevanja v družinsko podjetje.

Vloga prenosnika

Njegovi temeljni nasledstveni nalogi sta dve; vodenje procesa prenosa tako, da prenos uspe, in »izgradnja« primernega naslednika. Skladno s tem je odgovoren tudi za pripravo nasledstvenega načrta in njegovo uresničevanje.

Kot že zapisano, nasledstveni procesi trajajo od 5 do 15 let. V tem obdobju se dogajajo spremembe (npr. posamezni udeleženci nasledstva, družine in samo podjetje prehajajo v nova življenjska obdobja; spreminja se podjetniško okolje), prihaja do nepredvidenih dogodkov (npr. bolezen, nesreča, požar), ki jih je potrebno sproti vključevati v že pripravljene načrte. Nasledstveni načrt je smiselno vsaj enkrat letno pregledati, in če je potrebno, dopolniti in spremeniti.

Pomemben pa ni le sam nasledstveni načrt, temveč ali predvsem pot (proces), po kateri se do načrta pride. Po tej poti namreč prenosnik ne more sam, odvisen je od drugih, tako, kot so drugi odvisni od njega. Vključiti mora vse tiste družinske člane in tudi ključne zaposlene, ki lahko prispevajo k pripravi ustreznega načrta in k njegovemu udejanjanju. V tem primeru bo načrt sprejet kot »naš«; vsakdo bo lahko prepoznal svojo vlogo in njen pomen.

In še na koncu

Dobro izhodišče za opredelitev pogojev, ki naj bi jih prevzemnik izpolnjeval, je »tako, kot bi iskali primernega in usposobljenega zunanjega direktorja z javno objavo,« in ga izbirali med prijavljenimi kandidati.

Družinska ustava ni nadomestilo za nasledstveni načrt in obratno, čeprav lahko vključujeta nekatere skupne elemente, npr. previdenі čas predaje in umik prenosnika.

Dragocena je lahko vključitev nekoga, ki sme vprašati in povedati vse – tako kot včasih norček na dvoru – ne da bi se mu zaradi tega kaj hudega zgodilo. Vpraša lahko: »Kaj želite, uspešno nasledstvo ali uspešno prodajo podjetja?«

DR. BOJAN DOLAR, USTANOVITELJ
IN SVETOVALEC APRON, D. O. O.

SPREMINJANJE SVETOVNEGA REDA

Trend spremembe svetovnega reda dobiva vedno večji zagon

Svetovni red, ki ga poznamo zadnjih 75 let od zadnjega večjega svetovnega konflikta (prva in posebej druga svetovna vojna), je trenutno na veliki preizkušnji. Po drugi svetovni vojni se je namreč uredil nov monetarni sistem z ameriškim dolarjem kot svetovno valutno rezervo ter Ameriko kot imperijem, ki je vodil in usmerjal večji del svetovnega gospodarstva, ekonomije in politike.

V svetovnem gospodarstvu se v zadnjih letih pojavljajo nove moči, ki želijo imeti besedo pri tem, kako se stvari vodijo. To predstavlja vedno večji izziv, a je po drugi strani povsem pričakovano. Zakaj? Velik del sveta, ki je z globalizacijo postal velik igralec, namreč ni podpisal ali se strinjal s pravili, ki so jih postavili po drugi svetovni vojni, in ta del sveta zdaj želi, da svetovno gospodarstvo deluje drugače.

OD DRUGE SVETOVNE VOJNE NAPREJ SO VODILNI SVETOVNI IMPERIJ ZDA Z NJIHOVO SVETOVNO VALUTNO REZERVO – AMERIŠKIM DOLARJEM.

V zadnjih desetletjih so ZDA postale in ostale nesporna svetovna gospodarska sila, s čimer so prevladali tudi njihova vizija in pravila. A vzpon Kitajske pa tudi Indije, Rusije in Brazilije v zadnjih letih ni ostal neopažen. Posebej Kitajska, ki v zadnjih tednih pospešeno krepi svoja zavezništva, se po vseh kazalcih kaže kot resen igralec za prevzem vloge novega imperija z novo svetovno valutno rezervo.

A še preden pridemo do sedanjih dogodkov, moramo osvetliti zgodovinski okvir, ki je okronal Ameriko in čas, ko je ameriški dolar postal svetovna valutna rezerva. To je namreč obdobje, v katerem smo živeli do danes.

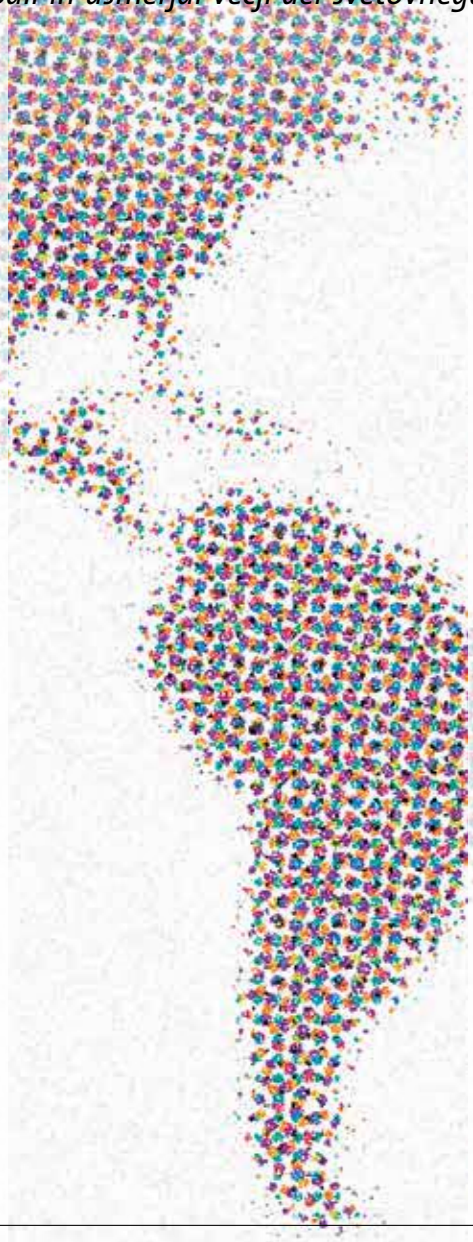

Temelji za trenutni svetovni red so bili postavljeni po drugi svetovni vojni

Leta 1944, še sredi druge svetovne vojne, so se delegati iz 44 zavezniških držav zbrali v Bretton Woodsu, kjer so oblikovali nov monetarni sistem, ki vse do danes ureja finančne odnose med državami. To je bil začetek novega reda z Ameriko kot prevladujočo finančno in gospodarsko silo. Kasneje, leta 1948, je nastal tudi sporazum o carinah in trgovini (GATT), ki je določil pravila, ki urejajo svetovni trgovinski sistem.

Le leto kasneje, leta 1949, so se položili prvi temelji za organizacijo NATO, kjer so države ustanoviteljice potrdile pravico do individualne ali kolektivne obrambe. Leta 1951 pa je bila ustanovljena Evropska skupnost za premog in jeklo, ki je zaznamovala začetek Evropske unije – to je bil eden ključnih korakov za zagotavljanje miru na Evropski celini.

Od tam naprej je predvsem Amerika pridobila izjemen svetovni vpliv – vse mednarodne inštitucije, ki jih poznamo danes na področju monetarne ureditve, so nastale v tistem času in okrepile vpliv Amerike preko dolarja kot svetovne valutne rezerve. A v zadnjih letih in predvsem v zadnjih tednih smo priče največji »dedolarizaciji« s strani BRICS držav, ki si prizadevajo okrepiti vlogo kitajskega juana v svetovni trgovini s surovinami in izdelki.

Kitajska – nov imperij?

Kitajska prisotnost se s tem na svetovnem prizorišču iz leta v leto povečuje, s čimer izziv obstoječemu svetovnemu redu postaja vse večji. Trenutne napetosti bodo zagotovo vodile v dolgoročno preureditev svetovnega gospodarstva z novimi pravili in novim razmišljanjem. To bo vsekakor imelo velike posledice za finančne trge, zlasti za ameriški dolar, nanj vezane državne obveznice itn.

Ne le Kitajska, države z novo gospodarsko močjo zahtevajo vedno več besede pri vodenju sveta in pravilih, ki urejajo mednarodne odnose. Cilj teh držav je v zmanjšanju moči dolarja in preoblikovanje sveta po novi viziji, kjer bodo udeleženi vsi trenutni igralci na svetovnem parketu.

Aprila 2023 je bilo več kot 70 % vseh poslov med Rusijo in Kitajsko poravnanih v rubljih ali juanih.

Ali bomo v nastajajočem novem svetu spremljali tri velike regije: Ameriko, Evropsko unijo in Kitajsko (s celotno Azijo) ali bomo spremljali zgolj svet, ki bo združen v dva bloka – eden, ki bo naklonjen ZDA, in drugi, ki bo naklonjen Kitajski, je zdaj veliko vprašanje.

Napetosti, ki jih zdaj lahko spremljamo na geopolitičnem parketu so sestavni del menjave novega reda – tako je bilo vedno v zgodovini pri prenosu moči iz Nizozemcev na Britance, nato iz Britancev na Ameriko in zdajšnji proces, ki ga lahko spremljamo vsakodnevno. Vzpon Kitajske in zaton ZDA se kaže v vseh objektivnih primerjavah in indikatorjih obeh velesil trenutno.

Močan vpliv na tehnologijo, dobavne verige in surovine

Posledice menjave novega reda bodo občutno vplivale predvsem na sledeča tri področja: tehnologija, dobavne verige in surovine.

Tehnologija – le-ta prinaša gospodarsko in politično moč. Lep primer lahko spremljamo v teh trenutkih, ko se ZDA in Kitajska »borita« za prevlado nad polprevodniki (mimogrede, največji proizvajalci polprevodnikov so na Tajvanu). Ti nepogrešljivi čipi se uporabljajo v skoraj vseh električnih napravah in so hrbtenica nastajajočih novih tehnologij, recimo umetne inteligence. Omenjeni sektor se vedno bolj poudarja kot sektor, ki je bistvenega pomena za obrambo, nacionalno varnost in prihodnjo gospodarsko rast.

Dobavne verige – ne le covid-19, že sama želja po prednosti pri določenih ključnih surovinah postavlja vprašanje proste trgovine v prihodnosti. Že danes se mora večina podjetij prilagoditi drugačnemu okolju, kjer imajo politični vplivi veliko besedo pri odločanju o razporejanju virov in surovin. Težave v dobavnih verigah vplivajo tudi na inflacijo – globalizacija, ki je poskrbela za pritok poceni blaga in delovne sile, se s prekinitvijo dobavnih verig zmanjšuje in vpliva inflacijsko na cene – kar lahko opazimo že več kot leto dni.

Surovine – vojna v Ukrajini je Evropo in svet opomnila na to, od kje smo pridobivali poceni surovine. Večina držav – skladno z agendo – zdaj tako povečuje varnost oskrbe z energijo na drugačen način – tudi s prehodom na obnovljive vire energije. Ne le litij, baker ali redke zemlje, za vzpostavljanje nove energetske infrastrukture bomo potrebovali še kakšno drugo surovino.

Vojna?

Objektiven pogled v preteklost nam pove, da je menjavo vodilnega svetovnega imperija ter spremembo svetovnega reda do sedaj vedno spremljala tudi vojna. Nenazadnje sta 1. in 2. svetovna vojna obeležili zadnjo večjo spremembo in prenos moči iz Velike Britanije na ZDA.

Je tako vojna v Ukrajini lahko začetek te velike spremembe s še kakšnim dodatnim žariščem?

Vojna danes med ZDA in Kitajsko že poteka – predvsem pri trgovanju, dobavnih verigah in oskrbovanju s surovinami. Vprašanje je, ali bosta pri tako tehnološko pomembnem vprašanju, kot je proizvodnja polprevodnikov na Tajvanu, sprti strani našli miren dogovor. Če ne, bi lahko bili priče novemu vojnemu žarišču, ki bo zelo močno vplivalo na svetovno gospodarstvo.

Investicije

V razmerah velikih geopolitičnih sprememb, ki se dogajajo v povprečju na slabih 100 let, se je v zgodovini sila dobro izkazalo fizično zlato. Plemenita kovina je večino večjih gospodarskih in finančnih pretresov nudila vlagateljem dobro zaščito, v nekaterih primerih je tudi srebro dobro odigralo svojo vlogo.

V istem rangu so – glede na trenuten trg – zanimiva opcija za investicije tudi surovine. Ne le prekinjene dobavne verige, dodatni inflacijski pritiski in povečano povpraševanje lahko določene investicije znotraj surovinskega sektorja poženejo precej navzgor.

Vlagatelji morajo danes naraščajoča geopolitična tveganja upoštevati pri načrtovanju svojih investicij.

Trenutne geopolitične spremembe ne smemo gledati samo z vidika politike in gospodarstva, marveč tudi monetarne situacije. Težave ameriškega dolarja znajo pripeljati do dolžniške krize (bančni sektor in obveznice), s čimer se lahko vprašamo, kje bo kapital v tem primeru iskal zaščito.

Zato ne smemo podcenjevati tudi delniškega sektorja, torej perspektivnih podjetij, ki bodo dobro prenesla geopolitične premike. V luči vzpona Kitajske in nekaterih novih držav bi bilo smiselno razmisliti o primerni geografski razpršitvi delnic (ali ETF skladov). Zgodovina nas namreč uči tudi to, da so borzni trgi po vojnih razmerah in težkih situacijah najboljše donose vlagateljem nudili v državi, ki je s spremembo postala nov vodilni svetovni imperij z novo svetovno valutno rezervo.

Matjaž Štamulak,
neodvisni finančni svetovalec,
www.cresus.si

Bigstock

PRIPRAVA POSLOVNEGA NAČRTA ZA PODJETNIKA

Poslovni načrt je preskok od zamisli do realizacije posla

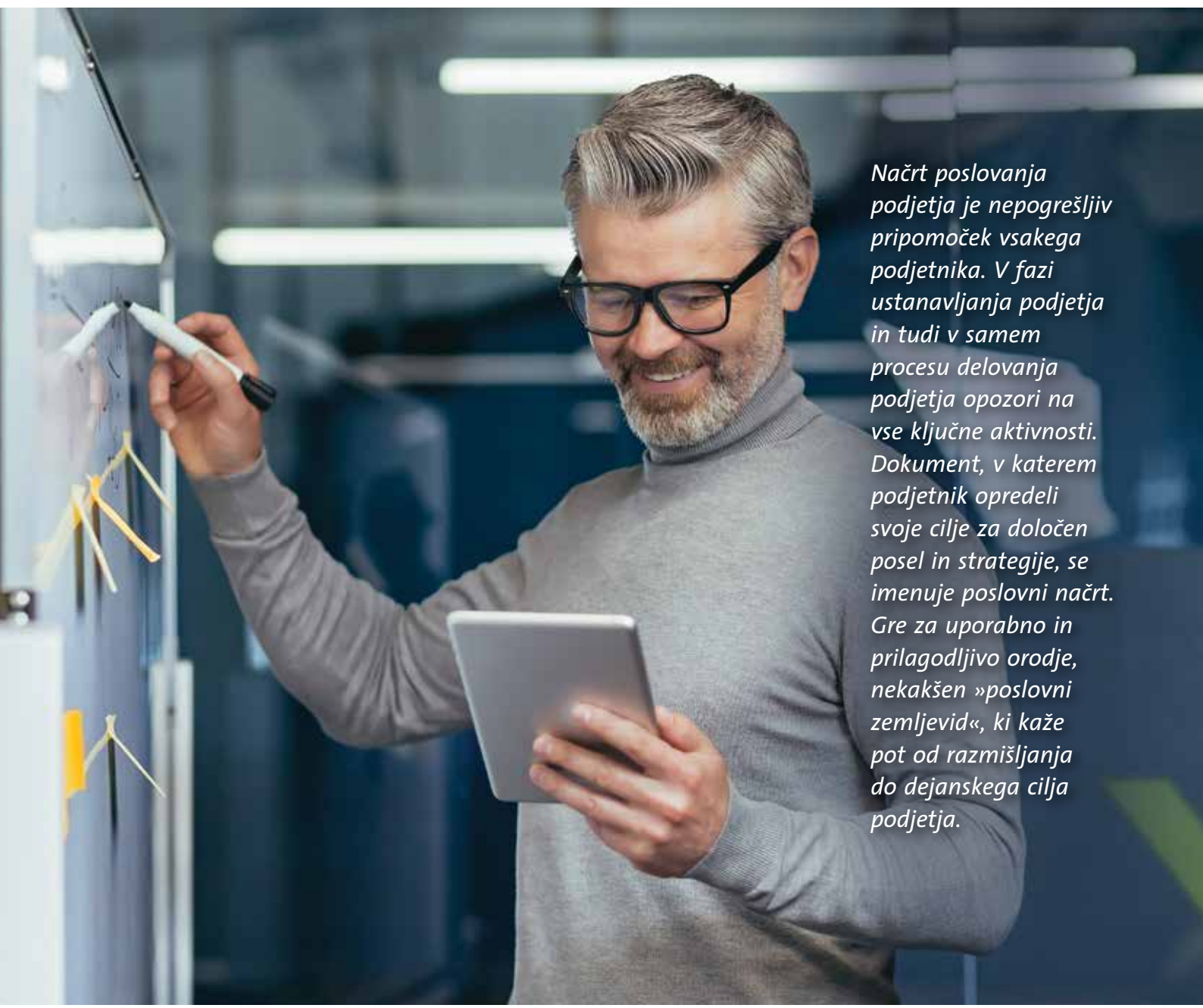

Načrt poslovanja podjetja je nepogrešljiv pripomoček vsakega podjetnika. V fazi ustanavljanja podjetja in tudi v samem procesu delovanja podjetja opozori na vse ključne aktivnosti. Dokument, v katerem podjetnik opredeli svoje cilje za določen posel in strategije, se imenuje poslovni načrt. Gre za uporabno in prilagodljivo orodje, nekakšen »poslovni zemljevid«, ki kaže pot od razmišljanja do dejanskega cilja podjetja.

Nihče ne pozna posla bolje kot sam podjetnik. Poznavanje svojih sposobnosti in prihodnjih ciljev je temelj dobrega poslovnega načrta. Poslovni načrt je preskok od zamisli do realizacije posla in kaže pot k začrtanemu cilju. Je odlična priložnost, da se preveri delo v podjetniški skupini. Pogosto je tudi dokument za pridobitev dodatnih finančnih sredstev.

Bistvo poslovnega načrta

Poslovni načrt je proces razmišljanja, ki ga izvede podjetje oziroma podjetnik sam. Poslovni načrt podjetnik potrebuje zaradi številnih razlogov, med drugim:

– ob ustanovitvi podjetja,

– za pridobitev finančnih sredstev pri finančnih institucijah in drugje,

– za pridobitev poslovnega partnerja,

– za pomoč pri boljšem vodenju posla.

Proces razmišljanja bi moral doseči vrhunec pri izdelavi nabora ukrepov za izvajanje strategij. Ta načrt imenujemo terminski načrt. Še preden začne pisati poslovni načrt, bi moral podjetnik narediti seznam vseh stvari, za katere meni, da so nujno potrebne za uspešen posel. Prepoznavanje potreb, nove ideje, prebliski, vse lahko sodi v ta seznam. Nič naj ne bo izključeno. Dober proces razmišljanja bi moral pripeljati do dobrega poslovnega načrtovanja, ki se zapisuje na strukturiran način, z bistvenimi vprašanji, ki jih podjetnik preučuje ravno skozi pisanje poslovnega načrta. Dober poslovni načrt pomaga podjetniku:

– pri spoznanju, v kateri posel želi vstopiti;

– pokazati prednosti, priložnosti podjetja;

– uporabiti finančne vire bolj dobičkonosno;

– razumeti konkurenco;

– načrtovati vse poslovne operacije;

– razmišljati.

Poslovni načrt pripravi podjetnik s pomočjo strokovnjakov za področja, ki jih ne obvlada. Tako lahko v proces nastajanja vključi profesionalne svetovalce, izkušene druge podjetnike, potencialne investitorje, poslovne angele, računovodje, finančnike, pravnike, tehnologe, tržnike idr.

Oblika poslovnega načrta

Poslovni načrti se razlikujejo po obsegu in vsebini glede na naravo in obseg obravnavanega posla. Ključna vprašanja, ki jih mora poslovni načrt obravnavati, so štiri področja: trženje, proizvodnja, človeški viri in finance. Poslovni načrt mora odgovoriti na temeljna vprašanja:

– Kaj in zakaj?

– Kdo je podjetnik z motivi, znanjem, izkušnjami?

– Kdaj je trenutek vstopa na trg?

– Kako bi izpeljali organizacijo posla?

Podjetnik ima za pomoč številne priročnike v tiskani obliki ali na spletnih straneh različnih podpornih inštitucij podjetništva. Če je izdelava poslovnega načrta povezana tudi s pridobivanjem sredstev, se mora podjetnik držati predpisane metodologije in navodil pri ustrezni instituciji (banki, skladu, inkubatorjih, ministrstvih).

V spodnji tabeli so navedeni vsi pomembni sestavni deli poslovnega načrta in koristni poudarki, ki naj bi jih upoštevali znotraj posameznega poglavja. Oblika predstavlja okvir za predstavitev idej, strategij, razmišljanj na logičen in konsistenten način.

Navedena oblika je okviren vodič k izdelavi poslovnega načrta. Pomaga pri procesu razmišljanja, pri analizi vseh prednosti in slabosti podjetja. Vsa poglavja so med seboj vsebinsko oziroma logično povezana. Po izdelavi poslovnega načrta se poskrbi za slovnično in oblikovno primernost. Šele potem ga posredujemo potencialnim investitorjem, bankam, bodočim zaposlenim ali državi za javne razpise.

Pogoste napake pri pisanju poslovnega načrta

Podjetniki, ki niso uspeli pridobiti finančnih sredstev za realizacijo svoje poslovne priložnosti, so pri pisanju poslovnega načrta lahko napravili eno izmed naslednjih napak:

1. Podjetnik predpostavlja, da potencialni investitor pozna in razume poslovno priložnost, zato mu je ne pojasni dovolj podrobno in mu s poslovnim načrtom ne odgovori na vsa vprašanja, ki si jih ta zastavlja v zvezi s priložnostjo.

2. Podjetnik pri razlagi svojih idej uporablja tehnične izraze in žargon, ki ga investitor ne razume.

3. Pri ocenjevanju tržnega deleža za svoj proizvod ali storitev podjetnik ne naredi dovolj raziskav in analiz, ampak predpostavlja, da bodo "vsi želeli kupiti njegov proizvod". Investitorji ne verjamejo projekcijam, ki ne temeljijo na konkretnih podatkih.

4. Podjetnik ne razloži dovolj dobro, kako bo podjetje doseglo načrtovano prodajo in dobičke.

5. Podjetnik mora s poslovnim načrtom dokazati, da nima zgolj proizvodnega znanja, ampak znanje o vodenju podjetja kot celote. Investitorji se zavedajo, da je podjetniški tim z vodstvenimi sposobnostmi pogoj za uspeh podjetja.

6. Projekcije, ki jih napravi podjetnik, so preveč posplošene in ne prikazujejo finančnega potenciala podjetja. Investitorji želijo podrobne, mesečne projekcije prodaje, stroškov in dobičkov. Brez natančnih projekcij investitorji vidijo podjetje kot veliko črno luknjo, v katero vlagajo svoja sredstva.

7. Življenjepis podjetnika, v katerem navede svoje dosedanje dosežke, ne more nadomestiti poslovnega načrta novega podjetja.

8. Podjetnik meni, da ni potrebno pripravljati povzetka poslovnega načrta, saj bo investitor podrobno prebral poslovni načrt. Ključna vloga povzetka poslovnega načrta je pritegniti zanimanje investitorja, da natančno prebere celoten poslovni načrt.

9. Poslovni načrt ni napisan dovolj tekoče, je nezanimiv in nejasen.

10. Podjetnik ne nameni dovolj pozornosti analizi potencialnih nevarnosti, ki grozijo poslovanju podjetja.

11. Poslovni načrt ni dovolj jedrnat in podprt s konkretnimi dejstvi in številkami. Vsa dodatna pojasnila poslovne priložnosti, tehnični opisi in analize naj bodo prikazani v dodatku k poslovnemu načrtu.

Bigstock

Vsebine	Koristni poudarki
1. Povzetek načrta Povzetek je prvi stik z bralcem, zato naj bralca pritegne, da bere naprej.	Zgoščen pregled ključnih poglavij poslovnega načrta. Poudariti privlačnost posla. Pokazati, da trg obstaja.
2. Opis podjetja, proizvoda ali storitve Filozofija vloge podjetja je opisana v poslanstvu.	Navesti vse izkušnje, znanja za posel. Opisati nabor in vrednost izdelkov ali storitev. Spregovoriti o inovativnih idejah.
3. Analiza panoge Vsako panožno okolje ima svoje značilnosti, zakonitosti in trende.	Kako velika je vaša panoga? Koliko podjetij posluje v njej? Kakšni so splošni trendi? Kako se panoga spreminja in vpliv na podjetje? Kaj vpliva na panogo?
4. Analiza konkurentov Konkurenti so lahko najboljši učitelji.	Prednosti, slabosti konkurence. Kako postanete konkurenčnejši?
5. SWOT analiza PSPN analiza	Katere so vaše prednosti (P), slabosti (S), priložnosti (P) in nevarnosti (N)?
6. Načrt trženja, prodaje Izdelke/storitve znamo prodati s poznavanjem trženjskega spleta.	Ali trg stagnira, raste ali upada? Segmentacija trga in ciljni kupci. Kakšna je cenovna politika? Kje boste prodajali in kako?
7. Načrt proizvodnje Dani obseg proizvodnje dosežemo s čim nižjimi stroški.	Podrobno je potrebno pregledati proizvodne operacije. Kako boste zagotovili učinkovitost sistema? Nakup nove ali rabljene opreme? Nameravate investirati v razvoj izdelka? Certifikati kakovosti?
8. Načrt človeških virov Ljudje so največji vir vsakega podjetja.	Opisati managersko in ostalo strukturo zaposlenih. Boste investirali v izobraževanje, motivacijo?
9. Finančni načrt Poslujemo zaradi denarja.	Prikazati plan vseh bilanc podjetja in denarnih tokov. Kako boste kontrolirali denarne tokove? Kako boste financirali bodoče tekoče poslovanje in investicije?
10. Kritična tveganja Podjetje se sooča tudi s tveganji.	Navesti seznam kritičnih tveganj, problemov in ukrepov za odpravo le-teh.
11. Terminski načrt Uresničevanje ciljev strukturiramo v časovne okvire.	Navesti časovne okvire vseh ukrepov za zagon ali nadaljnje poslovanje podjetja in uresničitev ciljev poslovnega načrta.

Tabela 1: Bistvene sestavine poslovnega načrta.

Za zaključek

Da bi lahko uspešno tekmovali v poslu, je potrebno imeti veliko znanj, veščin, sposobnosti, idej, poslovnih praks. Eno od le-teh je tudi priprava dobrega poslovnega načrta. Sam poslovni načrt ne jamči vedno za uspeh, je pa sam proces njegovega oblikovanja koristen za podjetnika. V tem procesu se namreč vse kalkulacije podvržejo formalni presoji, s katero je moč zgodaj odkriti šibke točke in jih ustrezno popraviti. Gre za proces logičnega razmišljanja.

MAG. BOŽENA KRAMAR

Literatura in viri:
- *Dernovšek, M., Stritar, R., Vahčič, A.(2005). Priročnik za pripravo poslovnega načrta. Ljubljana. Ekonomska fakulteta.*
- *Dukić, J. (2022). Diplomsko delo: Poslovni načrt in njegov pomen za podjetja. Maribor. DKUM.*
- *Sendelbach, M. (2009). Učbenik: Podjetništvo. Ljubljana. Zavod IRC.*
- *https://mladipodjetnik.si/novice-in-dogodk/novice/poslovni-načrt . 2023*

Obrtnikov Svetovalec

priloga Obrtnika podjetnika,
maj 2023

SVETOVALNI CENTER OZS

Svetovalni center OZS:

- Telefon: 01 58 30 553
- Faks: 01 58 30 583
- Elektronska pošta: svetovanje@ozs.si
- Internet: www.svetovanje.si
- Osebni obiski na naslovu Celovška 71, 1000 Ljubljana (po predhodni najavi)

Vsebina majskega Svetovalca:

- Jubilejne nagrade
- Spremembe in dopolnitve Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev
- Sprememba delodajalca in sklenitev nove pogodbe o zaposlitvi
- Sklenjena je bila nova Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo
- Poznate razliko med konkurenčno prepovedjo in konkurenčno klavzulo?
- Davčna uredba v številkah
- Plače za zasebni sektor po kolektivnih pogodbah
- Prispevki za socialno varnost
- Povračilo stroškov

Jasmina Malnar Molek
davčna svetovalka - specialistka:
Jubilejne nagrade

Zdenka Bedekovič
specialistka za poslovanje v tujini, plače in knjigovodstvo:
Spremembe in dopolnitve Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev

Jasmina Malnar Molek,
davčna svetovalka - specialistka

Jubilejne nagrade

Pravica do jubilejne nagrade ne izhaja iz Zakona o delovnih razmerjih[1]. Ker ne gre za zakonsko pravico, jubilejna nagrada pripada delavcu le, če je določena v kolektivni pogodbi dejavnosti, ki zavezuje delodajalca, podjetniški kolektivni pogodbi, internem aktu ali pogodbi o zaposlitvi.

Namen jubilejne nagrade je nagrada delavcu za dolgoletno delo, lojalnost in pripadnost podjetju. Večina kolektivnih pogodb dejavnosti pravico do jubilejne nagrade ureja na način, da ta pripada delavcu za dopolnjeno delovno dobo pri zadnjem delodajalcu. Lahko pa delavec prejme jubilejno nagrado tudi za skupno delovno dobo, če tako ureja delovnopravni akt. Delavec lahko prejme jubilejno nagrado za dopolnjenih 10, 20, 30 in 40 let delovne dobe v višini, kot jo določa delovnopravni akt, ki je za delavca najugodnejši.

Jubilejna nagrada ni predmet obdavčitve do višine iz Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja[2]. Skladno z 9. členom Uredbe se jubilejna nagrada ne všteva v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja do višine:

- 30 % zadnje znane povprečne letne plače zaposlenih v Sloveniji, preračunane na mesec, za deset let delovne dobe (od 24. 2. 2023 dalje 607,18 EUR);
- 45 % zadnje znane povprečne letne plače zaposlenih v Sloveniji, preračunane na mesec, za dvajset let delovne dobe (od 24. 2. 2023 dalje 910,76 EUR);
- 60 % zadnje znane povprečne letne plače zaposlenih v Sloveniji, preračunane na mesec, za trideset let delovne dobe (od 24. 2. 2023 dalje 1.214,35 EUR);
- 75 % zadnje znane povprečne letne plače zaposlenih v Sloveniji, preračunane na mesec, za štirideset let delovne dobe (od 24. 2. 2023 dalje 1.517,94 EUR).

Neobdavčena višina jubilejne nagrade se bo uskladila februarja prihodnjega leta, ko bo znana povprečna letna plača zaposlenih v RS za leto 2023.

Uredba določa vštevanje izplačila jubilejne nagrade v davčno osnovo, če je bila ta delavcu izplačana za isti jubilej, izplačana jubilejna nagrada za skupno delovno dobo in delovno dobo pri zadnjem delodajalcu.

Izplačilo jubilejne nagrade do višine iz Uredbe ni predmet oprispevčenja. Skladno s 3. odstavkom 144. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju[3] se prispevki plačujejo le od zneska jubilejne nagrade, od katerega se v skladu z ZDoh-2[4] plačuje dohodnina.

Če pa izplačilo jubilejne nagrade presega neobdavčen znesek oziroma je ta v celoti predmet obdavčitve, je potrebno izplačilo vključiti v davčno osnovo prejemnika in obračunati, odtegniti in odvesti prispevke in akontacijo dohodnine.

Delodajalec je dolžan o izplačilu jubilejne nagrade poročati na obrazcu REK-O. Če neobdavčeno jubilejno nagrado izplača ob plači, poroča v polje B011. V kolikor pa se jubilejna nagrada, ki ni predmet obdavčitve, izplača ločeno od plače lahko, najkasneje do konca meseca za izplačila v preteklem mesecu, poroča na REK-O z oznako vrste dohodka 1190. Za izplačila jubilejnih nagrad, ki se izplačujejo ločeno od plače in so v celoti ali presežnem delu predmet obdavčitve, poročamo na REK-O z oznako vrste dohodka 1103.

Delodajalca ne zavezuje nobena kolektivna pogodba dejavnosti, niti nima pravice do jubilejne nagrade, zapisane v internem aktu ali pogodbi o zaposlitvi. Ali je delavec upravičen do izplačila jubilejne nagrade za 10 let dopolnjene delovne dobe?

Delavec ni upravičen do izplačila jubilejne nagrade, saj ta pravica ni urejena v delovno-pravnih aktih zavezanca.

Delodajalca ne zavezuje nobena kolektivna pogodba dejavnosti, niti nima pravice do jubilejne nagrade, zapisane v internem aktu ali pogodbi o zaposlitvi. Kljub temu je delavcu izplačal jubilejno nagrado za 10 let delovne dobe do višine iz Uredbe. Ima kakšne obveznosti iz tega naslova?

Ker pravica do jubilejne nagrade ne izhaja iz delovno-pravnih aktov zavezanca, je izplačilo v celoti predmet obdavčitve. V tem primeru se izplačilo jubilejne nagrade šteje za drug prejemek iz delovnega razmerja. Izplačilo je potrebno vključiti v davčno osnovo prejemnika in obračunati, odtegniti in odvesti prispevke in akontacijo dohodnine.

Delodajalca zavezuje Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo, ki v 74. členu določa jubilejno nagrado za 10 let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu v višini 20 % zadnje znane povprečne letne plače zaposlenih v RS, preračunane na mesec. Delodajalec ima pravico do jubilejne nagrade urejeno tudi v internem aktu, in sicer delavcu pripada za 10 let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu jubilejna nagrada v višini iz Uredbe. V kakšni višini mora delodajalec delavcu izplačati jubilejno nagrado?

Če delodajalca zavezuje več aktov, ki različno urejajo pravice delavcev, uporabi določila tistega akta, ki delavcu daje več pravic. Ker interni akt ugodneje obravnava jubilejno nagrado kot KPOP, delavcu pripada jubilejna nagrada v višini 30 % zadnje znane povprečne letne plače zaposlenih v RS.

Delavec je skladno z določbami internega akta v preteklem obdobju prejel jubilejno nagrado za 10 let skupne delovne dobe. S 1. 5. 2023 nas zavezuje Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo, ki določa, da se jubilejna nagrada izplača za 10 let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu. Delavec bo letos izpolnil tudi ta pogoj. Ali je delavec ponovno upravičen do izplačila za isti jubilej? Če da, ali se lahko odpove pravici?
Delavcu boste morali letos izplačati jubilejno nagrado za 10 let delovne dobe, ki jih bo dosegel v vašem podjetju. Izplačilo jubilejne nagrade v letošnjem letu se bo skladno z določbami Uredbe vštevalo v davčno osnovo prejemnika. Delavec se pravicam, ki mu pripadajo po zakonu, kolektivni pogodbi, internih aktih ali pogodbi o zaposlitvi, ne more odpovedati.

Interni akt določa pravico do izplačila jubilejne nagrade. Delavka bo letos izpolnila pogoj 10 let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu. Ali mora podjetje izplačati jubilejno nagrado delavki, čeprav je na porodniškem dopustu?
Delodajalec mora zagotavljati enako obravnavo vseh delavcev, zato je dolžan izplačati jubilejno nagrado na dan izpolnitve pogojev tudi delavcem, ki so odsotni (porodniški dopust, starševsko varstvo, bolniška odsotnost, ipd.).

Delavec dela krajši delovni čas zaradi invalidnosti. Ali je upravičen do izplačila cele ali sorazmerne jubilejne nagrade?
Skladno s 67. členom ZDR-1 ima delavec, ki dela krajši delovni čas po posebnih predpisih, pravice iz socialnega zavarovanja ter druge pravice in obveznosti iz delovnega razmerja, kot če bi delal polni delovni čas. Delavcu tako pripada polna jubilejna nagrada, če je izpolnil pogoje za prejem le-te.

Delavec dela krajši delovni čas (20 ur/teden) na podlagi pogodbene svobode. Letos bo dopolnil 10 let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu, zato je skladno z internim aktom upravičen do izplačila. V kakšni višini izplačamo jubilejno nagrado? Kakšen je davčni vidik izplačila, če se jubilejna nagrada izplača v polnem znesku?
V internem aktu bi morali določiti, na kakšen način se izplača jubilejna nagrada delavcem, ki delajo krajši delovni čas na podlagi pogodbene svobode. Načeloma podjetje lahko določi, da se tem delavcem jubilejna nagrada izplača v polni višini. Z davčnega vidika neobdavčena višina jubilejne nagrade ni vezana na čas vključenosti v zavarovanje, zato bo eventuelno izplačilo v polnem znesku neobdavčeno do višine iz Uredbe.

Davčni vidik izplačila jubilejne nagrade poslovodji?
FURS v pojasnilu Dohodnina – Dohodek iz zaposlitve, Povračila stroškov in drugi dohodki iz delovnega razmerja, 12. izdaja, april 2023 v zvezi z obravnavo izplačila jubilejne nagrade poslovodji pojasnjuje:
V skladu z drugim odstavkom 73. člena Zakona o delovnih razmerjih – ZDR-1 lahko poslovodja z družbo sklene pogodbo o zaposlitvi in se takšno razmerje šteje za delovno razmerje. Če je jubilejna nagrada izplačana poslovodji, ki ima z družbo sklenjeno pogodbo o zaposlitvi, se le-ta obravnava po določbi 9. člena Uredbe.
Jubilejna nagrada, izplačana poslovodji, ki ni v delovnem razmerju, pa se v celoti všteva v davčno osnovo dohodka, ne glede na to, da se za davčne namene dohodek poslovodij šteje za dohodek iz delovnega razmerja (1. točka drugega odstavka 37. člena Zakona o dohodnini – ZDoh-2).

[1] Zakon o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS, 81/19, 203/20 – ZIUPOPDVE, 119/21 – ZČmIS-A, 202/21 – odl. US, 15/22 in 54/22 – ZUPŠ-1).
[2] Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uradni list RS, št. 140/06, 76/08, 63/17, 71/18, 104/21, 114/21, 87/22, 113/22 in 162/22).
[3] Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 48/22 – uradno prečiščeno besedilo in 40/23 – ZČmIS-1).
[4] Zakon o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19, 39/22, 132/22 – odl. US in 158/22).

Zdenka Bedekovič,
specialistka za poslovanje v tujini, plače in knjigovodstvo

Spremembe in dopolnitve Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev

V Uradnem listu RS številka 42 z dne 7. 4. 2023 so bile objavljene spremembe in dopolnitve Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev (ZZSDT-D).
Zakon na novo opredeljuje informativni list o pogojih in elementih zaposlitve ali dela, izdanega na podlagi soglasja za izdajo ali podaljšanje enotnega dovoljenja ali modre karte EU, ali na podlagi soglasja za zamenjavo. V zakonskem določilu je na novo opredeljen sedmi člen omenjenega zakona, saj soglasje upravne enote k enotnem dovoljenju ne bo več potrebno. Po novem bo Zavod RS za zaposlovanje podal soglasje k zamenjavi – potrdilo o izpolnjevanju pogojev, določenih s tem zakonom. Tega bo podal k zamenjavi delovnega mesta,

zamenjavi delodajalca ali zaposlitvi pri dveh ali več delodajalcih v času enotnega dovoljenja.
Določbe zgoraj omenjenega zakona se ne bodo uporabljale za tujce, ki se bodo zaposlili pri delodajalcih s področja javnega sektorja, ki izvajajo zdravstveno dejavnost, v javnih zavodih, ki izvajajo institucionalno varstvo odraslih oseb, in ostalih javnih zavodih.
Zakon izrecno določa prepoved opravljanja drugega dela kot tistega, za katerega je bilo v postopku izdaje ali podaljšanja enotnega dovoljenja oziroma modre karte EU podano soglasje za zamenjavo, ali za katerega je bilo izdano dovoljenje za sezonsko delo. Tujci, ki imajo v skladu z omenjenim zakonom prost dostop do slovenskega trga dela, pa lahko opravljajo vsa dela v okviru registriranih dejavnosti delodajalca ali poslovnega subjekta ter druge posle, potrebne za obstoj in opravljanje dejavnosti, ki pa ne pomenijo neposrednega opravljanja dejavnosti.
Na novo je določen 30-dnevni rok, ko bo tujec v času veljavnosti enotnega dovoljenja lahko zamenjal delodajalca ali se zaposlil pri dveh ali več delodajalcih, a le na podlagi soglasja za zamenjavo, ki ga bo predhodno izdal Zavod RS za zaposlovanje.
Na podlagi informativnega lista in veljavnega enotnega dovoljenja ali modre karte EU bo tujec torej lahko zamenjal delovno mesto, zamenjal delodajalca ali se zaposli pri dveh ali več delodajalcih. Zavod RS za zaposlovanje lahko soglasje tudi zavrne, če je delodajalcu, tujemu delodajalcu, naročniku dela ali tujcu prepovedano zaposlovanje, samozaposlovanje ali delo na podlagi 42. člena tega zakona.
Naj opozorimo, da je enotno dovoljenje tujca izdano ali podaljšano na podlagi soglasja za zaposlitev ter soglasja za zamenjavo. Ti soglasji sta vezani na zaposlitvene potrebe delodajalca. Na tej podlagi se sme tujec zaposliti le pri delodajalcu, ki je v postopku izdaje ali podaljšanja enotnega dovoljena oziroma izdaje soglasja za zamenjavo izpolnjeval zakonske pogoje za zaposlitev tujca. Soglasje k zamenjavi delovnega mesta pri istem delodajalcu Zavod RS za zaposlovanje izda, če so izpolnjeni pogoji iz 1. in 7. točke prvega odstavka 17. člena zgoraj omenjenega zakona.
V primeru, ko se tujec želi zaposliti pri dveh ali več delodajalcih, Zavod RS za zaposlovanje poda soglasje k zaposlitvi pri dveh ali več delodajalcih, če ima tujec najmanj visokošolsko izobrazbo in so izpolnjeni naslednji pogoji, in sicer da:
– je od dneva vključitve v obvezna socialna zavarovanja na podlagi prve zaposlitve pretekel najmanj en mesec,
– so izpolnjeni pogoji iz 17. člena tega zakona in da
– je sklenjen sporazum med novim delodajalcem, tujcem in delodajalcem, pri katerem je tujec že zaposlen.
Tujec pa se lahko tudi z veljavnim enotnim dovoljenjem, izdanim na podlagi soglasja, do izteka veljavnosti enotnega dovoljenja zaposli pri istem delodajalcu na podlagi soglasja za zamenjavo brez preverjanja pogojev iz 17. člena zakona. V primeru ko pa gre za zaposlitev pri dveh ali več delodajalcih, Zavod RS za zaposlovanje poda soglasje za zamenjavo, če so izpolnjeni pogoji, ki so določeni v četrtem odstavku 19. člena. Prav tako se lahko tujec po izteku veljavnosti enotnega dovoljenja zaposli pri delodajalcu, pri katerem se je usposabljal, izpolnjeval ali opravljal pripravništvo, na podlagi novega enotnega dovoljenja. Zavod RS za zaposlovanje pa poda soglasje k novemu enotnemu dovoljenju, če je izpolnjen pogoj iz 1. točke prvega odstavka 17. člena tega zakona.
Zavod RS za zaposlovanje lahko v času veljavnosti enotnega dovoljenja ali modre karte EU umakne soglasje k enotnemu dovoljenju, modri karti EU ali soglasje za zamenjavo, in sicer če:
– je v zvezi z delom tujca, za katerega je bilo dano predmetno soglasje, delodajalcu, naročniku dela ali tujemu delodajalcu pravnomočno izrečna globa na podlagi 50. ali 58. člena tega zakona;
– je v zvezi z delom tujca, za katerega je bilo dano predmetno soglasje, delodajalcu ali naročniku dela pravnomočna izrečena globa na podlagi 23. člena Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja dela na črno;
– pristojni organ s pravnomočno odločbo ugotovi še preostale kršitve.
Zakonske spremembe so začele veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Te pa se pričnejo uporabljati tri mesece po njegovi uveljavitvi, razen nove 20. točke drugega odstavka in nove 9. točke tretjega odstavka 5. člena ter spremenjene 8. točke drugega odstavka 6. člena zakona, ki se začnejo uporabljati z dnem uveljavitve tega zakona. Do začetka uporabe zakona, razen spremenjenih in dopolnjenih določb iz prejšnjega stavka, se uporabljajo določbe Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev (Uradni list RS, št. 91/21, uradno prečiščeno besedilo).

Dušan Bavec,
specialist za delovno pravo
in pravo socialne varnosti

Sklenjena je bila nova Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo

V uradnem listu RS št. 46 je bila v petek, 21. aprila 2023, objavljena težko pričakovana nova Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo (v nadaljevanju KPOP), saj je od prenehanja prejšnje minilo že kar nekaj let. Sklenila sta jo Sindikat obrti

in podjetništva Slovenije kot predstavnik delavcev in Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije (v nadaljevanju ZDOPS) kot predstavnik delodajalcev.

Po vpogledu v 6. člen KPOP, ki opredeljuje časovno veljavnost, je moč zaključiti, da je začela veljati v soboto, 22. aprila, toda začetek uporabe je odložen, slučajno ali morda s kakim pomenljivim namenom, na 1. maj 2023. Sklenjena je za določen čas 3 leta od začetka uporabe, torej bo predvidoma veljala do konca aprila 2026. Iz te uvodne določbe izhaja tudi to, da se po prenehanju veljavnosti KPOP, določbe normativnega dela uporabljajo še dvanajst mesecev, če ni sklenjena nova kolektivna pogodba.

Za koga velja nova KPOP?

Iz 4. člena te KPOP, ki opredeljuje stvarno veljavnost, izhaja, da velja za delodajalce, ki so člani pogodbene stranke in ki kot glavno dejavnost opravljajo obrtno dejavnost po Uredbi o obrtnih dejavnostih in Listi dejavnosti, ki se po Obrtnem zakonu običajno opravljajo na obrtni način. Glede na to, da je KPOP kot predstavnik delodajalcev sklenil ZDOPS, to pomeni, da **trenutno velja le za tiste delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo obrtno dejavnost in so člani ZDOPS, ne pa tudi tistih delodajalcev, ki so zgolj člani OZS, čeprav tudi opravljajo obrtno dejavnost kot svojo glavno dejavnost.** Če je delodajalec član obeh omenjenih delodajalskih združenj, seveda KPOP velja tudi zanj. Takšna ureditev je odraz značilnosti Zakona o kolektivnih pogodbah. Le-ta določa, da na podlagi načela splošne veljavnosti posamezna kolektivna pogodba velja le za tiste delodajalce, ki kot svojo glavno dejavnost opravljajo eno od dejavnosti, ki jo pokriva stvarna veljavnost posamezne kolektivne pogodbe, toda le pod pogojem, če je delodajalec član delodajalske asociacije, ki je sklenila to kolektivno pogodbo.

Kaj naj stori delodajalec, član OZS, ki kot svojo glavno dejavnost opravlja obrtno dejavnost in si želi uporabljati KPOP? Ena od možnosti je vsekakor ta, da se včlani v ZDOPS. S tem bo KPOP zanj postala zavezujoča in to tako glede določb 2. kot tudi 3. odst. 9. člena Zakona o delovnih razmerjih (ZDR-1).

Kot sem pojasnil že v prejšnji številki revije, obstaja splošno znano načelo, da je v kolektivni pogodbi praviloma več pravic kot v zakonu (načelo in favorem), kar se odraža v 2. odst. 9. člena ZDR-1. Le-ta določa, da se lahko s pogodbo o zaposlitvi oziroma s kolektivno pogodbo določijo pravice, ki so za delavca ugodnejše, kot jih določa ta zakon. Nujno pa je potrebno poznati tudi določbo 3. odst. 9. člena ZDR-1, ki določa, da se v primerih iz 33., 54., 59., 94., 120., 132., 144., 158., 172. in 222. člena tega zakona s kolektivno pogodbo lahko določi tudi drugače, kar konkretno pomeni tudi manj ugodno za delavca (načelo in peius).

To da je manj ugodno za delavce, hkrati pomeni, da je bolj ugodno za delodajalce. Temu zakonskemu dovolilu, da je v kolektivni pogodbi lahko tudi manj pravic kot v zakonu, je sledila tudi KPOP.

Če gre za člana OZS, ki opravlja obrtno dejavnost in se ne želi včlaniti v ZDOPS, se nova KPOP lahko uporabi kot **primerljiva**. Da bo temu tako, naj se ob novem zaposlovanju v preambulo pogodbe o zaposlitvi poleg ZDR-1navede tudi KPOP, za že zaposlene pa naj se sklene aneks k obstoječim pogodbam o zaposlitvi in se v preambuli enako kot prej opisano navede, da se poleg ZDR-1 uporablja še KPOP. Zgolj za vsak slučaj opozarjam, da je aneks veljaven le, če se z njim strinjata obe pogodbeni stranki, tako delodajalec kot tudi delavec. Po večinskem mnenju stroke v takem primeru uporabe primerljive kolektivne pogodbe pride v poštev le 2. odst. 9. člena ZDR-1.

S tem ko bi nova KPOP za delodajalca veljala bodisi kot zavezujoča bodisi kot primerljiva, odpade nevarnost, da bi delavec lahko v sodnem sporu uspel uveljaviti povračilo stroškov v zvezi z delom v višini, kot jih določa davčna uredba, v povezavi s sodbo Vrhovnega sodišča opr. št. VIII Ips 26/2022, na kar sem opozarjal v prejšnji številki revije.

Naj že v tem prispevku, ki bo zagotovo deležen nadaljevanja v nadaljnjih številkah, pojasnim, da je stara KPOP imela zadnja leta status razširjene veljavnosti, ki pa ga nova KPOP nima in ga skoraj zagotovo tudi ne bo mogla pridobiti. V kolikor bi ga morda le pridobila, bi potem KPOP veljala za vse delodajalce, ki kot svojo glavno dejavnost opravljajo obrtno dejavnost, ne glede na dejstvo, ali bi bil delodajalec morda član OZS, ZDOPS-a, GZS, ZDS, TZS kot tudi v primeru, če ne bi bil član nobene delodajalske asociacije, kar je praktično vsekakor možno glede na dejstvo, da je članstvo že kar nekaj zadnjih let na prostovoljni osnovi pri vseh delodajalskih asociacijah!

Obstaja pa kar nekaj panožnih kolektivnih pogodb, ki imajo status razširjene veljavnosti in so že sedaj uporabne in zavezujoče tudi za naše člane. Takšen status imajo npr. Kolektivna pogodba za kovinsko industrijo, Kolektivna pogodba kovinskih materialov in livarn, Kolektivna pogodba za cestni potniški promet, Kolektivna pogodba dejavnosti trgovine in še nekaj drugih. Nekatere panožne kolektivne pogodbe pa imajo le delno razširjeno veljavnost, toda o tem kaj več po potrebi kdaj kasneje. V primeru, da posameznega delodajalca zavezuje nova KPOP in tudi panožna KP s statusom razširjene veljavnosti, potem mora načeloma upoštevati obe, toda v konkretnem primeru uporabiti tisto, ki daje delavcu več pravic. Tako bi se lahko zgodilo, da bi bila npr. za odmero dopusta zavezujoča KPOP, za odmero jubilejne nagrade pa panožna KP. Ta dvojnost pri ugotavljanju delavčeve večje pravice zagotovo pomeni precejšnje dodatno breme za kadrovsko službo, toda hkrati tudi zagotavlja pravno varnost pred morebitnim obiskom inšpektorja in/ali tožbo delavca. Ena od letošnjih Zahtev slovenske obrti in podjetništva glasi tudi na to temo, in sicer predlagamo, da naj v takih primerih delodajalca zavezuje le ena kolektivna pogodba dejavnosti, o čemer naj bi se delodajalec z delavcem v pogodbi o zaposlitvi dogovoril, katero bosta uporabljala.

Staša Pirkmaier,
svetovalka – specialistka za delovno pravo

Poznate razliko med konkurenčno prepovedjo in konkurenčno klavzulo?

Gre za pomembna delovnopravna inštituta, ki jih delodajalci v praksi pogosto ne razlikujejo, če pride do njunih kršitev, pa ima to lahko za obe pogodbeni stranki tudi hude posledice. V nadaljevanju tega prispevka želim predstaviti razliko med obema inštitutoma.

Razlike med njima izhajajo predvsem iz dejstva, da konkurenčna prepoved zagotavlja lojalnost delavca v času, ko je delavec v delovnem razmerju pri delodajalcu, konkurenčna klavzula pa se nanaša na obdobje po prenehanju pogodbe o zaposlitvi.

Zakon o delovnih razmerjih (Ur. list RS, štev. 21/2013 in nasl.) med delavčeve obveznosti poleg samega opravljanja dela (ki vključuje upoštevanje delodajalčevih navodil in upoštevanje predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu) uvršča tudi obveznost obveščanja delodajalca, prepoved škodljivega ravnanja in prepoved konkurence.

Delavec je v času trajanja delovnega razmerja kot pogodbenega razmerja zaupne narave dolžan biti lojalen do delodajalca, se pravi varovati mora njegove poslovne interese, med drugim tudi s tem, da se vzdrži ravnanj, ki pomenijo za delodajalca konkurenco.

Že na podlagi samega 39. člena zakona delavec med trajanjem delovnega razmerja ne sme brez pisnega soglasja delodajalca za svoj ali tuj račun opravljati del ali sklepati poslov, ki sodijo v dejavnost, ki jo dejansko opravlja delodajalec, in pomenijo ali bi lahko pomenili za delodajalca konkurenco. Gre za eno od obveznosti delavca, za spoštovanje, katerih posebno nadomestilo ni predvideno (glej sodbo Vrhovnega sodišča RS, VIII Ips 157/2012.) Če delavec ne opravlja del oziroma ne sklepa poslov na račun tretje osebe oziroma za svoj račun, ampak za račun delodajalca, je jasno, da ne gre za konkurenčno dejavnost. Enako velja v primeru, če delavec sicer opravlja dela oziroma sklepa posle za svoj (ali tuj) račun, vendar na področju oziroma v dejavnosti, ki je delodajalec dejansko ne opravlja, saj v tem primeru do konkurence sploh ne more priti.

Vsekakor pa gre za kršitev konkurenčne prepovedi delavcev (npr. komercialisti), ki imajo zaradi svojega delovnega mesta stik s strankami oziroma v imenu delodajalca nastopajo na trgu, nato pa te svoje zveze in poznavanje trga uporabljajo za svoje enake poslovne aktivnosti, ki jih izvajajo za svojo korist ter ne v korist delodajalca, s katerim imajo sklenjeno pogodbo o zaposlitvi.

V praksi so pogosto primeri, ko delavci za tretje osebe brez pravne podlage opravljajo popolnoma enaka dela in storitve, kot jih opravljajo v okviru dejavnosti delodajalca (pogosti primeri, kot so frizerke, avtomehaniki, šivilje, cvetličarke). Menim, da je potrebno šteti kot sporno tudi ravnanje ne samo opravilo neke storitve, ampak tudi že opravljena neka predhodna dejanja, kot sta na primer novačenje strank (npr. v delodajalčevem frizerskem salonu, obratovalnici itd.) in reklamiranje svojih storitev. Če pa delodajalec delavcu opravljanje konkurenčne dejavnosti dovoli, delavčevo ravnanje ni nezakonito.

Kakšne pa so posledice kršitve konkurenčne prepovedi?

Delavec, ki krši zakonsko dolžnost opravljanja konkurenčne dejavnosti, s tem krši svoje pogodbene in druge obveznosti iz delovnega razmerja. Takšna kršitev lahko predstavlja podlago za disciplinsko odgovornost delavca, za opozorilo pred redno odpovedjo pogodbe o zaposlitvi, redno ali izredno odpoved. Delodajalec lahko od delavca zahteva povrnitev škode, ki mu je nastala zaradi njegovega konkurenčnega ravnanja. Na podlagi 2. odst. 39. člena ZDR-1 lahko delodajalec zahteva povračilo škode v roku treh mesecev od takrat, ko je izvedel za konkurenčno ravnanje, oziroma v roku treh let od takrat, ko je bilo ravnanje izvedeno.

Za razliko od konkurenčne prepovedi zavezuje konkurenčna klavzula stranki samo v primeru, če je izrecno pisno dogovorjena v pogodbi o zaposlitvi ter se nanaša na obdobje po prenehanju delovnega razmerja. Konkurenčna klavzula v pogodbi o zaposlitvi je pravno veljavna in obvezujoča za pogodbeni stranki samo v primeru, če so izpolnjeni naslednji pogoji po ZDR-1, in sicer:

– da je konkurenčna klavzula določena v pisni obliki;
– da gre za pogodbo o zaposlitvi z delavcem, ki pri svojem delu pridobiva tehnična, proizvodna ali poslovna znanja in poslovne zveze;
– da je konkurenčna klavzula določena z razumnimi časovnimi omejitvami prepovedi konkuriranja, najdlje pa za obdobje dveh let po prenehanju pogodbe o zaposlitvi, ter da konkurenčna klavzula ne izključuje možnosti primerne zaposlitve delavca;
– da delavcu delovno razmerje preneha na enega od načinov, določenih v drugem in tretjem odstavku 40. člena ZDR-1 (npr. prenehanje pogodbe o zaposlitvi s sporazumom, redna odpoved s strani delavca …);
– da je s pogodbo o zaposlitvi določeno nadomestilo za spoštovanje konkurenčne klavzule.

V primeru prenehanja pogodbe o zaposlitvi zaradi neuspešno opravljenega poskusnega dela delavca ne veže konkurenčna

klavzula in zato ni upravičen do denarnega nadomestila za spoštovanje konkurenčne klavzule. Zakon jasno določa, v katerih primerih se lahko dogovori konkurenčna klavzula, ter razloga prenehanja pogodbe o zaposlitvi zaradi neuspešno opravljenega poskusnega dela ne določa. Takšno stališče izhaja tudi iz sodbe VDSS Pdp 1576/2014.

Če konkurenčna klavzula ni dogovorjena v pisni obliki, ampak ustno, se šteje, da ni dogovorjena.

Spoštovanje konkurenčne klavzule ni zastonj. Konkurenčna klavzula v določeni meri omejuje delavca pri iskanju nove zaposlitve, zato mora delodajalec za ves čas spoštovanja konkurenčne klavzule plačevati denarno nadomestilo.

Če torej spoštovanje konkurenčne klavzule po drugem in tretjem odstavku 40. člena ZDR-1 delavcu onemogoča pridobitev zaslužka, primerljivega delavčevi prejšnji plači, mu mora delodajalec za ves čas spoštovanja konkurenčne prepovedi mesečno izplačevati denarno nadomestilo. Denarno nadomestilo se določi s pogodbo o zaposlitvi in znaša mesečno najmanj tretjino povprečne mesečne plače v zadnjih treh mesecih pred prenehanjem pogodbe o zaposlitvi.

V izogib morebitnim kasnejšim nesporazumom je priporočljivo, da pogodbeni stranki ravnanja, ki jih v konkretnem razmerju štejeta za konkurenčna, natančneje opredelita v pogodbi o zaposlitvi (npr. zaposlitev v konkurenčnem podjetju, prevzem kupcev itd.).

Pogodbeni stranki se lahko sporazumno dogovorita o prenehanju veljavnosti konkurenčne klavzule. Če delavec odpove pogodbo zaposlitvi, ker je delavec huje kršil določila pogodbe o zaposlitvi, konkurenčna klavzula preneha veljati, če delavec v roku enega meseca od dneva prenehanja pogodbe o zaposlitvi prejšnjemu delodajalcu pisno izjavi, da ni vezan s konkurenčno klavzulo.

Tadeja Bučar,
svetovalka SPOT
Osrednjeslovenske regije

Davčna uredba v številkah

Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (v nadaljevanju Uredba) v posameznih členih ne določa nominalnih zneskov izplačil v EUR, temveč se navezuje na, primeroma, določen % zadnje znane povprečne letne plače zaposlenih v Sloveniji, preračunane na mesec (PP v RS). V nadaljevanju pojasnjujemo, kaj to pomeni za posamezna izplačila povračil stroškov.

Jubilejna nagrada

Jubilejna nagrada za skupno delovno dobo ali za skupno delovno dobo pri zadnjem delodajalcu, ki se ne všteva v davčno osnovo, je bila za izplačila do 31. 12. 2022 določena v fiksnem znesku, za izplačila po 31. 12. 2022 pa se v skladu s spremembo 9. člena Uredbe določi v odstotku zadnje znane povprečne letne plače zaposlenih v Sloveniji, preračunane na mesec, kar pomeni:

		znesek za izplačila od 24. 2. 2023	znesek za izplačila od 1. 1. do 23. 2. 2023	za izplačila do 31. 12. 2022
za 10 let delovne dobe	30 % PP v RS	607,18 EUR	590,88 EUR	460 EUR
Za 20 let delovne dobe	45 % PP v RS	910,76 EUR	886,32 EUR	689 EUR
Za 30 let delovne dobe	60 % PP v RS	1.214,35 EUR	1.181,75 EUR	919 EUR
Za 40 let delovne dobe	75 % PP v RS	1.517,94 EUR	1.477,19 EUR	919 EUR

Odpravnina ob upokojitvi

V skladu s 7. točko prvega odstavka 44. člena Zakona o dohodnini (v nadaljevanju ZDoh-2) se v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja ne všteva odpravnina ob upokojitvi do višine, ki jo določi vlada. Ta višina po 10. členu Uredbe znaša za izplačila po 31. 12. 2022 300 % zadnje znane povprečne letne plače zaposlenih v Sloveniji, preračunane na mesec, kar pomeni:

- odpravnina ob upokojitvi, izplačana od 24. 2. 2023 dalje, znaša 6.071,76 EUR;
- odpravnina ob upokojitvi, izplačana v obdobju od 1. 1. 2023 do 23. 2. 2023, znaša 5.908,77 EUR;
- odpravnina ob upokojitvi, izplačana do 31. 12. 2022, je znašala 4.063 EUR.

Če delodajalec izplača odpravnino ob upokojitvi v višjem znesku, kot je določeno po Uredbi, se znesek odpravnine v delu, ki presega neobdavčen del, všteva v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja.

Če s kolektivno pogodbo na ravni dejavnosti ni določeno drugače, je delodajalec v skladu s prvim odstavkom 132. člena Zakona o delovnih razmerjih (v nadaljevanju ZDR-1) delavcu, ki je bil pri delodajalcu zaposlen najmanj pet let in se upokoji, ob prenehanju pogodbe o zaposlitvi dolžan izplačati odpravnino v višini dveh povprečnih mesečnih plač v Republiki Sloveniji za pretekle tri mesece oziroma v višini dveh povprečnih mesečnih plač delavca za pretekle tri mesece, če je to za delavca ugodneje. Za davčne namene se izplačilo odpravnine ob upokojitvi delavcu, tudi če ne izpolnjuje minimalnih pogojev glede dobe zaposlitve pri delodajalcu (5 let), šteje za odpravnino ob upokojitvi, ki se davčno obravnava po 10. členu Uredbe.

Plačila dijakom in študentom za obvezno praktično delo

Plačila dijakom in študentom za obvezno praktično delo po predpisih, ki urejajo vzgojo in izobraževanje, se za obdobja od 1. 1. 2023 ne vštevajo v davčno osnovo do višine 15 % zadnje znane povprečne letne plače zaposlenih v Sloveniji, preračunane na mesec, kar od 24. 2. 2023 dalje znaša 303,59 EUR za opravljeno obvezno praktično delo v obdobju enega meseca (neobdavčena izplačila znašajo od 1. 1. 2023 do 23. 2. 2023 295,44 EUR, za obdobja pred 1. 1. 2023 pa znašajo 172 EUR).

Vajenci

Zakon o vajeništvu (v nadaljevanju ZVaj) v četrtem v povezavi z osmim odstavkom 20. člena določa znesek vajeniške nagrade v odvisnosti od letnika šolanja.

V Uradnem listu RS št. 28/23 je bil objavljen Sklep o usklajenih zneskih vajeniških nagrad, ki določa, da zneski vajeniških nagrad iz četrtega odstavka 20.člena ZVaj od 1. 3. 2023 dalje znašajo:

– za 1. letnik 291,48 EUR,
– za 2. letnik 349,78 EUR,
– za 3. letnik 466,37 EUR.

Ker gre v primeru vajeništva za dohodke iz delovnega razmerja, se povračila stroškov v zvezi s praktičnim usposabljanjem, ki jih mora delodajalec zagotavljati vajencu na podlagi 21. člena Zvaj, obravnavajo po Uredbi.

SPOT SLOVENSKA POSLOVNA TOČKA
REPUBLIKA SLOVENIJA
EVROPSKA UNIJA EVROPSKI SKLAD ZA REGIONALNI RAZVOJ

Projekt je sofinanciran s pomočjo Evropskega sklada za regionalni razvoj, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ter SPIRIT Slovenija, javna agencija.

Pregled podatkov po ključnih kolektivnih pogodbah dejavnosti zasebnega sektorja

Opombe: Preglednica je le delovni pripomoček in zajema ključne kolektivne pogodbe dejavnosti zasebnega sektorja.
Za morebitne napake pri vnosu ne odgovarjamo.
Poudarjena dejavnost pomeni, da ima kolektivna pogodba za to dejavnost razširjeno veljavnost.

OPOZORILO: Iz spodnjih tabel izhajajo podatki iz Uradnih listov, objavljenih do 3. 5. 2023.
OPOZORILO: Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo je z 31. 12. 2018 prenehala veljati, z 31. 12. 2019 pa se je prenehala uporabljati.

Kolektivna pogodba dejavnosti trgovine Slovenije (Ur. l. RS, št. 52/18 in nasl.)

Podpisniki: TZS, GZS, OZS in ZDS
Časovna veljavnost: do 31. 12. 2023
Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:
45 Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil,
46 Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili in
47 Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili.
Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 67/18).

Najnižje osnovne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 1. 2023 dalje*	809,02	840,07	889,96	950,00	1.058,92	1.170,61	1.396,10

*Najnižje osnovne plače se 1. julija 2019 uskladijo z inflacijo, merjeno z indeksom cen življenjskih potrebščin SURS VI 19/XII 18, če je inflacija višja kot 1 %, in sicer za razliko od 1 % do dejanskega % inflacije.

Kolektivna pogodba za kmetijstvo in živilsko industrijo Slovenije (Ur. l. RS, št. 40/2021)

Podpisniki: GZS - Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij, ZDS in Zadružna zveza Slovenije
Časovna veljavnost: do 1. 5. 2021
Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

01.110	01.120	01.130	01.140	01.150	01.160	01.190	01.210	01.220	01.230	01.240	01.250	01.260	01.270	01.280
01.290	01.300	01.410	01.420	01.430	01.440	01.450	01.460	01.470	01.490	01.500	01.610	01.620	01.630	01.640
03.110	03.120	03.210	03.220	10.110	10.120	10.130	10.200	10.310	10.320	10.390	10.410	10.420	10.510	10.520
10.610	10.620	10.710	10.720	10.730	10.810	10.820	10.830	10.840	10.850	10.860	10.890	10.910	10.920	11.010
11.020	11.030	11.040	11.050	11.060	11.070	12.000	81.300							

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur v EUR):

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
od 1. 12. 2021 dalje	587,41	644,25	713,74	787,42	882,17	1.037,96	1.172,71	1.383,25

Kolektivna pogodba gradbenih dejavnosti (Ur. l. RS, št. 101/15 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Zbornica gradbeništva in industrije gradbenega materiala in ZDS
Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.
Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo: 41 Gradnja stavb
42 Gradnja inženirskih objektov
43 Specializirana gradbena dela in

8.110	8.120	**23.320**	**23.510**	23.520	23.610	23.620	23.630	23.640	**23.650**	23.690	23.700

Razširjena veljavnost: Delna (Ur. l. RS, št. 30/18 in 132/20). **Označene** in **42.110**, **42.120**, **42.130** in **42.910**.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	IV./2	V.	V./2	VI.	VI./2	VII.	VII./2	VII./3	VIII.
od 1. 1. 2023 dalje	614,60	682,16	756,08	837,68	888,50	990,12	1,051,72	1.108,70	1.284,24	1.315,04	1.478,25	1.592,20	1.763,14

Kolektivna pogodba dejavnosti gostinstva in turizma Slovenije (Ur. l. RS, št. 56/18 in nasl.)

Podpisniki: TGZS in ZDS
Časovna veljavnost: do 31. 12. 2022
Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

55.100	55.201	55.202	55.203	55.204	55.209	55.300	55.900	56.101	56.102	56.103	56.104	56.105	56.210	56.290
56.300	77.340	79.110	79.120	79.900	85.510	86.220	**92.001**	92.002	93.110	93.120	93.130	93.190	93.210	93.291
93.292	93.299													

Razširjena veljavnost: Delna (Ur. l. RS,št. 13/19).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
1. 1. 2023 dalje	800,00	900,00	950,00	1.050,00	1.200,00	1.300,00	1.400,00	1.500,00

Kolektivna pogodba za dejavnost kovinskih materialov in livarn Slovenije (Ur. l. RS, št. 78/14 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje kovinskih materialov in ZDS
Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.
Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

24.100	**24.200**	**24.310**	**24.320**	**24.330**	**24.340**	**24.410**	**24.420**	**24.430**	**24.440**	**24.450**	**24.510**	**24.520**	**24.530**	**24.540**
25.500	**32.110**	**32.120**	**32.130**											

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 39/15).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 1. 2022 dalje	567,24	628,14	690,78	789,96	861,30	1.005,72	1.176,24	1.346,76	1.586,88
na uro	3,26	3,61	3,97	4,54	4,95	5,78	6,76	7,74	9,12

Kolektivna pogodba za papirno in papirno-predelovalno dejavnost (Ur. l. RS, št. 110/13 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje papirne in papirno predelovalne industrije in ZDS
Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.
Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki trajno opravljajo delo na območju Republike Slovenije in so razvrščeni v naslednje podrazrede dejavnosti po SKD 2008:

17.110	**17.120**	**17.210**	**17.220**	**17.230**	**17.240**	**17.290**

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 35/14).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	V./1	V./2	VII.	VIII.
Od 1. 1. 2023 dalje	557,60	632,83	708,21	783,49	915,68	1.168,27	1.380,69	1.752,44	2.017,96

Kolektivna pogodba grafične dejavnosti (Ur. l. RS, št. 77/17 in nasl.)

Podpisniki: GZS – Medijska zbornica in ZDS
Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.
Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

18.110	18.120	18.130	18.140

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 1. 2023 dalje	592,15	651,38	722,44	811,25	923,77	1.059,95	1.202,08	1.663,96	2.007,39

Kolektivna pogodba za dejavnost elektroindustrije Slovenije (Ur. l. RS, št. 108/05 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje za elektroindustrijo in ZDS
Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.
Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki opravljajo dejavnost:

26.110	26.120	26.200	26.300	26.400	26.510	26.520	26.600	26.700	26.800	27.110	27.120	27.200	27.310	27.320
27.330	27.400	27.510	27.900	29.310	32.500	33.130	33.140	33.200	95.220					

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 47/09).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 2. 2023 dalje	635,40	650,72	713,87	803,82	876,55	1.020,09	1.186,60	1.355,01	1.594,25

Kolektivna pogodba za kovinsko industrijo Slovenije (Ur. l. RS, št. 6/15 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje za kovinsko industrijo in ZDS
Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.
Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

25.110	25.120	25.210	25.290	25.300	25.400	25.611	25.619	25.620	25.710	25.720	25.731	25.732	25.910	25.920
25.930	25.940	25.990	27.520	28.110	28.120	28.130	28.140	28.150	28.210	28.220	28.230	28.240	28.250	28.290
28.300	28.410	28.490	28.910	28.920	28.930	28.940	28.950	28.960	28.990	29.100	29.200	29.320	30.110	30.120
30.200	30.300	30.400	30.910	30.920	30.990	33.110	33.120	33.150	33.160	33.170	33.190	33.200		

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 80/15).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 7. 2022 dalje	565,85	617,35	683,30	778,82	848,60	993,89	1.159,19	1.322,57	1.565,13
na uro	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Kolektivna pogodba za dejavnosti pridobivanja in predelave nekovinskih rudnin Slovenije (Ur. l. RS, št. 55/13 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje za nekovine in ZDS
Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.
Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

08.110	08.120	08.910	08.930	08.990	23.110	23.120	23.130	23.140	23.190	23.200	23.310	23.410	23.420	23.430
23.440	23.490	23.910	23.990											

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 24/14).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI./1	VI./2	VII.	VIII.
od 1. 4. 2018 dalje	528,21	586,90	650,93	729,18	821,66	923,04	999,51	1.122,23	1.419,24

Kolektivna pogodba za tekstilne, oblačilne, usnjarske in usnjarsko predelovalne dejavnosti (Ur. l. RS, št. 18/14 in nasl.)

Podpisniki: ZDS
Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.
Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

13.100	13.200	13.300	13.910	13.920	13.930	13.940	13.950	13.960	13.990	14.110	14.120	14.130	14.140	14.190
14.200	14.310	14.390	15.110	15.120	15.200									

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 25/14).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 4. 2014 dalje	433,26	462,84	504,60	553,32	614,22	725,58	817,80

Kolektivna pogodba za lesarstvo Slovenije (Ur. l. RS, št. 58/17 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje lesne in pohištvene industrije in ZDS
Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.
Stvarna veljavnost: Velja za vse delodajalce, ki so registrirani za opravljanje pretežne dejavnosti v lesarstvu.

16.100	16.210	16.220	16.230	16.240	16.290	31.010	31.020	31.030	31.090	32.200	32.300	32.400	32.910	32.990
95.240														

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 7. 2019 dalje	477,92	521,76	574,94	637,26	712,24	831,92	937,07

Kolektivna pogodba za cestni potniški promet (Ur. l. RS, št. 197/20)

Podpisniki: GZS – Združenje za promet in ZDS
Časovna veljavnost: Sklenjena je za določen čas do 31. 12. 2021.
Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 163/21).
Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki opravljajo dejavnost 49.310 ali 49.391.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	Vozno osebje
od 1. 1. 2022 dalje	730,82	759,33	847,07	955,40	1.038,53	1.201,96	1.322,60	1.060,00

Kolektivna pogodba med delavci in družbami drobnega gospodarstva (Ur. l. RS, št. 94/10 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Podjetniško trgovska zbornica
Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.
Razširjena veljavnost: 85.530 Delno (Ur. l. RS, št. 4/18).
Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki so razvrščeni v naslednje podrazrede dejavnosti po SKD 2008:

13.300	13.990	14.120	14.130	15.120	15.200	16.210	16.220	16.230	16.240	16.290	17.290	22.110	22.190	22.210
22.220	22.230	22.290	23.440	24.330	25.110	25.120	25.290	25.620	25.710	25.720	25.731	25.910	25.920	25.930
25.940	25.990	26.400	26.520	26.600	27.110	27.320	27.330	27.400	27.900	28.250	28.290	28.490	28.930	28.990
29.320	30.120	30.920	31.010	31.020	31.030	31.090	32.120	32.130	31.500	32.200	32.300	32.300	32.500	32.910
32.990	33.110	33.120	33.130	33.140	33.190	33.200	41.200	43.310	43.320	43.390	43.910	71.200	74.100	74.200
77.110	77.120	77.210	77.220	77.290	77.310	77.320	77.330	77.340	77.350	77.390	80.100	80.200	80.300	81.210
81.220	82.110	82.190	82.200	82.300	82.920	82.990	85.320	85.510	85.520	**85.530**	85.590	86.220	86.230	86.901
86.909	88.109	90.010	90.020	90.030	90.040	93.130	93.210	93.299	95.210	95.220	95.230	95.240	95.250	95.290
96.010	96.021	96.022	96.040	96.090										

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 2. 2023 dalje	647,45	738,10	828,71	932,31	1.042,38	1.243,11	1.411,43	1.683,34	2.020,02

Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo (Ur. l. RS, št. 46/23)

Podpisniki: GIZ – Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije
Časovna veljavnost: Sklenjena je za določen čas 3 let, ki začne teči od datuma uporabe 1.5.2023.
Razširjena veljavnost: zaenkrat še ne.
Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki so člani pogodbene stranke in ki kot glavno dejavnost opravljajo obrtno dejavnost po Uredbi o obrtnih dejavnostih in Listi dejavnosti, ki se po Obrtnem zakonu običajno opravljajo na obrtni način.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih za (174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	Vozno osebje
od 1. 5. 2023 dalje	754,00	867,00	915,00	969,00	1.037,00	1.085,00	1.111,00	1.243,00

Plače in drugi prejemki iz delovnega razmerja

LESTVICA ZA ODMERO DOHODNINE IN OLAJŠAVE ZA LETO 2023

Obvestilo FURS z dne 19. 12. 2022

Stopnje dohodnine

Če znaša neto letna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih		
nad	do			
	8.755,00		16 %	
8.755,00	25.750,00	1.400,80	+ 26 %	nad 8.755,00
25.750,00	51.500,00	5.819,50	+ 33 %	nad 25.750,00
51.500,00	74.160,00	14.317,00	+ 39 %	nad 51.500,00
74.160,00		23.154,40	+ 50 %	nad 74.160,00

Pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga izplača glavni delodajalec, se za davčno leto 2022 uporabijo stopnje dohodnine in lestvica preračunana na 1/12 leta:

Če znaša neto mesečna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih		
nad	do			
	729,58		16 %	
729,58	2.145,83	116,73	+ 26 %	nad 729,58
2.145,83	4.291,67	484,96	+ 33 %	nad 2.145,83
4.291,67	6.180,00	1.193,08	+ 39 %	nad 4.291,67
6.180,00		1.929,53	+ 50 %	nad 6.180,00

Davčne olajšave:

1. Splošna olajšava

Višina skupne splošne olajšave je odvisna od višine skupnega dohodka v letu 2022:

Če znaša skupni dohodek v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih
nad	do	
	16.000,00	5.000,00 + (18.761,40-1,17259 x skupni dohodek)
16.000,00		5.000,00

Pri izračunu akontacije dohodnine od mesečnega dohodka iz delovnega razmerja se upošteva:

Če znaša mesečni bruto dohodek iz delovnega razmerja v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih
nad	do	
	1.333,33	416,67 + (1.563,45 - 1,17259 x bruto dohodek)
1.333,33		416,67

Če delojemalec ne želi, da se mu pri izračunu akontacije dohodnine upošteva povečana splošna olajšava (o čemer obvesti delodajalca) se davčna osnova zmanjša za 416,67 eura.

2. Osebne olajšave

Namen	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
invalidu s 100% telesno okvaro	18.188,61	1.515,72
zavezancu po dopolnjenem 70. letu	1.500,00	125,00
zavezancu, ki prostovoljno in nepoklicno opravlja operativne naloge zaščite, reševanja in pomoč nepretrgoma najmanj 10 let	1.500,00	125,00

3. Posebna osebna olajšava za rezidenta, ki se izobražuje in ima status dijaka ali študenta, znaša 3.500 evrov.

Za rezidenta, prejemnika dohodka iz delovnega razmerja, do dopolnjenega 29. leta, znaša 1.300 evrov. Olajšava se prizna na letni ravni, sorazmerno glede na število mesecev delovnega razmerja v davčnem letu, pri čemer se upošteva vsak polni mesec zaposlitve.

4. Posebna olajšava za vzdrževane otroke:

	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
za prvega vzdrževanega otroka	2.698,00	224,83
za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo	9.777,00	814,75
za drugega vzdrževanega otroka	2.933,00	244,42
za tretjega vzdrževanega otroka	4.892,00	407,67
za četrtega vzdrževanega otroka	6.851,00	570,92
za petega vzdrževanega otroka	8.810,00	734,17
Za vse nadaljnje vzdrževane otroke se višina olajšave poveča za 1.959,00 eura (mesečno za 163,25 evrov)		

za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana:

Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
2.698,00	224,83

5. Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko

Največ do zneska premije, ki je enak 24% obveznih prispevkov za PIZ za zavarovance oziroma 5,844% pokojnine zavarovanca in ne več kot 2.903,66 eurov letno.

6. Minimalna plača

Minimalna plača	v eur
1.1.2022 - 31.12.2022	1.074,43
1.1.2023 - 31. 12. 2023	1.203,36

Najnižje osnove za plačilo prispevkov za delavce v delovnem razmerju

osnova	znesek PLP v eur	znesek v eur	velja za izplačila
60% PLP	2.023,92	1.214,35	od 1.3.2023 do 29.2.2024

DRUGI OSEBNI PREJEMKI IN POVRAČILA STROŠKOV APRIL 2023

Vrsta prejemka	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba)
1. Prehrana med delom	
1.1. če delojemalec dela vsaj 4 ure na dan	7,96 EUR na dan
1.2.	če je delojemalec na delu deset ur ali več, se za ta dan, poleg povračila stroškov za prehrano med delom (7,96 EUR) prišteje še 0,99 EUR za vsako dopolnjeno uro prisotnosti na delu po osmih urah prisotnosti na delu
2. Prevoz na delo in z dela	
2.1.	v višini 0,21 EUR za vsak polni kilometer razdalje med običajnim prebivališčem in mestom opravljanja dela za vsak dan prisotnosti na delu
2.2.	do višine 140 eur, če je delavec prisoten najmanj en dan na delu in oddaljen najmanj 1 km od mesta opravljanja dela
3. Dnevnica za službena potovanja v RS	
3.1. nad 6 do 8 ur nad 8 do 12 ur nad 12 ur	9,69 EUR 13,88 EUR 27,81 EUR
3.2. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 8 do 12 ur	se znesek dnevnice zmanjša za 15 %
3.3. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 12 do 24 ur	se znesek dnevnice zmanjša za 10 %
4. Dnevnice za službena potovanja v tujini so določene v Uredbi o povračilu stroškov za službena potovanja v tujini - Uredba za tujino (UL št. 76/2019)	
4.1. nad 6 do 8 ur	25% dnevnice
4.2. nad 8 do 14 ur	75% dnevnice
4.3. nad 14 do 24 ur	cela dnevnica
4.3.1. Nemčija, Avstrija, Italija, Francija	55 EUR
4.3.2. Hrvaška, Bih, Srbija, Črna gora, Madžarska, Makedonija, Slovaška, Češka, Poljska, Bolarija, Romunija	40 EUR
4.4. če stroški prenočevanja vključujejo tudi plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 8 do 14 ur	75 % zneska po Uredbi za tujino, zmanjšano za 15%
4.5. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 14 do 24 ur	90% zneska po Uredbi za tujino
5. Prevoz na službenem potovanju	
5.1. povračilo stroškov prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi	do višine dejanskih stroškov za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi
5.2. v primeru, da delojemalec uporablja lastno prevozno sredstvo	0,43 EUR za vsak prevožen kilometer
6. Prenočevanje na službenem potovanju	
prenočevanje na službenem potovanju	do višine dejanskih stroškov za prenočevanje, če je dokumentirano s potnim nalogom in z računi
7. Terenski dodatek	
terenski dodatek	5,84 EUR na dan
8. Nadomestilo za ločeno življenje	**januar 2023**
nadomestilo za ločeno življenje	434 EUR na mesec

Vrsta prejemka	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba)	
9. Regres za letni dopust		
regres za letni dopust	Neobdavčen in neoprispevčen: regres za letni dopust, ki je določen kot pravica iz delovnega razmerja v skladu z zakonom, ali vsebinsko primerljiv dohodek iz tujine, in sicer do višine 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji.	
10. Jubilejne nagrade		
jubilejne nagrade		
za 10 let delovne dobe	30% PLP	607,18 EUR
za 20 let delovne dobe	45% PLP	910,76 EUR
za 30 let delovne dobe	60% PLP	1.214,35 EUR
za 40 let delovne dobe	75% PLP	1.517,94 EUR
11. Odpravnina ob upokojitvi		
odpravnina ob upokojitvi	300% PLP	6.071,76 EUR
12. Solidarnostna pomoč		
v primeru smrti delavca	5.000 EUR	
v primeru smrti ožjega družinskega člana delavca	5.000 EUR	
v primeru težje invalidnosti ali daljše bolezni delavca ter elementarne nesreče, ki prizadene delavca	2.000 EUR	
13. Plačila dijakom in študentom za obvezno praktično delo		
dijaki in študenti	15% PLP	303,59 EUR
14. Plačila vajencem		
Do višin, ki jih kot minimalno višino vajeniške nagrade določa Zakon o vajeništvu		

Osnove za izračun prejemkov		
Plače v RS (vir: SURS)	Bruto plača	Povprečna letna plača zaposlenih v RS (PLP)
februar 2023	2.132,58	2.023,92 EUR

Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in dugih dohodkov iz delovnega razmerja ne določa pravic delavcev, torej višine povračil stroškov do katerih je delavec upravičen z delovnopravno zakonodajo, temveč le neobdavčeno višino povračila. S 1.1.2020 se KPOP ne uporablja več. Delodajalce pozivamo, da pravice delavcev uredijo s Pravilnikom o delovnih razmerjih.

Opozarjamo na sodbo Vrhovnega sodišča VIII Ips 26/2022 z dne 29. 11. 2022. Sodišče je v navedeni sodbi odločilo, da se v pravni praznini, davčna Uredba uporabi kot relevantna pravna podlaga za določitev višine povračil stroškov, če delodajalca ne zavezuje kolektivna pogodba dejavnosti, niti ne obstaja morebitna primerljiva in zanj uporabljiva druga kolektivna pogodba.

Pavšalni prispevki za zavezance, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic-pavšalisti

Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje

1. 4. 2023 dalje znaša 42,19 eur. Zavezanci plačajo polovico navedenega zneska prispevka za mesec, v katerem opravljajo dejavnost 15 dni ali manj. Prispevek plačujejo mesečno do 20. v mesecu za pretekli mesec.

Prispevek za zdravstveno zavarovanje

Znesek prispevka za obdobje ***od 1.1.2023 do 31.12.2023*** znaša ***42,91 EUR*** (10,73 EUR + 32,18 EUR). Prispevek plačujejo zavezanci mesečno ***do 20. v mesecu*** za pretekli mesec, ne glede na dejansko število dni opravljanja dejavnosti v mesecu.

Prispevki za socialno varnost samozaposlenih - april 2023

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR 2.023,92	Prehodni davčni	podračun	60 % PP** 1.214,35 Referenca	3,5 PP*** 7.083,72
Prisp. zavarovanca za PIZ	15,50%		188,22	1.097,98
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%		107,47	626,91
Skupaj prispevki za PIZ	**SI56 01100888200003**	**SI19 DŠ-44008**	**295,69**	**1.724,89**
Prisp. zavarovanca za ZZ	6,36%		77,23	450,52
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%		79,66	464,69
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%		6,44	37,54
Skupaj prispevki za ZZ	**SI56 01100888300073**	**SI19 DŠ-45004**	**163,33**	**952,75**
Prisp. zavarovanca za starš. var.	0,10%		1,21	7,08
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%		1,21	7,08
Skupaj prispevki za starš. var.	**SI56 01100888100030**	**SI19 DŠ-43001**	**2,42**	**14,16**
Prisp. zavarovanca za zaposl.	0,14%		1,7	9,92
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%		0,73	4,25
Skupaj prispevki za zaposl.	**SI56 01100888100030**	**SI19 DŠ-42005**	**2,43**	**14,17**
Skupaj drugi prisp.			4,85	28,33
PRISPEVKI SKUPAJ			**463,87**	**2.705,97**

Vir: FURS

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

* Povprečna mesečna bruto plača za leto 2022 (PP): 2.023,92 EUR

** Minimalna osnova za prispevke samozaposlenih v letu 2023 znaša 60 % zadnje znane povprečne letne plače: 60 % od 2.023,92 EUR = 1.214,35 EUR

*** Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ-2): 2.023,92 x 3,5 = 7.083,72 EUR

Davčni organ bo sestavil predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost (POPSV) in ga najpozneje do 10. dne v mesecu za pretekli mesec vročil zavezancu elektronsko prek portala eDavki.

Če podatki v POPSV niso pravilni in/ali popolni, ali če POPSV ni bil odložen, mora zavezanec v sistem eDavki sam predložiti OPSV najpozneje do 15. dne v mesecu za pretekli mesec. Prispevki morajo biti plačani najpozneje do 20. dne v mesecu za pretekli mesec.

Prispevki za socialno varnost družbenikov (zav. podlaga 040) - april 2023

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR 2.023,92	Prehodni davčni podračun	Referenca	90 % PP** 1.821,53	3,5 PP*** 7.083,72
Prisp. zavarovanca za PIZ	15,50%		282,34	1.097,98
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%		161,21	626,91
Skupaj prispevki za PIZ	**SI56 01100888200003**	**SI19 DŠ-44008**	**443,55**	**1.724,89**
Prisp. zavarovanca za ZZ	6,36%		115,85	450,52
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%		119,49	464,69
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%		9,65	37,54
Skupaj prispevki za ZZ	**SI56 01100888300073**	**SI19 DŠ-45004**	**244,99**	**952,75**
Prisp. zavarovanca za starš. var.	0,10%		1,82	7,08
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%		1,82	7,08
Skupaj prispevki za starš. var.	**SI56 01100888100030**	**SI19 DŠ-43001**	**3,64**	**14,16**
Prisp. zavarovanca za zaposl.	0,14%		2,55	9,92
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%		1,09	4,25
Skupaj prispevki za zaposl.	**SI56 01100888100030**	**SI19 DŠ-42005**	**3,64**	**14,17**
Skupaj drugi prisp.			7,28	28,33
PRISPEVKI SKUPAJ			**695,82**	**2.705,97**

Vir: FURS

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

* Povprečna mesečna bruto plača za leto 2022 (PP): 2.023,92 EUR

** Minimalna osnova za prispevke za družbenike v letu 2023 znaša 90 % zadnje znane povprečne letne plače: 90 % od 2.023,92 = 1.821,53 EUR

*** Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ-2): 2.023,92 x 3,5 = 7.083,72 EUR

Davčni organ bo sestavil predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost (POPSV) in ga najpozneje do 10. dne v mesecu za pretekli mesec vročil zavezancu elektronsko prek portala eDavki.

Če podatki v POPSV niso pravilni in/ali popolni, ali če POPSV ni bil odložen, mora zavezanec v sistem eDavki sam predložiti OPSV najpozneje do 15. dne v mesecu za pretekli mesec. Prispevki morajo biti plačani najpozneje do 20. dne v mesecu za pretekli mesec.

Minimalna bruto urna postavka za začasno in občasno delo upokojencev in študentskega dela

Začasno in občasno delo upokojencev	Leto	MIN bruto urna postavka v EUR	MAX bruto dohodek v EUR
	od 1.3.2023 do 29.2.2024	6,92	10.346,52

Študenstko delo	Veljavnost od	MIN bruto urna postavka v EUR
	od 21.1.2023	6,92

Ne spreglejte izobraževanj v OZS

10. maj

Facebook in Instagram – kako ju optimalno uporabiti za trženje in prodajo?
Vam facebook in instagram vzameta preveč časa, prinašata pa premalo učinka? Na delavnici preverite, česa morda še ne izvajate, ste spregledali ali pa je potrebno spremeniti pri vašem nastopu. Poleg značilnosti obeh omrežjih govorimo tudi o njunem najboljšem dopolnjevanju, razlikah med objavami in ciljnimi skupinami, pomenu zgodb, vplivnežev in podobno.
Predavateljica: Biserka Kišič

11. maj

Prednosti trajnostnega upravljanja s človeškimi viri
Trajnostno upravljanje zaposlenih se nanaša na dolgoročno dobro počutje in uspeh zaposlenih v organizaciji. Vključuje zagotavljanje podpornega delovnega okolja, ki spodbuja fizično, duševno in čustveno zdravje zaposlenih ter njihovo karierno rast in razvoj. Zavezanost trajnostnemu upravljanju s človeškimi viri podjetju daje večji ugled, prepoznavnost, motivirane in produktivne zaposlene, dober odnos z lokalno skupnostjo ter tako konkurenčno prednost na trgu.
Predavateljica: Magdalena Fabčič

11. maj

Prodaja podjetja
45-minutni individualni strokovni spletni posvet. Strokovnjaka za prodajo podjetij boste imeli eno šolsko uro na voljo le zase.
Svetovalec: Tomo Senekovič

11. maj

Veste, katera je vaša barva?
Ugotovite, kako vas je pobarvala narava in katere barve vam najlepše pristajajo.
Predavateljica in svetovalka: Lea Pisani

12. maj

Uvod v krožno gospodarstvo brezplačna spletna delavnica
V okviru 2-urne spletne boste spoznali pogosto dvoumen in nejasen koncept krožnosti in njegov pomen za delovanje podjetij in organizacij v bližnji in daljni prihodnosti. Predavanje bo vsebovalo številne primere iz prakse ter je namenjeno vsem, ki želijo izvedeti več o krožnosti in krožnem gospodarstvu.
Predavateljica: Valeria Radosavljević

15. maj

Zakon o čezmejnem izvajanju storitev in spremembe pri zaposlovanju in delu tujcev
Na spletnem seminarju bomo predstavili spremembe zakona, ki zadevajo podjetja in podjetnike, ki delo opravljajo v tujini in/ali v RS. Pregledali bomo tudi spremembe in dopolnitve Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev.
Predavateljica: Zdenka Bedekovič

16. maj

Izvršba za nepravnike
Vsi, ki se pri svojem delu srečujete z izvršbo, morate za pravilno vodenje postopkov in v izogib napakam, poznati osnove izvršbe. Izobraževanje je prilagojeno vsem, ki vodite te postopke in niste nujno pravniki, potrebujete jasna in enostavna pojasnila in odgovore na svoja vprašanja, ki vam povzročajo težave v praksi. Za lažje sledenje je v pomoč obsežno gradivo v obliki preglednic, grafov in vzorcev, ki je v pomoč tudi pri samostojnem delu.
Predavateljica: Maja Lajevec

17. maj

Z javnimi razpisi do lažje uresničitve vaših idej
Namen delavnice je dvig informiranosti prijaviteljev za pripravo vlog na javne razpise in izvedbe naložb, ki bodo vplivale na dvig kakovosti, konkurenčnosti in dodane vrednosti podjetništva.
Predavatelj: Matej Voršnik

17. maj

Proaktiven mentorski posvet (60 minut)
Z individualnim proaktivnim mentorskim posvetom boste prevzeli vajeti v svoje roke in končno naredili korak naprej točno tam, kjer si želite.
Svetovalka: Armina Džafić

23. maj

Spletno usposabljanje Etsy SEO
Predavanje Etsy SEO s praktičnim prikazom je namenjen vsem, ki Etsy trgovino že imate in bi vanjo želeli privabiti še več kupcev, pa tudi tistim, ki ste na novo odprli Etsy trgovino in se zavedate, da je zelo pomembno, da v celoti izkoristite potenciale optimizacije spletne trgovine, ki vam jih platforma Etsy omogoča.
Predavateljica: Anita Česnik Mažgon

25. maj

Letni dopust in regres
Kdaj lahko rok za izplačilo regresa premaknemo na kasnejši datum? Ali je potrebno izplačati regres delavki, ki je na porodniškem dopustu? Do katere višine je izplačilo neobdavčeno? Kako pravilno odmerim letni dopust?
Predavateljica: Jasmina Malnar Molek

Na vse dogodke se je potrebno prijaviti, podrobnejše programe dogodkov najdete na **http://www.svetovanje.si**, za dodatne informacije pa pišite na **izobrazevanje@ozs.si**.

SEKCIJA ZA PROMET

Avtobusni prevozniki s turističnimi agencijami in prihajajoči posvet o varnosti na slovenskih avtocestah

Avtobusni prevozniki so se aprila na posvetu srečali s turističnimi agencijami, da bi izmenjali mnenja o evropski zakonodaji, ki vpliva na delo prevoznikov in s tem tudi na oblikovanje in načrtovanje turističnih aranžmajev. Sredi maja pa slovenske prevoznike obeh stanovskih organizacij vabimo na strokovni posvet, kjer bo govora o varnosti tovornega in potniškega prometa na slovenskih avtocestah.

V začetku aprila je Združenje turističnih agencij Slovenije pripravilo strokovni posvet s predstavniki avtobusnih prevoznikov obeh prevozniških združenj OZS in GZS. Posveta se je v okviru Sekcije za promet pri OZS udeležil **Peter Mirt**, podpredsednik sekcije za promet, tema posveta pa je bila seznanitev turističnih agencij s strogimi evropskimi predpisi glede dela voznikov.

Načrtovanje sodelovanja v skladu z EU predpisi

Udeleženci posveta so izmenjali svoje poglede na organizacijo dela in medsebojnega sodelovanja. Prevozna podjetja morajo svoje delo načrtovati tako, da spoštujejo stroga EU pravila, ki med drugim določajo tudi najdaljši delovni čas oz. čas vožnje voznika in obvezne minimalne odmore ter počitke, temu pa se morajo s svojim programom prilagoditi tudi turistične agencije. Nespoštovanje predpisov s področja socialne zakonodaje na področju cestnih prevozov nima za posledico le visokih glob, ki so predpisane tako za voznika kot tudi za podjetje in odgovorno osebo, temveč lahko vodi tudi k izgubi dobrega ugleda, ki je osnovni pogoj za pridobitev dovoljenja za opravljanje dejavnosti.

Strokovni posvet avtobusnih prevoznikov in slovenskih turističnih agencij

Postopno ukinjanje nočnih prevozov

Ker izguba dobrega imena lahko privede celo do odvzema licence za opravljanje prevozov, so prevozniki predlagali, da agencije vsaj sedem dni pred začetkom potovanja k naročilnici za prevoz priložijo tudi natančen program potovanja. Ugotavljajo namreč, da je načrtovanje obveznih počitkov voznikov najbolj težavno pri tistih potovanjih, pri katerih prvi dan prevoza do namembnega kraja presega 10 ur. Zato sta obe strani enotni, da v prihodnje postopoma ukineta nočne prevoze.

Pomanjkanje voznikov pesti tudi prevoz potnikov

Prevozniki so predstavili tudi problematiko s pomanjkanjem kadra, kar marsikje celo že zmanjšuje vozni park. Ob zaključku posveta so udeleženci srečanja poudarili pomembnost medsebojnega tvornega povezovanja in sodelovanja tudi v prihodnje, saj so prevozniki zelo pomemben člen pri oblikovanju in izvedbi turističnih aranžmajev.

Strokovni posvet o varnosti na slovenskih avtocestah

V okviru strokovnega sejma Gospodarska vozila in logistika v Celju bo v petek, 19. maja, v Dvorani Celjanka celjskega sejmišča potekal strokovni posvet slovenskih prevoznikov obeh stanovskih organizacij OZS in GZS z naslovom Varnost tovornega in potniškega prometa na slovenskih avtocestah. Program se bo začel ob 11. uri s sprejemom udeležencev in se nadaljeval s pozdravnimi nagovori ter predavanji.

Udeleženci bodo obdelali teme Vpliv vozil na varnost v prometu z vidika homologacije in tehničnih pregledov vozil, Prevoz tovora in tehnične hibe na vozilih, ki jih zazna policija na slovenskih cestah, in Varnost tovornega prometa na avtocestah, trenutno stanje in izzivi.

Posvet se bo zaključil s panelnim delom strokovnega posveta na temo Izzivi – varnost in pretočnost na slovenskih avtocestah, za iztočnico bo obravnaval problematiko nelojalne konkurence na področju cestnih prevozov, ki se med drugim izkazuje tudi v nespoštovanju predpisov, pomanjkljivi tehnični brezhibnosti gospodarskih vozil, kar prispeva k slabši varnosti v cestnem prometu, zato je nepogrešljiv nadzor predvsem na celotnem avtocestnem križu.

Vabljeni med udeležence posveta, kjer boste lahko slišali tudi ugotovitve pristojnih institucij DRAS, Policije in AVP ter razpravljali še o možnih aktivnostih za boljšo pretočnost prometa.

Člani sekcije boste po e-pošti prejeli povezavo na prijavnico, kjer se boste lahko na dogodek tudi prijavili, ob prijavi pa boste prejeli poslovni kupon za vstop na sejmišče, ki bo veljal tudi za ogled celotnega sejma.

Hkrati vabimo tudi na predstavitev poklica voznik/voznica, ki bo vse dni sejma Gospodarska vozila in logistika potekala v dvorani L celjskega sejmišča in prosimo, da nanjo opozorite še vse, ki jih poklic voznika morebiti zanima.

ANTON ŠIJANEC

Nova partnerstva za celostno podporo prevoznikom in oskrbo tovornih vozil v Italiji in na Slovaškem

DKV Mobility že sodeluje z družbo OMV na Slovaškem, kjer so v novo partnersko mrežo za celostno podporo prevoznikom in oskrbo tovornih vozil povezali več kot sto njihovih bencinskih servisov. Partnerstvo DKV Mobility in PAD Multienergy v Italiji pa je svojo mrežo sprejemnih mest razširilo za več kot 60 servisov za oskrbo z gorivom blagovne znamke Shell, načrtujejo pa razširitev na kar 500 lokacij v Italiji.

Več kot 100 novih servisov na Slovaškem

DKV Mobility, vodilna evropska platforma B2B za plačilne rešitve na cesti, je na Slovaškem povezala več kot 100 servisov za oskrbo tovornih vozil, ki so v lasti OMV, mednarodne naftne in plinske družbe s sedežem v Avstriji. DKV Mobility tako ponuja dostop do celotne oskrbovalne mreže OMV na Slovaškem. Servisi, od katerih je večina primerna za tovornjake, so na prometnih vozliščih in jih je mogoče najti tudi prek aplikacije DKV Mobility ter elektronskega načrtovalca poti DKV Maps v okviru digitalnega portala za stranke DKV Cockpit.

Kot sta ob tem povedala **Sven Mehringer**, generalni direktor za energijo in storitve za vozila pri družbi DKV Mobility, in **Alina Raducu**, vodja oddelka za kartice pri OMV, je skoraj celotno omrežje bencinskih servisov OMV na Slovaškem primerno za oskrbo tovornih vozil, zato lahko svojim strankam, ki se ukvarjajo s prevozom, ponudijo kar največ prilagodljivosti in udobja.

Tudi v Italiji 60 novih servisov, kmalu še 500 lokacij

DKV Mobility, vodilna evropska platforma B2B za plačila in rešitve na cesti, je svojo mrežo sprejemnih mest razširila za več kot 60 bencinskih servisov tudi v Italiji. Upravlja jih partnerska družba PAD Multienergy pod blagovno znamko Shell, ki je napovedala, da bo v prihodnjih letih svojo pokritost v Italiji razširila celo na 500 servisov. Na novo priključene bencinske servise v Italiji je mogoče najti prek aplikacije DKV Mobility App in spletnega načrtovalca poti DKV Maps.

Kot sta ob širitvi mreže v Italiji povedala Sven Mehringer, direktor za energijo in storitve za vozila pri družbi DKV Mobility, in **Federico Petrolini**, izvršni direktor podjetja PAD Multienergy S.p.A., ju veseli, da je družba PAD Multienergy, ki deluje kot imetnik licence Shell, ponovno uvedla blagovno znamko Shell na italijanski maloprodajni trg. Svojim strankam lahko zdaj ponovno ponudijo dostop do bencinskih servisov tega izjemno inovativnega podjetja in blagovne znamke.

Navdušeni so tudi nad napovedjo, da bodo povečali svojo ponudbo goriv z nižjimi emisijami, vključno z biogorivi, utekočinjenim zemeljskim plinom (LNG) in polnilnimi mesti za električna vozila, kar se odlično ujema s prizadevanji, da strankam ponudijo rešitve za trajnostno mobilnost.

P.R.A.Š.

DKV Mobility povezuje več kot 100 bencinskih servisov OMV na Slovaškem.

Družba DKV Mobility širi svojo mrežo sprejemnih mest v Italiji z do 500 bencinskimi servisi v upravljanju družbe PAD Multienergy pod blagovno znamko Shell.

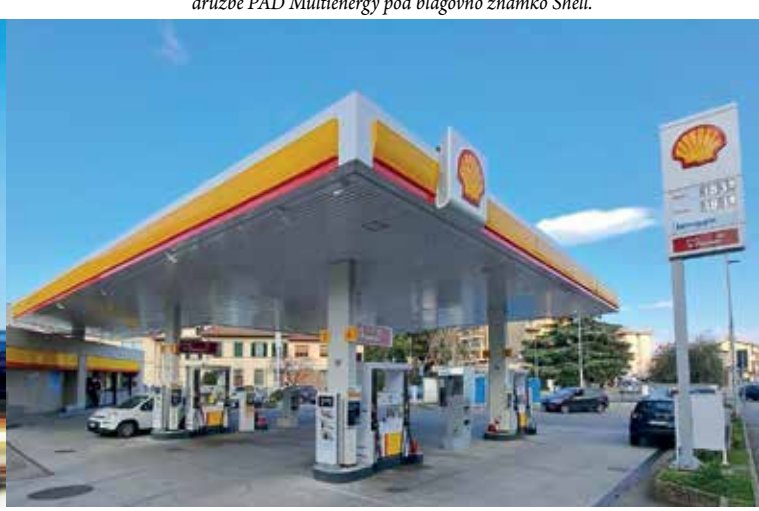

GOSTINCI

Spodbude za uvajanje okoljskih in trajnostnih znakov

Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport je objavilo Javni razpis za spodbujanje uvajanja okoljskih in trajnostnih znakov za ponudnike v gostinstvu in turizmu. Vrednost javnega razpisa je 300.000 evrov. Vlogo je mogoče oddati do 18. septembra 2023.

Namen razpisa je s sofinanciranjem stroškov spodbuditi vse, ki delujejo na področju turizma in gostinstva, k uvajanju trajnostnega poslovanja in standardov v turističnih nastanitvenih objektih, gostinskih obratih, turističnih atrakcijah in turističnih agencijah ter k pridobitvi mednarodno uveljavljenega okoljskega oziroma trajnostnega znaka. S tem pa lahko vstopijo v Zeleno shemo slovenskega turizma.

Ob tem so na ministrstvu za gospodarstvo, turizem in šport poudarili, da je prednost slovenskega turizma prav v trajnosti, gostje pa so vse bolj osveščeni in iščejo aktiven oddih v zelenih destinacijah.

S tokratnim razpisom ministrstvo sofinancira stroške pridobitve enega od mednarodno uveljavljenih okoljskih ali trajnostnih znakov: **EU – EU ECOLABEL, Bio Hotels, Green Globe, Green Key, Travelife za nastanitve, Travelife za turistične agencije in organizatorje potovanj, Ecocamping, World of Glamping Green, Hostelling International Quality & Sustainability in L.E.A.F.**

Višina sofinanciranja upravičenih stroškov uvajanja okoljskega oziroma trajnostnega znaka lahko dosega največ 3.500 evrov za posamezen objekt oziroma atrakcijo.

Upravičeni stroški so stroški svetovalnih storitev na področju ekološkega oziroma trajnostnega managementa, izvedene s strani zunanjih svetovalcev z namenom pridobitve okoljskega oziroma trajnostnega znaka, vključno s stroški pridobitve znaka (stroški certificiranja) in stroški označevalnih tabel. **Vlogo je mogoče oddati do 18. septembra 2023**, sredstva pa morajo biti porabljena v letošnjem letu.

Avtoserviserji vabljeni na sejem Avto in vzdrževanje, sekcija bo nastopila z vrsto strokovnih aktivnosti

Strokovni sejem Avto in vzdrževanje, ki bo na celjskem sejmišču potekal od 18. do 21. maja, bo naša strokovna Sekcija avtoserviserjev pri OZS izkoristila za vrsto svojih sekcijskih, strokovnih in promocijskih aktivnosti ter tako odigrala tudi eno ključnih vlog pri oblikovanju obsejemskega strokovnega programa. Članom sekcije in njihovim zaposlenim bo sekcija ob udeležbi na dogodkih ali najavi omogočila tudi brezplačen ogled sejma.

O sejmu Avto in vzdrževanje

Sejem Avto in vzdrževanje je največji tovrstni specializirani sejem v tem delu Evrope. Pred korono je bil organiziran vsaki dve leti, leta 2021 pa je prav zato odpadel. Na celjskem sejmišču se predstavljajo najbolj ugledne blagovne znamke in podjetja s področja avtoservisne dejavnosti in avtomobilizma, ki razstavljajo svoje novosti.

Številne aktivnosti sekcije na sejmu

Bienalni sejem Avto in vzdrževanje naša sekcija avtoserviserjev že tradicionalno izkoristi za svoje številne aktivnosti. Tudi letos bo tako, stroka namreč sejem že težko pričakuje, druženje v Celju pa bo izkoristila za spoznavanje zadnjih novosti ter razprave o aktualnih temah.

Za uvod okrogla miza

Že na dan otvoritve sejma v četrtek, 18. maja, bo sekcija avtoserviserjev pripravila okroglo mizo z naslovom Komu koristi, da sistem izrabljenih vozil ne deluje? Dogodek bo ob 14. uri v dvorani Celjanka na celjskem sejmišču. K sodelovanju so povabljena pristojna ministrstva, tudi inšpekcijske službe, uvozniki in prodajalci vozil, registracijske organizacije in tudi nevladne organizacije.

Dan odprtih vrat sekcije

V petek, 20. maja, bo sekcija pripravila dan odprtih vrat, ki se bo začel z okroglo mizo Vozila - kadri — energija: danes in jutri! Uvodni dogodek bo ob 10. uri v Mali kongresni dvorani. Kot že naslov pove, bo beseda tekla o možnostih izobraževanja, pridobivanja kadrov, pa tudi o razvoju panoge ter potrebah, s katerimi se bodo morali soočiti avtoserviserji v bližnji in nekoliko bolj oddaljeni prihodnosti.

Posveti na vrsto aktualnih tem

Dan odprtih vrat se bo nadaljeval ob 15. uri z vodenimi razgovori in gosti iz stroke o aktualnih temah v avtoservisni stroki. Za začetek se bodo predstavili člani Upravnega odbora sekcije ter na kratko predstavili novosti na njihovih področjih dela, sledila bo bolj podrobna razprava o Zakonu o varstvu potrošnikov in kaj je novega za avtoserviserje, obdelali bomo Veljavnost kolektivne pogodbe, katera velja za avtoserviserje in kaj določa, spregovorili o Avtovleki in ali je potrebno znanje in izkušnje ter zaključili z aktualno temo z naslovom Avtoserviser in zavarovalnica, prednost ali breme?

Brezplačno na dogodke in sejem

Želja avtoserviserjev in območnih zbornic je bila, da bi sejem in dogodke sekcije obiskali tudi organizirano. Sekcija avtoserviserjev pri OZS se je zato odločila, da članom in njihovim zaposlenim stopi nasproti in vsem tistim, ki bodo svoj obisk najavili oz. se bodo prijavili na dogodke, zagotovi brezplačne e-poslovne vstopnice.

Prijavljeni bo na mail dobil kodo ali več kod, s katero se bo registriral na spletu in si tako zagotovil brezplačni vstop. Ena koda pomeni enkraten brezplačni vstop, cena vstopnice pa je drugače 12 evrov. Svoje najave in prijave zato čim prej pošljite sekretarju sekcije na e-naslov igor.pipan@ozs.si, spremljajte pa tudi e-novice sekcije, ki jih boste na to temo še prejeli.

Avtoserviserji, vidimo se torej sredi maja v Celju!

Razstavni prostor Sekcije avtoserviserjev pri OZS, kot je bil na jubilejnem 20. sejmu Avto in vzdrževanje leta 2017. Naši avtoserviserji so v osrednjem delu predstavili svojo dobrodošlo novost, novo spletno stran www.avtosrviser.si, poslovni kotiček levo je bil namenjen pogovorom in svetovalcem OZS, desni del pa je gostil predavanja in druge dogodke. Podobne predstavitve si lahko obetamo tudi letos.

ANTON ŠIJANEC

GRAFIČARJI

Na sejmu Print21 & PromoDays tudi izobraževalni kotiček OZS

Ljubljanska izvedba sejma grafične tehnike Print21 & PromoDays, ki ga je 20. in 21. aprila na Gospodarskem razstavišču organizirala hrvaška revija Print Magazin, je bila tako po površini kot po številu razstavljavcev največja doslej. Na približno 3.000 kvadratnih metrih se je namreč predstavilo več kot 30 razstavljavcev. Poleg podjetij, ki so predstavljala trende in tehnološke novosti, so bila prisotna še podjetja, ki se ukvarjajo s promocijskimi darili. Sekcija grafičarjev pri OZS, ki z organizatorji sodeluje že dalj časa, je sejem popestrila z izobraževalnimi vsebinami.

Sejem grafične tehnike Print21 je vsakič namenjen predstavitvi trendov in možnosti vseh vodilnih dobaviteljev priznanih svetovnih blagovnih znamk, ki ponujajo sodobne tehnologije in rešitve digitalnega tiska od malih aplikacij do velikih formatov. Predstavljen je bil tako imenovan sign & promo segment, digitalni komercialni tisk iz listov, tisk na tekstil, tisk etiket in embalaže, različne programske rešitve, material ...

Sejem promocijskih izdelkov PromoDays pa je združil priznane regionalne ponudnike in lokalne proizvajalce promocijskih izdelkov, poslovnih daril, spominkov in tekstila, ki so predstavili letošnje trende na tem področju.

Tradicionalni del sejemskih dogodkov v organizaciji Print Magazina je tudi izobraževalni kotiček. Tokrat so ga pripravili v sodelovanju s Sekcijo grafičarjev pri OZS. Obiskovalcem so ponudili predavanja in razmišljanja o stanju in perspektivah tiska v 21. stoletju, poti do polne reciklabilnosti grafičnih izdelkov, trajnostnem vidiku tiska, digitalnih rešitvah v embalažni industriji, rešitvah za organizacijo delovnih procesov, predstavniki priznanih blagovnih znamk pa so predstavili najnovejše iz njihove ponudbe. Ob tem so obiskovalci v izobraževalnem kotičku imeli veliko priložnosti za pogovor s strokovnjaki ter izmenjavo idej in izkušenj.

Odprtja dvodnevnega strokovnega sejma sta se udeležila tudi predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije **Blaž Cvar** in predsednik Sekcije grafičarjev pri OZS **Bernard Bucik**. Cvar je ob tej priložnosti poudaril pomen strokovnih sejemskih dogodkov, ki v posameznih dejavnostih postajajo spet zelo pomembni, saj se organizatorji potrudijo, da obiskovalcem zagotovijo nova znanja, kakovostne informacije in veliko priložnosti za mreženje. Bucik pa je izrazil zadovoljstvo, da tehnične novosti v grafični dejavnosti zanimajo tudi mlajše generacije, organizatorjem iz Print Magazina pa se je zahvalil za sodelovanje, ki je po njegovih besedah vsako leto tesnejše in bolj plodno.

EVA MIHELIČ

KONICA M
15
150
YEARS

wrap with
ImagePerfect
printed with
HP Latex
FORTUNA
DIGITAL

RQQ
RQQ

STH
STH

Maribor

(R)evolucija gostinstva z vprašanji, izzivi in smelimi koraki v prihodnost

Minuli mesec so na Višji strokovni šoli za gostinstvo in turizem v Mariboru izvedli prvo konferenco gostinstva in turizma, na kateri so odprli številna vprašanja. Med drugim tudi, kako komunicirati z gosti, kaj bo jutri na krožniku, kakšna bo postrežba hrane in pijače, s poudarkom na spoštovanju do pitne vode in lokalnih vin, kako ravnati s prehranski odpadki in kako ohraniti kadre ter pritegniti sveže ideje, ljudi in predvsem kako sodelovati.

Uvodni pozdrav in izhodišča so pred velikim občinstvom delili predsednik Območne obrtno-podjetniške zbornice Maribor **Marko Gorjak**, predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije

Na Višji strokovni šoli za gostinstvo in turizem v Mariboru so govorili o izzivih gostinstva in turizma.

Blaž Cvar, direktorica Višje strokovne šole za gostinstvo in turizem **dr. Tanja Angleitner Sagadin**, generalna direktorica Direktorata za turizem MGTŠ **Dubravka Kalin** in vodja sektorja R&R pri STO **Barbara Zmrzlikar**. Prijazno jih je nagovorila tudi direktorica Območne obrtno-podjetniške zbornice Maribor **Leonida Polajnar**.

Moderator na konferenci je bil **Miha Bratec**, višji predavatelj na Fakulteti za Turistične študije Turistica Univerze na Primorskem. Njegovi gostje so bili **Matevž Frangež**, državni sekretar pri Ministrstvu za gospodarstvo, turizem in šport za področje turizma, **Manca Grbič**, Gostilna Vernik iz Ruš, **Aleš Budja**, gostišče Pri Karlu iz Maribora, **Emil Juvan**, izredni profesor na Fakulteti za Turistične študije Turistica, Univerza na Primorskem, **Mojca Polak** iz Višje strokovne šole za gostinstvo in turizem Maribor, **Gašper Puhan**, Galerija okusov, **Janja Viher**, predsednica Sekcije za gostinstvo in turizem pri OOZ Maribor, ter **Borut Cvetkovič** iz Radgonskih goric.

Ključno sporočilo konference je bilo, da se lahko privabi gostje z inovativnostjo, ustvarjalnostjo, kakovostjo. Vsaka regija v Sloveniji je zelo specifična, še posebej v gastronomiji. Tako se na Štajerskem čuti vpliv Avstro-Ogrske, na Primorskem pa italijanski vpliv. In prav vsa ta bogatost in pestrost delata Slovenijo še bolj zanimivo.

Zbrani so se strinjali, da je treba dvigniti kakovost ponudbe na ravni celotne Slovenije. Že res, da se je z Michellinom ustvarilo vrhunske kuharske zvezde, zavedati pa se je treba, so poudarili, da je treba urediti tudi tisto, kar je pod tem; dobro, pristno, trajnostno, lokalno kulinariko. »Gosta moramo nahraniti dobro

Dogodka se je udeležil tudi predsednik OZS Blaž Cvar.

in tako, da mu predajamo svojo tradicijo in svojo kulturno izročilo naprej in hkrati zadovoljimo tudi brbončice,« so poudarili.

Tega pa brez povezovanja ne bo mogoče doseči. Skupaj se je treba soočiti z izzivi s kadri, davčno zakonodajo, z investicijami, vizijo in gradnjo učinkovitih integralnih turističnih produktov, ki sledijo strategiji destinacije in poslovnim načrtom poslovnih subjektov, ki uspešno in z izzivi delujejo pod okriljem OOOZ Maribor in OZS, ob podpori resornega ministrstva in panožnih sekcij. Ob tem je 1. Konferenca gostinstva in turizma pokazala, da v regiji obstajajo znanje, izkušnje, odlični ponudniki, institucije in orodja promocije, kar velja izkoristiti. »Z dobro voljo in strokovnostjo se da marsikaj narediti, s skupnimi močmi in povezani pa največ,« so organizatorji ob koncu povabili na 2. Konferenco gostinstva in turizma.

Janja Viher, predsednica Sekcije za gostinstvo in turizem OOZ Maribor, slike: Blaž Črnič

Podjetniški zajtrk z mreženjem in pogovorom z županom Mestne občine Celje

V četrtek, 13. aprila, je Območna obrtno-podjetniška zbornica Celje v sklopu projekta SPOT svetovanje Savinjska pripravila podjetniški zajtrk z mreženjem, na katerem je bila osrednja tema pogovor z županom Mestne občine Celje Matijem Kovačem. Pogovor z županom je vodil predsednik OOZ Celje Peter Pišek.

Na srečanju so spregovorili o razvoju gospodarstva v občini, o možnostih, ki jih ima občina pri spodbujanju podjetništva in malega gospodarstva, ter zagotavljanju prijaznejšega poslovnega okolja. Poudarek je bil na urejanju prostora, razvoju mestnega jedra, turizmu in sodelovanju med gospodarstvom in občino.

Udeleženci so aktivno sodelovali v pogovoru z županom in dali pobude za razvoj in izboljšanje poslovnega okolja. Predlagali so:

– da se najde prijazna rešitev za prazne poslovne prostore v mestnem jedru, ki niso v lasti občine;

– redna srečanja med vodstvom občine in podjetniki;

– regijsko povezovanje s turističnimi destinacijami za povečanje obiska turistov v Celju;

– pripravo turističnih produktov, ki so zanimivi za posamezne ciljne skupine;

– doseganje sinergičnih učinkov s povezovanjem vseh akterjev, ki lahko kakorkoli vplivajo na razvoj gospodarstva in turizma v občini.

Matija Kovač, župan Mestne občine Celje: »Pozdravljam tovrstno organizacijo in druženje podjetnikov v obliki podjetniškega zajtrka. V Celju smo lahko izjemno zadovoljni, da se podjetniki in gospodarstvo organizirajo in združujejo v različnih oblikah in da imam kot župan priložnost biti v rednem stiku z idejami in pobudami, ki jih daje ta sfera.«

Peter Pišek, predsednik OOZ Celje: »Veseli smo, da se je župan Mestne občine Celje odzval našemu povabilu. Današnji dogodek je dobro izhodišče za sodelovanje, saj nam je župan pripravljen prisluhniti in skupaj z nami poiskati rešitve, ki so v dobrobit podjetništva.«

Dogodek je bil odlična priložnost za izmenjavo mnenj, še posebej so bile dobrodošle pobude in predlogi podjetnikov, ki gospodarsko okolje oblikujejo v praksi. Glede na veliko število udeležencev je prišlo tudi do vzpostavljanja novih stikov in morda je bila to tudi priložnost, da gospodarstveniki spišejo kakšno novo poslovno zgodbo.

Projekt je sofinanciran s pomočjo Evropskega sklada za regionalni razvoj, Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport Republike Slovenije ter SPIRIT Slovenija, javna agencija.

Mag. Tatjana Štinek,
slika: arhiv OOZ Celje

Metlika

Občina in zbornica ostajata partnerici na področju gospodarstva

Na povabilo Območne obrtno-podjetniške zbornice Metlika se je županja Občine Metlika Martina Legan Janžekovič udeležila delovnega sestanka s poslanci zbornične skupščine v Obrtnem domu v Metliki. Obrtniki in podjetniki so županji predstavili OOZ Metlika, ki je že vseh 47 let, odkar zbornica deluje, edini predstavnik malega gospodarstva v Metliki.

Poslanci skupščine OOZ Metlika so se srečali z metliško županjo Martino Legan Janžekovič.

Predsednik zbornice **Miran Križan** je uvodoma izpostavil številne aktivnosti, predvsem strokovno svetovanje z različnih področij zakonodaje, redno in aktualno obveščanje, tudi preko sodobne spletne strani, številne izobraževalne dogodke za podjetnike in pri njih zaposlene ter izredno pomembno izvajanje vrste javnih pooblastil, še posebej vodenje Obrtnega registra in točko SPOT registracija. »Na kratko, na zbornici skrbimo za promocijo obrti in podjetništva ter delujočim in bodočim podjetnikom pomagamo s konkretnimi storitvami,« je poudaril.

Sekretarka **Jožica Bajuk** je nadaljevala s pregledom sodelovanja z Občino Metlika na treh področjih, kjer občina tudi finančno pomaga, in sicer pri gospodarski promociji, izobraževanjih in usposabljanjih podjetnikov ter delovanju točke SPOT registracija.

Poudarila je, zakaj je SPOT točka v občini tako pomembna: »Zato, ker podjetniki v domačem kraju na enem mestu dobijo vse podjetniške informacije in na enem mestu brez papirja in kolekov uredijo vse postopke. Pomembno je še, da vsi podjetniki, ne samo člani zbornice, vse SPOT storitve dobijo brezplačno, a država za to ne zagotavlja nobenih finančnih sredstev. Sofinanciranje Občine Metlika je zato za delovanje SPOT točke na zbornici izrednega pomena.«

Prisotni podjetniki so imeli za županjo še vrsto predlogov za izboljšanje podjetniškega okolja in ureditev obrtnih con, pa tudi za prijetnejše in varnejše bivanje vseh prebivalcev v občini.

Delovni sestanek so sklenili s potrditvijo, da bosta Občina Metlika in OOZ Metlika še naprej dobri partnerici pri ustvarjanju ugodnih pogojev za poslovanje in rast gospodarstva v občini.

J. B.

Gorenjske zbornice

Gorenjski obrtniki in podjetniki na Štajerskem

Člani sekcij inštalaterjev-energetikov, elektro sekcije in sekcije dimnikarjev gorenjskih OOZ so se v četrtek, 20. aprila, podali na strokovno ekskurzijo na Štajersko.

Najprej so obiskali podjetje Kovintrade d. d. Celje, kjer so se seznanili z ogrevalno tehniko BOSCH, s poudarkom na čiščenju kotlov. Pot so nadaljevali v podjetje Etiks d. o. o. Štore, kjer so si ogledali razstavni salon ogrevalne tehnike ter se izobraževali o ATMOS kotlih, o njihovi uporabi in vzdrževanju. V podjetju Schiedel – dimniški sistemi d. o. o. v Preboldu so si ogledali celotno proizvodnjo ter se seznanili z lastnostmi njihovih izdelkov.

V bližini so si na Izletniški kmetiji Potočn'k privoščili pozno kosilo in strokovno ekskurzijo zaključili z obiskom Fontane v Žalcu. V večernih urah so se člani vseh treh sekcij gorenjskih OOZ zadovoljni vrnili domov ter sklenili, da bodo spodbujali vsakoletno organizacijo tovrstnih izobraževanj.

P. A.

Udeleženci strokovne ekskurzije iz gorenjskih OOZ.

Vpiši se na mojstrski izpit in

POSTANI MOJSTER!

52 različnih mojstrskih nazivov

- mojster si pridobi srednjo strokovno izobrazbo
- mojster lahko nadaljuje izobraževanje na višjih strokovnih šolah
- mojster izpolnjuje izobrazbene pogoje za opravljanje določenih obrtnih dejavnosti
- mojster je lahko mentor dijakom in študentom
- mojster je lahko odgovorni vodja posameznih gradbenih del (za dela, za katera ima pridobljen mojstrski naziv)
- mojster je blagovna znamka, ki na trgu pomeni znak za odličnost izdelkov in storitev
- mojster je lahko član Kluba mojstrov Slovenije

Več informacij na
Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije
Celovška 71
1000 Ljubjana
tel.št. 01/583 05 00
www.ozs.si
info@ozs.si

OBRTNO-PODJETNIŠKA ZBORNICA SLOVENIJE

Novo mesto

Izzivi in priložnosti gostinstva na Dolenjskem

V Hiši kulinarike v Novem mestu je 27. marca potekala okrogla miza z naslovom Potenciali gostinstva na Dolenjskem, ki sta jo pripravili Območna obrtno-podjetniška zbornica Novo mesto in Srednja šola za gostinstvo in turizem v Novem mestu. Gre za nadaljevanje sodelovanja med akterji, ki želijo reševati problematiko stanja po epidemiji ter ustreznega izobraževanja in zaposlovanja v gostinski in turistični panogi.

Okrogla miza z naslovom Potenciali gostinstva na Dolenjskem v Novem mestu.

V pogovoru so poleg direktorice zbornice **Mag. Emilije Bratož** in ravnateljice srednje šole **Maje Skubic Avsec** sodelovali še **Damjana Kolenc** z Zavoda RS za zaposlovanje, dva gostinca, predsednik sekcije **Stane Pirkovič** in **Robert Gregorčič** kot član sekcije za gostinstvo in turizem pri OOZ Novo mesto, svetovalna delavka na osnovni šoli, dijak srednje gostinske šole in študent višje strokovne šole.

Izhajali so iz priložnosti turizma in gostinstva na Dolenjskem, v uvodu pa so izpostavili številne izzive, ki jih na poti do ponovnega razvoja panoge, predvsem gostinstva, še čakajo.

Turizem in vzporedno gostinstvo na Dolenjskem, ki je zelo proizvodno usmerjena regija, predstavlja le 2 % vse gospodarske aktivnosti in jo tako uvršča na rep slovenskih destinacij po gospodarskem rezultatu. Za njo sta le Zasavje in Koroška. V dolenjskem turizmu izstopajo predvsem termalni in welness turizem, dejavnost turističnih agencij za produkte v regiji, **gostinstvo z manjšimi nastanitvenimi obrati kot vzporedno dejavnostjo** pa je po epidemiji vidno upadlo.

Kovid je panogo postavil pred veliko preizkušnjo, sedaj pa je čas okrevanja. Sicer zapiranj podjetij ne opažajo, veliko pa je prilagoditev delovnega časa in s tem povezanega zaposlovanja. Spremenile so se navade gostov, gostinci so dvignili cene, njihova ponudba obsega predvsem dopoldanske malice in pogostitve ob praznovanjih. Pripravljajo tudi kulinarične dogodke, vendar sezonsko, širše strategije za okrevanje gostinstva, razen nekaterih izjem, pa ni. Postavljena je šele v leto 2024 pa do 2028.

V procesu izobraževanja je sicer zaznati interes za vpis, vendar bistveno premajhnem, da bi zapolnili potrebe po kadrih, saj je trenutno v Sloveniji 5.200 nezasedenih delovnih mest v panogi gostinstva in turizma. Kadre pozivajo na delo dobesedno kar iz šolskega procesa.

Naloga ministrstva za šolstvo, ki financira nekaj promocije, bo **poglobljeno revidiranje sistema razvoja kadrov v turizmu po celotni vertikali** in izvajanje **promocije strokovnega in poklicnega dela ter izobraževanja v turizmu in gostinstvu.**

Poleg tega bo treba razviti tudi prožen model sodelovanja med gospodarstvom, izobraževalnimi ustanovami in strokovnimi institucijami. Ta med šolami in zbornico oziroma gostinci teče dokaj uspešno, predvsem pred obdobjem vpisov, a to v primeru deficitarnih poklicev ne zadošča. Na podjetniški ravni bo pomembno razviti kakovostne gostinske storitve, z ukrepi spodbuditi ustreznejše upravljanje z zaposlenimi in ustvarjanje bolj uravnoteženih delovnih pogojev.

Gostinci sami so predstavili nekaj novih predlogov za sodelovanje z gostinsko šolo in dijaki oziroma študenti, hkrati pa predlagali ustanovitev zasebne šole za gostinstvo po zgledu šol v drugih državah, na primer v Avstriji. Pred časom so tudi sami pristopili k aktivnemu iskanju bodočih kadrov in v okviru projekta Praktično usposabljanje na delovnem mestu je 7 gostinskih lokalov 44 dijakom omogočilo opravljanje praktičnega dela v realnem okolju.

Pobudniki okrogle mize so bili enotni, da je potrebno nasloviti na MGTŠ Direktorat za turizem, Agencijo SPIRIT in STO pobudo ter resno opozorilo, da morajo gostinstvu, restavracijam, barom, nastanitvam in kmetijam z dopolnilno dejavnostjo dati bistveno več poudarka v strategiji za razvoj turizma 2022–2028 kot doslej. Tej panogi ukrepi za okrevanje po kovidu niso zadoščali. Trenutno so na voljo le krediti in razpisi za zeleno in krožno gospodarstvo, digitalizacijo, nove destinacije, zeleni znak, bazičnih razpisov za sofinanciranje preko razpisov, ki bi bili usmerjeni v vlaganje v kadre, boljše delovne pogoje, kakovost ponudbe in ponovno okrevanje za gostince ter združenja, ki bi jim pri tem lahko pomagali, pa ni.

Za promocijo kadrov in vrnitev povpraševanja po šolanju in zaposlitvi v gostinstvu in turizmu, ki jo izvajata tako šola kot zbornica in je delno financirana strani Ministrstva za izobraževanje, je veliko možnosti, vendar je uspeh odvisen od celotnega pristopa k promociji, prilagajanja šolskih programov in videnja dolgoročne perspektive v panogi. **E. B.**

Priznanji za življenjsko delo prejela krška gospodarstvenika

Elektrotehniška zveza Slovenije je ob 70-letnici delovanja in 90-letnici izdajanja Elektrotehniškega vestnika podelila šest posebnih priznanj za življenjsko delo posameznikom, ki so aktivno sodelovali pri razvoju elektrotehniške dejavnosti in znanosti v Sloveniji. Med prejemniki najvišjih strokovnih priznanj sta tudi dva uspešna strokovnjaka elektrotehnike in gospodarstvenika iz krške občine, in sicer podjetnik Dušan Arh (Arh elektromehanika d. o. o. Leskovec) in donedavni predsednik uprave NEK Stane Rožman.

V obrazložitvi ob podelitvi priznanj so za **Dušana Arha** zapisali, da se je skozi celotno podjetniško pot zavzemal za razvoj stroke, dvig kakovosti in ima inovativen pristop in vizijo razvoja stroke, zato je njegovo podjetje eno uspešnejših zasebnih podjetij v regiji in širše. Dušan Arh velik potencial pri razvoju stroke vidi tudi v vzgoji bodočih elektrotehniških kadrov, saj so se pod njegovim mentorstvom razvili številni, danes uspešni strokovnjaki elektrotehniškega področja. Podeljevalci so tudi omenili, da so prepletenost med stroko in uspešno podjetniško vizijo prepoznali v lokalni obrtno-podjetniški zbornici, katere predsednik je že več kot dve desetletji, ter na nacionalni ravni, saj sestavlja upravni odbor elektro sekcije na državni ravni. Ob koncu obrazložitve so zapisali, da je poslanstvo podjetnika Dušana Arha v uspešnosti poslovanja, kakovosti storitev, razvoju elektro stroke in uspešnosti delovanja podjetništva s povezovanjem in sodelovanjem na lokalnem, nacionalnem in mednarodnem nivoju v smislu ustvarjanja primerne podjetniške klime predpogoj za uspešno gospodarstvo.

Prestižno strokovno priznanje je prejel tudi nekdanji predsednik uprave Nuklearne elektrarne Krško **Stane Rožman**. Podeljevalci so mu priznanje podelili za uspešen razvoj stroke in razvoj edinstvene jedrske panoge v Sloveniji. Stane Rožman je vodil NEK od 1988, s strokovnim znanjem, delovnimi izkušnjami, osebno zavzetostjo in učinkovitimi metodami vodenja je bistveno prispeval k varnosti in zanesljivosti obratovanja elektrarne, zagotavljanju kakovosti, usposabljanju kadrov, sprejemljivosti elektrarne v javnosti, modernizaciji opreme in procesov, doseganju visokih standardov ter konkurenčni ceni proizvedene elektrike. Podeljevalci mu tudi priznavajo vizionarstvo in uspešno soočanje z izzivi tehnološkega razvoja in družbenih sprememb ter avtoriteto slovenske energetike.

Nagrajenci Elektrotehniške zveze Slovenije (foto: ETS)

Obema prejemnikoma priznanj za življenjsko delo v elektrotehniški stroki čestitamo.

Janja Starc

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (v nadaljevanju: zbornica) na podlagi sklepa, sprejetega na 7. redni seji Upravnega odbora OZS dne 23. 2. 2023

objavlja

RAZPIS ZA PODELITEV PRIZNANJA OBRTNIK LETA 2023

Priznanje »Obrtnik leta« podeljuje zbornica enkrat letno za izjemne dosežke na področju obrtništva.

Kandidate za podelitev priznanja »Obrtnik leta« lahko predlagajo:
- upravni odbori strokovnih sekcij zbornice,
- upravni odbori ali predsedniki območnih obrtno-podjetniških zbornic,
- kandidat se lahko predlaga sam.

Kandidat mora za prijavo na razpis izpolnjevati vse naslednje pogoje:
- članstvo v zbornici vsaj 5 let pred oddajo prijave na razpis,
- poravnane vse obveznosti do zbornice, podizvajalcev, zaposlenih in države,
- do vključno 20 zaposlenih.

Kriteriji za izbor »Obrtnika leta« so, da:
- delo opravlja na obrtni način, skladno z opredelitvijo v Obrtnem zakonu,
- poslovna uspešnost,
- razvoj dejavnosti,
- trajnost dosežkov,
- poslovna odličnost,
- uvajanje inovacij (ustvarjalnost in izboljšave),
- skrb za varstvo okolja,
- skrb za kadre in njihovo usposabljanje,
- strategija razvoja,
- prispevek k razvoju okolja, v katerem posluje, in
- aktivnosti v stanovskih vrstah.

Komisija preverja izpolnjevanje navedenih kriterijev za najmanj zadnje 5-letno obdobje poslovanja.

Rok za prijavo je 31. avgust 2023.

Obvezne priloge k prijavi na razpis so:
- kratka utemeljitev upravičenega kandidata,
- izjava o izpolnjevanju pogojev za kandidiranje na razpis,
- fotografije poslovnih prostorov,
- izjava kandidata, da ima poravnane vse obveznosti do zbornice, podizvajalcev, zaposlenih in države in
- izjava kandidata, da dovoljuje uporabo svojega imena v promocijske namene zbornice.

Prijava mora biti podana na **prijavnici**, ki je objavljena na www.ozs.si, in sicer v elektronski obliki ali fizično poslana v zaprti kuverti na naslov: **Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Komisija za priznanje »Obrtnik leta«, Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana.**

Blaž Cvar
Predsednik OZS

OBRTNO-PODJETNIŠKA ZBORNICA SLOVENIJE

V razpisu je zaradi preglednosti in lažje berljivosti uporabljena le moška slovnična oblika, pri čemer pa je enakopravno in smiselno mišljena tudi ženska oblika.

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (v nadaljevanju: zbornica) na podlagi sklepa, sprejetega na 7. redni seji Upravnega odbora OZS dne 23. 2. 2023

objavlja

RAZPIS ZA PODELITEV PRIZNANJA PODJETNIK LETA 2023

Priznanje »Podjetnik leta« podeljuje zbornica enkrat letno za izjemne dosežke na področju podjetništva.

Kandidate za podelitev priznanja »Podjetnik leta« lahko predlagajo:
- upravni odbori strokovnih sekcij zbornice,
- upravni odbori ali predsedniki območnih obrtno-podjetniških zbornic,
- kandidat se lahko predlaga sam.

Kandidat mora za prijavo na razpis izpolnjevati vse naslednje pogoje:
- članstvo v zbornici vsaj 5 let pred oddajo prijave na razpis,
- poravnane vse obveznosti do zbornice, podizvajalcev, zaposlenih in države,
- več kot 5 zaposlenih.

Kriteriji za izbor »Podjetnika leta« so, da:
- delo opravlja pretežno na industrijski način,
- poslovna uspešnost,
- strateška usmerjenost,
- globalno delovanje,
- razvoj dejavnosti,
- trajnost dosežkov,
- poslovna odličnost,
- uvajanje inovacij (ustvarjalnost in izboljšave),
- skrb za varstvo okolja,
- skrb za kadre in njihovo usposabljanje,
- strategija razvoja,
- prispevek k razvoju okolja, v katerem posluje, in
- aktivnosti v stanovskih vrstah.

Komisija preverja izpolnjevanje navedenih kriterijev za najmanj zadnje 5-letno obdobje poslovanja.

Rok za prijavo je 31. avgust 2023.

Obvezne priloge k prijavi na razpis so:
- kratka utemeljitev upravičenega kandidata,
- izjava o izpolnjevanju pogojev za kandidiranje na razpis,
- fotografije poslovnih prostorov,
- izjava kandidata, da ima poravnane vse obveznosti do zbornice, podizvajalcev, zaposlenih in države in
- izjava kandidata, da dovoljuje uporabo svojega imena v promocijske namene zbornice,
- v primeru, da ima prijavljenec v lasti več podjetij, mora predložiti konsolidirano bilanco od pooblaščenega revizorja.

Prijava mora biti podana na **prijavnici**, ki je objavljena na www.ozs.si, in sicer v elektronski obliki ali fizično poslana v zaprti kuverti na naslov: **Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Komisija za priznanje »Obrtnik leta«, Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana.**

Blaž Cvar
Predsednik OZS

OBRTNO-PODJETNIŠKA ZBORNICA SLOVENIJE

V razpisu je zaradi preglednosti in lažje berljivosti uporabljena le moška slovnična oblika, pri čemer pa je enakopravno in smiselno mišljena tudi ženska oblika.

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (v nadaljevanju: zbornica) na podlagi sklepa, sprejetega na 7. redni seji Upravnega odbora OZS dne 23. 2. 2023

objavlja

RAZPIS ZA PODELITEV PRIZNANJA NAJSTAREJŠI OBRTNIK LETA 2023

Priznanje »Najstarejši obrtnik leta« podeljuje zbornica enkrat letno.

Kandidate za podelitev priznanja »Najstarejši obrtnik leta« lahko predlagajo:
- predsednik zbornice in podpredsednik upravnega odbora zbornice,
- skupščina zbornice,
- upravni odbor zbornice,
- upravni odbor strokovne sekcije zbornice,
- upravni odbor ali predsednik območne obrtno-podjetniške zbornice.

Kandidat mora za prijavno na razpis izpolnjevati naslednji pogoj:
- članstvo v zbornici.

Kriterij za izbor »Najstarejšega obrtnika leta« je:
- najdaljše obdobje opravljanja dejavnosti.

Izpolnjevanje kriterija se dokazuje s pisnimi dokazili, iz katerih je razvidno obdobje opravljanja dejavnosti, ki jih komisiji posreduje predlagatelj.

Rok za prijavo je 31. avgust 2023.

Prijava mora biti podana na **prijavnici**, ki je objavljena na www.ozs.si, in sicer v elektronski obliki ali fizično poslana v zaprti kuverti na naslov: **Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Komisija za priznanje »Obrtnik leta«, Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana.**

Blaž Cvar
Predsednik OZS

OBRTNO-PODJETNIŠKA ZBORNICA SLOVENIJE

V razpisu je zaradi preglednosti in lažje berljivosti uporabljena le moška slovnična oblika, pri čemer pa je enakopravno in smiselno mišljena tudi ženska oblika.

Kjer se zbiramo dobri obrtniki.

Največji iskalnik obrtnikov vam omogoča, da hitro najdete storitev ali izdelek, ki ga potrebujete.

Obrtniški groš je lahko odlično darilo, saj ga lahko obdarovanec vnovči pri različnih obrtnikih, ki ga sprejemajo. Lahko pa mu tudi namignete, kako naj ga porabi.

Oddajte povpraševanje preko spleta in z enim samim povpraševanjem hitro pridobite več ponudb izvajalcev.

SOS obrtnik je opcija, kjer lahko najdete obrtnike za nujna opravila. Ti so na voljo 24/7.

Uporaba portala je za kupce BREZPLAČNA!

mojobrtnik.com

info@mojobrtnik.com
T 080 12 42

Moj Obrtnik

NAJVEČJI SLOVENSKI OBRTNIŠKI PORTAL

SKUPAJ GRADIMO KARIERE

Krepitev sodelovanja
med gospodarstvom in izobraževalno sfero

Celodnevni dogodek Skupaj gradimo kariere, namenjen predvsem dijakom in njihovim staršem, so pripravili Šolski center Škofja Loka in Gimnazija Škofja Loka, Območna obrtno-podjetniška zbornica Škofja Loka, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije in Regionalna zbornice Gorenjske, Razvojna agencija Sora in Občina Škofja Loka. Mladi so spoznavali prednosti vajeništva in karierne priložnosti v 66 gorenjskih podjetjih, ki so se predstavila na stojnicah v Športni dvorani Poden in v zunanjem šotoru na parkirišču.

V Škofji Loki so minuli mesec ponovno prikazali zgleden primer povezovanja izobraževalne sfere in gospodarstva. V športni dvorani Poden in okoli Šolskega centra Škofja Loka se je v okviru dogodka Skupaj gradimo kariere predstavilo kar 66 podjetij iz Škofje Loke in širše okolice. S tem so imeli dijaki lepo priložnost s prve roke dobiti koristne informacije o podjetjih in možnostih zaposlitve. Poleg tega so sodelovali na različnih delavnicah, pogovorih in okrogli mizi.

Bodoči dijaki in njihovi starši so spoznavali prednosti vajeniške oblike izobraževanja. Prav vajeništvu kot odlični priložnosti za začetek poklicne kariere v Škofji Loki namenjajo zelo veliko pozornosti.

Direktor Šolskega centra **Martin Pivk** je povedal, da je namen dogodka zbližati delodajalce in dijake, hkrati pa navdušiti tudi osnovnošolce za izobraževanje v Škofji Loki. »Prvo leto je bilo na srečanju 28 delodajalcev, danes jih je tu že 66. Prvi stik z delodajalcem je zelo pomemben in pomembno je vedeti, kakšne so prednosti vajeništva in praktičnega usposabljanja z delom, kdo je delodajalec, pri katerem bodo sklenili vajeniško pogodbo ali pridobili kadrovsko štipendijo, in kje bodo na praktičnem delovnem usposabljanju,« je dodal Pivk.

Vajeništvo ima potencial

Celodnevni dogodek, v prvi vrsti namenjen mladim, je bil odlična priložnost za pogovor predstavnikov gospodarstva, ministrstev in šolskega centra o ključnih izzivih sodelovanja gospodarstva s šolami, v katerem so poleg direktorja Šolskega centra Škofja Loka Martina Pivka sodelovali **Iztok Novak**, direktor podjetja Polycom, **Andrej Megušar**, direktor podjetja LTH Castings, **Uroš Mesec**, direktor podjetja Mebor, **Jernej Salecl**, generalni direktor Direktorata za industrijo, podjetništvo in internacionalizacijo na Ministrstvu za gospodarstvo, turizem in šport, **Branka Hrast Debeljak**, direktorica Sektorja za srednje in višje šolstvo na Ministrstvu za vzgojo in izobraževanje, in **Marko Lotrič**, predsednik Državnega sveta RS, udeležila pa sta se ga tudi predsednik OZS **Blaž Cvar** in direktor OZS **Danijel Lamperger**.

Na okrogli mizi o izzivih sodelovanja gospodarstva s šolami so sodelovali (z leve) Andrej Megušar (LTH Castings), Jernej Salecl (Direktorat za industrijo, podjetništvo in internacionalizacijo na Ministrstvu za gospodarstvo, turizem in šport), Martin Pivk (Šolski center Škofja Loka), Marko Lotrič (predsednik Državnega sveta RS), Branka Hrast Debeljak (Sektor za srednje in višje šolstvo na Ministrstvu za vzgojo in izobraževanje), Iztok Novak (Polycom) in Uroš Mesec (Mebor).

Vsi so se strinjali, da je okrepitev sodelovanja in povezovanja med gospodarstvom in izobraževalno sfero

izredno pomembna in celo nujna, če želimo v prihodnje imeti kakovosten domač strokovni kader, ki je ključen za uspešno rast in razvoj podjetij. Pozdravili so tovrstne dogodke in se strinjali, da bi bilo treba promocijo poklicev začeti aktivno izvajati že v osnovnih šolah.

Poleg tega je bilo predvsem s strani podjetnikov slišati, da je nujno treba nadaljevati razvoj vajeniškega sistema izobraževanja, saj se mladi na ta način naučijo vrednot podjetja in veščin, hkrati pa v podjetje prinašajo sveže aplikativno znanje, ki ga lahko nemudoma uporabijo. Poudarili so še, da je ŠC Škofja Loka izredno dober primer tega, kako je treba delati ne le z mladimi in starši, ampak tudi s podjetji. Ta se, tako kot predstavniki zbornic in podpornega okolja za podjetništvo, zavzemajo tudi za ustanovitev vsaj dveh fakultet na Gorenjskem, fakultete za strojništvo in fakultete za mehatroniko, saj bi s tem mladi ostali v domačih krajih in delo našli v lokalnih podjetjih.

Pogum velja!

Veliko zanimanja in navdušenja pa so dijaki pokazali za pogovor z uspešnimi mladimi podjetniki, ki so bili tudi sami dijaki Šolskega centra Škofja Loka. V nabito polni predavalnici so prisluhnili **Simonu Mescu**, direktorju podjetja Mebor, **Juretu Kokalju**, direktorju podjetja KNT, **Roku Gantarju**, direktorju podjetja Lavrih, in inženirki leta 2022 **Rosani Kolar**.

Tudi mladi podjetniki so izpostavili pomen sodelovanja šol z gospodarstvom, predvsem z vidika pridobivanja praktičnih veščin in spoznavanja realnega delovnega okolja. Poudarili so, da je veliko odvisno od njih samih, koliko zanimanja pokažejo. »Če dijak pokaže zanimanje, bomo v podjetju to hitro opazili, mu predali več znanja in ga soočili z večjimi izzivi,« je bilo slišati.

Dijakom so položili na srce, naj se ne ustrašijo, če se kaj zalomi ali je treba kaj popraviti, zastavijo naj si cilj, verjamejo naj vase, predvsem pa naj bodo pogumni.

Eva Mihelič

LES-PRO Stavno mizarstvo in tesarstvo, Rok Pošebal, s. p., Večeslavci

Od prekvalifikacije do tesarskega mojstra

Savinjčan Rok Pošebal je po izobrazbi lesarski tehnik. Poklic je opravljal vrsto let v rojstnem kraju, a pravega zadovoljstva v njem ni našel. Z življenjsko sopotnico Matejo iz Prekmurja se je preselil v njeno vas Večeslavce, kjer se je spopadel z novimi poslovnimi izzivi. Zlasti so ga privlačila tesarska dela, zato je iskal možnosti, kako si pridobiti praktična znanja in ustrezno usposobljenost za pridobitev obrtnega dovoljenja.

Priložnost lastnega dokazovanja se je Roku ponudila pri gradbenem podjetju Mencingar v Fikšincih, kjer se je kot že izurjen lesar poskušal tudi v tesarskih delih. »Dobro mi je šlo od rok, z delovno ekipo sem se odlično ujel in po dveh letih mi je uspela prekvalifikacija v tesarja, kar mi je omogočilo odprtje zasebne obratovalnice. Pot samostojnega podjetnika sem začel leta 2018,« se takratnega obdobja spominja Rok Pošebal.

Z marljivim in kakovostnim opravljanjem krovsko-tesarskih del se je Rok hitro uveljavil in pridobil zaupanje številnih povpraševalcev po tovrstnih opravilih. »Prekmurje je dodobra naseljeno s kmečko populacijo, številnih imetnikov gospodarskih poslopij, pri katerih so potrebne nenehne obnove in posodobite. Veliko je tudi novogradenj, zato dela nikoli ne zmanjka,« je zadovoljen 33-letni Rok. Zaposluje pet delavcev, tudi dva soprogina brata. Zaradi pomanjkanja strokovnega kadra je enega delavca že prekvalificiral v tesarja. Rok pravi, da predstavljajo že izkušeno podjetje, ki na področju krovstva in tesarstva stalno pridobiva nova znanja. Tako zmorejo naročnikom svetovati in izvesti sodobne rešitve pri celotnem postavljanju ostrešij, s krovskimi deli. Pravi mojstri so pri splošnih tesarskih storitvah, kot je montaža raznovrstnih nadstreškov, vrtnih ut in drvarnic. Lično izdelajo brunarice, pergole in kozolce, brezhibno opravijo tudi zaključna ter ostala zunanja in notranja strešna dela.

»Vsaki stranki se v največji možni meri prilagajamo in zagotavljamo celovito storitev na enem mestu. Po ogledu objekta opravimo svetovanje in pripravimo ponudbo. Z dobavo potrebnega gradbenega materiala se pričenja tudi izvedba del. Stranke seveda pričakujejo ugodno ceno, za hitro opravljene storitve pa sprejemljive cene. Kakovost in zanesljivost pa je tako ali tako na prvem mestu,« pripoveduje Rok.

Rok Pošebal (levo) s svojo ekipo naročnikom zagotavlja zasnovo in izvedbo sodobnih rešitev pri postavljanju ostrešij, nadstreškov, brunaric, pergol, kozolcev … brezhibno pa opravijo tudi zaključna ter ostala zunanja in notranja strešna dela.

Zanimivo, da sta se v družini Mateje Zelko, Rokove soproge, z lesarsko dejavnostjo ukvarjala Matejin oče in zlasti ded Alojz, ki se je zelo dobro znašel pri tesarsko-krovskih opravilih.

Sicer pa Rok Pošebal sodi med aktivnejše člane murskosoboške obrtne zbornice. Vključil se je tudi v letošnjo akcijo predstavitve poklicev na gradbenem sejmu MEGRA v Gornji Radgoni. Z odličnim praktičnim prikazom tesarskih del je pritegnil pozornost pomurskih osnovnošolcev. »Znano je, da kadra v naši stroki kronično primanjkuje. Verjamem, da se je med številnimi mladimi našel kdo, ki bi ga utegnil poklic tesarja zanimati. Morda bi veljajo s tovrstnimi demonstracijami poskusiti še na druge načine, ne le enkrat na leto. Prepričan sem, da bi bili mnogi moji stanovski kolegi pripravljeni zainteresiranim učencem višjih razredov osnovne šole prikazati rokodelske, strojne in druge spretnosti naših obrtnih dejavnosti tudi v svojih obratovalnicah, delovnih objektih in gradbiščih. Tokrat sem se prvič odzval na tovrstno akcijo, z veseljem pridem še kdaj,« pravi Rok.

Lesarki tehnik, s prekvalifikacijo usposobljen za tesarja in petletnim opravljanjem obrtne dejavnosti, bo Rok Pošebal kmalu postal še tesarski mojster. Teoretični del izpita je že uspešno opravil, čaka ga le še praktična izvedba, kjer bo zagovarjal svoj izdelek kozolca.

Niko Šoštarič

Odslej v prenovljenih in razširjenih poslovnih prostorih

So eden največjih in najsodobnejših očesnih centrov v Sloveniji, kar jim omogoča, da paciente obravnavajo z največjo mero skrbnosti in profesionalnosti. Nove tehnologije, nova znanja in napredek, ki zagotavlja najsodobnejše rešitve, so tisto, kar VIDIM žene naprej. Zadnje leto so posvetili širjenju svojih idej, načrtovanju in uresničevanju projekta, katerega rezultat so prenovljeni in razširjeni poslovni prostori. Otvoritev le-teh je bila 20. aprila.

V očesnem centru že od leta 2005 skrbijo za vid in oči pacientov. Vse metode odprave dioptrije za vse starosti izvajajo po najnovejših mednarodnih standardih. So referenčni center podjetja Carl ZEISS za očesno kirurgijo v regiji in ZEISS Vision partner na področju optike. Pridobili so certifikat mednarodne akreditacijske hiše AACI (American Accreditation Commission International) in certifikat ISO 9001/2008 švicarske certifikacijske hiše QS Zürich AG.

Vizija obeh ustanoviteljev in direktorjev podjetja **Boštjana Dreva** in **Emme Urške Belle Drev** je bila že ob ustanovitvi, da podjetje postane širše prepoznaven in uveljavljen očesni center na področju izvajanja očesnih operacij za odpravo dioptrije, ostalih očesnih operacij, diagnostike in zdravljenja očesnih bolezni.

Direktor in vodja zdravniške ekipe Boštjan Drev, dr. med. specialist oftalmolog-kirurg, je v svoji 25-letni strokovni karieri opravil prek 30.000 operacij sivih mren, operacij z vstavitvijo nadstandardnih znotrajočesnih leč, operacij z vstavitvijo fakičnih znotrajočesnih leč in laserskih odprav dioptrij po modernih metodah. Sodeluje tudi z očesnimi kirurškimi centri v tujini, kjer izobražuje specializante oftalmologije in jih uči zahtevnih tehnik operacij.

Nagovor lastnika Boštjana Dreva (foto: T. Š.).

Boštjan Drev: »Pacient je vedno v ospredju. Trudimo se, da se vsakemu pacientu vedno v celoti posvetimo od začetka povpraševanja po operaciji do končnega zadovoljstva. Med celotnim postopkom odgovarjamo na vsa morebitna vprašanja in pomisleke ter skupaj najdemo najboljše rešitve. Pri odločitvi o tem, kateri od posegov je najboljši za posameznika, se vedno poskušamo postaviti v kožo pacienta in se držimo naše vizije ter načela 'kar je dobro za pacienta, je dobro tudi zame'.«

Za izvajanje dejavnosti na tako zahtevnem področju je potrebna odlična organizacija in ekipa, zato so v podjetju izrednega pomena medsebojno spoštovanje in zaupanje, strokovnost, profesionalnost, kakovost, varnost, zasebnost, zadovoljstvo zaposlenih, odgovornost in sodobna vrhunska tehnološka opremljenost. In vse to VIDIM ima.

V Celju imajo sedem vrhunsko opremljenih ambulant, v Ljubljani dve, operacije pa izvajajo v dveh tehnološko dovršenih operacijskih sobah. Očesni center v Celju obsega ambulantni in kirurški del ter VIDIM optiko, prodajalno korekcijskih in sončnih očal ter leč. Izvajajo SMILE pro metodo odprave dioptrije, ki je najhitrejša, najsodobnejša in ekskluzivno v VIDIM. Z novim femtosekundnim laserjem ZEISS VISUMAX 800 je VIDIM postal prvi očesni center v širšem delu Evrope, ki odpravo dioptrije opravi v le 9 sekundah.

Prerez traku in otvoritev prostorov: mag. Darjo Pungartnik, izvršni direktor VIDIM, lastnica podjetja Emma Urška Belle Drev in župan Mestne občine Celje Matija Kovač (foto: Matjaž Očko).

Medicinska ekipa je vrhunsko usposobljena, se stalno strokovno izpopolnjuje ter varno in kakovostno obravnava paciente. Celotna ekipa VIDIM je strokovna in prijazna ter dosledno izvaja strateške usmeritve podjetja. Župan Mestne občine Celje **Matija Kovač** je ob otvoritvi poudaril pomembnost uspešnega očesnega centra za Celje in širše področje. Čestitke je izrekla tudi **Barbara Korenčan**, predstavnica in prokuristka podjetja Carl ZEISS, ki se veseli nadaljnjega poglobljenega sodelovanja. Zaposleni so se zahvalili lastnikoma centra s prisrčnim nagovorom in čestitko, v kateri so napisali, kako so veseli in zadovoljni, da so lahko del uspešnega tima, ki jim omogoča tako profesionalno kot osebno rast, in pod katero so se podpisali z nazivom vajina družina VIDIM.

OOZ Celje se je pridružila čestitkam svojemu članu ob odprtju novih še dodatnih poslovnih prostorov v Celju ter zaželela uspešno rast in razvoj tudi v prihodnosti.

mag. Tatjana Štinek

SIGR Bizjak d. o. o.

V podjetju imajo logistko leta

V okviru Logističnega kongresa, ki je aprila potekalo v Portorožu, so podelili tudi nagrado logist leta 2022, ki jo je tokrat prejela logistka, in sicer Nataša Pogačnik, glavna izvršna direktorica skupine SIGR Bizjak.

Nagrado logist leta Slovensko logistično združenje podeljuje na osnovi sedmih glavnih kriterijev, in sicer na osnovi organizacijske, tehnološke, informacijske, ekonomske, razvojne, okoljske in varnostne odličnosti ter na osnovi kazalnikov uspešnosti poslovanja logistike.

Na nedavnem Logističnem kongresu je nagrado prejela Nataša Pogačnik iz družinskega podjetja SIGR Bizjak z več kot 80-letno tradicijo in razvejano mrežo povezanih podjetij. Glavno dejavnost podjetja predstavlja prevoz hitro pokvarljivega blaga, temu primerno pa so prilagodili poslovne procese in jih visoko digitalizirali. Digitaliziran je celoten krog, od naročila, planiranja pošiljke, disponence kot tudi vsa komunikacija o izjemah in spremembah, tako da se vsi deležniki lahko pravočasno prilagodijo, najpomembnejše pa je, da omogočajo popolno sledljivost dobavne verige v realnem času.

Pri tem so zavezani tudi okoljski odličnosti z zmanjševanjem škodljivih izpustov z optimiziranjem prevozov in z ozaveščanjem vseh vpletenih v verigi k ohranjanju okolja. Ob tem naj povemo, da kar 15 % njihovega voznega parka v Sloveniji predstavljajo vozila na zemeljski plin, ki proizvajajo kar 20 % manj CO_2.

E. M., slika: SLZ

Gault&Millau Slovenija za 2023

Chef leta je postal Janez Bratovž

V ljubljanskem Hotelu Slon so minuli mesec razglasili najboljše po izboru Gault&Millau Slovenija za 2023. Podelili so 10 priznanj za najboljše restavracije, nagrajene s 4 kapami, ter že tradicionalna posebna priznanja v 7 kategorijah. Chef leta Gault&Millau 2023 je postal Janez Bratovž, med drugim tudi podpredsednik Sekcije za gostinstvo in turizem pri OZS.

Chef leta Gault&Millau 2023 je postal Janez Bratovž.

Ob prejemu nagrade, ki mu jo je izročila predsednica republike Nataša Pirc Musar, je Janez Bratovž poudaril, da je chef v restavraciji res najbolj izpostavljen, a brez ekipe, ki stoji za njim, ne more nič.

Zagotovo podobno razmišljajo tudi v drugih restavracijah, ki so na tokratnem ocenjevanju prejele po štiri kape oziroma priznanja za najboljše restavracije. To so: Hiša Franko (Staro selo pri Kobaridu), Gostilna Pri Lojzetu (Dvorec Zemono, Vipava), Hiša Denk (Zgornja Kungota), Ošterija Debeluh (Brežice), Restavracija Strelec (Ljubljana), Restavracija Mak (Maribor), Restavracija Pavus (Grad Tabor, Laško), Grič (Šentjošt nad Horjulom), JB restavracija (Ljubljana) in Restavracija Milka (Kranjska Gora).

Kot so dejali pri Gault&Millau Slovenija, vse od prihoda vodnika na slovenski trg opažajo nenehno rast slovenske kulinarične ponudbe. Ob podelitvi so naznanili tudi izdajo novega vodnika za leto 2023. V njem bo predstavljeno 180 restavracij, prek 100 POP zbirališč, 93 vinskih kleti z 278 ocenjenimi vzorci vina ter 25 karakterističnih slovenskih turističnih kmetij.

E. M., slika: Gault&Millau Slovenija

Spet nove možnosti prihrankov!

"Kartica je super. Uporabljam jo vsak dan, še med vikendom."

foto: Bigstockphoto › oblikovanje: Uvid.si

INPOS · triglav · BIG BANG · ENERGIJA PLUS · MERKUR · KOMPAS

in več kot 100 odličnih partnerjev na vaši poslovni poti!

OBRTNO-PODJETNIŠKA ZBORNICA SLOVENIJE

› **Ugodnosti** pri partnerjih Mozaika podjetnih.
› **Ugodnostih** pri OZS in območnih obrtno-podjetniških zbornicah.
› **Ugodnosti** pri obrtnikih in podjetnikih.
› **Plačila na obroke** doma, v tujini in na spletu. Brez menjave banke.

Popuste in ugodnosti si izračunajte na **mozaikpodjetnih.si**

mozaik.podjetnih@ozs.si • **080 12 42**

enterprise
europe
network

Enterprise Europe Network

Mreža z brezplačnimi podjetniškimi podpornimi storitvami podpira mikro, mala in srednje velika podjetja pri širjenju poslovanja na tuje trge, trženju tehnoloških inovacij in projekte EU.

S **600 centri** v več kot **60 državah** in približno **4.000 izkušenimi strokovnjaki,** povezanimi v enotno mrežo, je Enterprise Europe Network največja mreža v Evropski uniji na področju nudenja strokovnega znanja in storitev podjetjem, univerzam, raziskovalnim organizacijam, tehnološkim centrom in drugim poslovnim in inovacijskim institucijam.

Obrnite se na eno od kontaktnih točk mreže Enterprise Europe Network, kjer vas bo svetovalec usmeril k najprimernejši podporni storitvi.

Strokovna področja, na katerih lahko pomagamo vašemu podjetju:

- Zakonodaja in standardi EU.
  Pomagamo vam pri vpeljavi predpisov EU in izpolnjevanju standardov.
- Dostop do mednarodnih trgov.
  Zagotavljamo vam tržne informacije in storitve za krepitev zmogljivosti, prepoznavamo primerne trge za rast in svetujemo o lokalnih poslovnih pogojih.
- Financiranje.
  Pomagamo vam poiskati ustrezne vire financiranja in pripraviti vaše podjetje za potencialne vlagatelje.
- Mednarodni razpisi in podpora pri prijavah.
  Predstavimo vam možnosti financiranja EU, ki ustrezajo potrebam vašega podjetja. Pomagamo vam tudi pri prijavi.
- Pravice intelektualne lastnine (IPR).
  Pomagamo vam pri razumevanju in pomenu pravic intelektualne lastnine ter vam pri internacionalizaciji vašega poslovnega in/ali tehnološkega sodelovanja nudimo podporo mednarodnih strokovnjakov s področja IPR.
- Učinkovita raba energije in virov.
  Približamo vam razumevanje in izbor najboljših tehnologij za vaše podjetje. Prepoznajte finančne priložnosti za ekološke inovacije in zeleno podjetništvo.
- Trajnostni razvoj.
  Pomagamo vam razviti trajnostne poslovne modele ter obvladovati okoljske in družbene vidike trajnosti.
- Digitalizacija.
  Svetujemo vam, kako vključiti digitalne tehnologije v vaše poslovne procese.
- Izboljšave upravljanja.
  V skladu z vašimi potrebami sodelujemo pri izbiri in implementaciji ustreznega modela upravljanja za vaše podjetje.

www.een.si
#EENCanHelp

enterprise europe network
Poslovni nasvet pred vašimi vrati

Bigstock

REVIJA OBRTNIK								LASTNOST PRAVKAR PRIPRAVLJENE JEDI						
								ŽELEZEN DROG ZA LOMLJENJE KAMENJA						
								MADŽARSKI ŠAHIST (ANDRAS)						
								ŠPELA NOVAK						
								NAŠ PEVEC (PETER)						
								KRAJ PRI OPATIJI						
								PLAČILO ZA PREVOZ S ČOLNOM						
								ALJAŽ PEGAN / LUKNJA ZARADI UDRTJA						
REVIJA OBRTNIK	AKVARIJSKA RASTLINA	HR. OTOK, SEVERO-ZAHODNO OD ŠOLTE	NEMŠKI SKLADATELJ (KASPAR)	PRAZNO GOVORJENJE	JAPONSKA BORILNA VEŠČINA	IZKLJUČ. EL. TOKA / OSKAR KOGOJ								
RJAV DO RDEČ DROBNOZRNAT HEMATIT														
PROSTOR OB STRANI AVTA, KI SE NE VIDI V OGLEDALU														
AVTOMOBILČEK						IGRALEC NEESON / KLICA, POGANJEK								
NIKALNICA			MESTO V VOJVODINI / VRSTA BILJARDA											
BISTVO, IDEJA V FILOZOFIJI				DAVČNA USLUŽBENKA / DRŽAVNI SIMBOL										
NAREČNI IZRAZ ZA CIMBAL								LADIJSKI ALI LETAL. VIJAK / SLIKAR ŠUBIC						
AVTOR: MARKO DREŠCEK	PROSTOR ZA PEVCE V CERKVI / ŠPORTNA MAJICA				STAR IZRAZ ZA KIS	NEMŠKI SLIKAR (ANGELO)	UKRAJIN. SKAKALKA KRAVEC							
SPOPAD DVEH NASPROTNIKOV							ZVAR / EGIPČANSKI BOG UMETNIKOV							
REKLO, PREGOVOR				AM. KOŠARKAR (JASON) / MITJA OKORN										
PRVINA, PRASNOV								ROMAN UMBERTA ECA						
SIRASTA VODA NA SKUTI								SKALNAT VRH NAD LEDENIM POKROVOM						

REVIJA OBRTNIK	IZDELOVALKA TORT IN KEKSOV	KOVINSKA FARMAC. POSODA Z VODO	ČUSTVENI SLOG ROCKA	HRVAŠKI OTOK, JZ OD ŠIBENIKA	OLIVNO, MOTORNO, KURILNO ?	ŠVEDSKI NARODNI MUZEJ NA PROSTEM	ANTIČNO GRŠKO MESTO
			NEMŠKO STEKLAR. MESTO / ORNA ZEMLJA				
					SANJA GROHAR / KMET PRI ŠAHU		
				VIŠJI ANGLEŠKI PLEMIČ / MESTO V KAMPANIJI			
			ERVIN OGNER / PLETENO VRHNJE OBLAČILO			PRETAKANJE SOLZ	PISATELJICA PEROCI
					PIJAČA ANTOV / BETONSKI OPORNI ZID		
		VSAKO OD SEMEN JABOLK, HRUŠK...					
	HORMON NADLEDVIČNE ŽLEZE	PEVKA VUICA / BORZNI POSREDNIK					STRUPENA EVROPSKA KAČA
			MOŠKI PRINCIP KITAJSKE FILOZOF.				
			TON A, ZVIŠAN ZA POLTON	SOVRAŽNICA ŽELEZA			
				NEKDANJA DOLŽIN. MERA / IGRALKA BULLOCK			
						KUŽNO VNETJE DEBELEGA ČREVESA	MANJŠI VOZ, VOZIČEK
					GIUSEPPE VERDI / EROSOV SPREMLJEVALEC		
			IT. IGRALEC (FRANCO) / JAPONSKA OBLIKA BUDIZMA				
		STRJEN SADNI SOK / KRAVJA IZJAVA					

BREZPLAČEN MALI OGLAS ZA ČLANE OZS!

- Na podlagi sklepa kolegija upravnega odbora OZS z dne 4. 3. 2010 imajo člani OZS, ki ne dolgujejo več kot dve članarini, **pravico do enega brezplačnega malega oglasa** (do 30 besed) na leto. Člani **»A plus«** pa imajo pravico do petih (5) brezplačnih malih oglasov na leto in do 25-odstotnega članskega popusta pri okvirjenih oglasih (na barvni podlagi).
- Vsi, ki želijo izkoristiti zgoraj naštete možnosti brezplačnega oglaševanja, nam morajo ob predaji oglasa sporočiti člansko številko OZS (najdete jo na prvi strani kartice Mozaik podjetnih). Brez tega brezplačni mali oglasi niso možni.

MALI OGLAS ZA OSTALE NAROČNIKE

- Cena malega oglasa (do 30 besed) je **17 EUR** (+ 22 % DDV).
- **1 cm stolpca** okvirjenega malega oglasa na barvni podlagi stane **19 EUR** (+ 22 % DDV).

Prosimo vas, da nam ob vseh naročilih oglasov napišete podatke za izstavitev računa (naziv, naslov in **davčno številko**) ter navedete, ali ste zavezanec za DDV. Člani OZS naj sporočijo tudi **člansko številko OZS**. Prosimo, da so vaši dopisi **čitljivi**, opremljeni z **žigom in podpisom naročnika**. Pridržujemo si pravico do jezikovnih popravkov.

POŠILJANJE OGLASOV

Oglase lahko pošljete po:

- e-pošti: revija.obrtnik@ozs.si
- klasični pošti na naslov: OZS, Revija Obrtnik podjetnik, Celovška 71, Ljubljana
- **NOVO** – preko spletnega obrazca na www.ozs.si/Obrtnik/Naročilomalegaoglasa

Malih oglasov po telefonu ne sprejemamo.

OGLASI V RUBRIKAH OBRTNE STORITVE IN POSLOVNE STORITVE

Na podlagi zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno oglasov neregistriranih dejavnosti ne objavljamo!
Če želite, da vam objavimo oglas za storitve, nam **pošljite dokumente o vaši registrirani dejavnosti.**

Oglasi v teh rubrikah morajo vsebovati popoln naziv in naslov, ki smo ga dolžni tudi objaviti!

ZADNJI ROK ZA ODDAJO MALEGA OGLASA

Zadnji rok za oddajo malega oglasa **v junijski** Obrtnikovi borzi je **20. maja 2023**.

NAROČILO NA REVIJO OBRTNIK PODJETNIK

Letna naročnina na revijo Obrtnik podjetnik je **60 EUR** (5 % DDV je vključen v ceno). **Naročilo velja do preklica!**
Naročite se lahko po:

- e-pošti: revija.obrtnik@ozs.si
- navadni pošti na naslov: OZS, Celovška c. 71, 1000 Ljubljana

STROJI IN OPREMA

COPIA BIRO d.o.o. - prodaja, servis in vzdrževanje Canon tiskalnih naprav: tiskalniki, multifunkcijske naprave, ploterji, produkcijske naprave in skenerji. Nudimo programske rešitve za centralizacijo tiskanja in dokumentni sistem. Informacije po tel. 01 242 58 14, e-pošta: prodaja@copia-biro.si, www.copia-biro.si. Šifra oglasa: 23-02-002

VSE ZA HIDRAVLIKO, PNEVMATIKO IN INDUSTRIJO. Izdelava cevi po naročilu. Delavnica na terenu. Cevi za odsesavanje, hidravlične cevi, priključki, ventili, črpalke, pripravne enote, akumulatorsko orodje, maziva, hitro in kvalitetno. Informacije po tel. 02 883 8690. Šifra oglasa: 23-02-003

PEKARNE, SLAŠČIČARNE, PICERIJE, TESTENINARJI! Nudimo novo, rabljeno in renovirano opremo za proizvodnjo kruha in peciva, piškotov, slaščic in pralin, pic, testenin in njokov ter strokovno montažo dobavljene opreme in tehnološko podporo. PEKSIM d. o. o., Ulica Gradnikove brigade 6, Nova Gorica, tel. 05 30 27 136, 031 690 872, faks: 05 33 30 818, e-pošta: peksim@volja.net. Šifra oglasa: 23-02-004

UGODNO PRODAMO MALO RABLJENO, popolnoma obnovljeno ekscentrsko stiskalnico Guljaš & Velicki, tip EK 8 t, letnik 1990, s podajalnikom in odvijalcem traku. Cena po dogovoru. Informacije po tel. 041 768 334 ali e-pošti: direktor@ikor.si Šifra oglasa: 23-02-005

PRODAM DOBRO UTEČENO PROIZVODNJO oziroma podjetje za predelavo plastike (ekstruzija - proizvodnja plošč in folij), z dolgoletno tradicijo od leta 1988. Proizvodnja se prodaja z vso opremo in zagotovljenim prevzemom dosedanjih naročil. Podjetje je brez bremen. Cena: 140.000 € oz. po dogovoru. Več informacij po tel. 031 512 727. Šifra oglasa: 23-02-010

POSEBNA PONUDBA! Zaradi upokojitve prodam deset strojev za izdelavo usnjenih izdelkov - rokovniki, pasovi, stolčki, razni etuiji, pasovi za puško ... Izdelki se že prodajajo v trgovinah po Sloveniji. Potencialnega kupca naučim izdelave. Cena: 30.000 €. Informacije po tel. 040 308 300. Šifra oglasa: 23-02-012

PRODAM TISKARSKE STROJE, dvobarvni GTO - 52, rezalko Masima 80 in vse ostale stroje. Delavnico v izmeri 180 2 dam v najem, nahaja se v Novi Gorici. Informacije po tel. 041 912 714. Šifra oglasa: 23-02-013

Ročni paletnik
- nosilnost: **2500 kg**
- dolžina vilic: **1150 mm**
- tovorna kolesa: **POLYURETAN (PU)**
- krmilna kolesa: **GUMA**
- neto teža: **71 kg**

Slika je simbolična.
ika
Tel.: 04 518 44 44
Fax: 04 518 44 00
E-mail: info@ika.si
Cena samo 270 € brez DDV www.ika.si

OBRTNE STORITVE

NUDIMO: špedicijske storitve, logistiko, vulkanizerstvo za tovorna vozila, hidravlične cevi, avto klima. Informacije: Laptrans prevozi d.o.o., Veliki Gaber 109, 8213 Veliki Gaber, tel. 041 799 296. Šifra oglasa: 23-03-001

FOTOGRAFSKE STORITVE - nudimo profesionalno izdelavo poslovnih portretov, produktnih fotografij in fotografiranje dogodkov. slikaj.se Uroš Abram s.p., PE Jesenice, Cesta železarjev 2, e-p: info@slikaj.se, tel. 051 660 419. Šifra oglasa: 23-03-002

MONTAŽA IN SERVIS VSEH VRST DVIGAL
DVIGALA BARTOL
OSEBNA DVIGALA
TOVORNA DVIGALA
INVALIDSKA DVIGALA
MOSTOVNA DVIGALA
KONZOLNA DVIGALA
VERIŽNA DVIGALA
GRADBENA DVIGALA
VISEČI FASADNI ODRI
DVIGALA BARTOL d.o.o., Badjurova ulica 22, Ljubljana
GSM: 041 668 069, Tel.: 01/4288 645, Fax: 01/4272 858
dvigala-bartol@siol.net, www.dvigala-bartol.si

PRVI MEDIJ TRANSPORTA IN LOGISTIKE

Z vami na poti, v službi in doma!

Poiščite nas vsak mesec na prodajnih mestih ter dnevno spremljajte novice na

www.eTransport.si

Najdite nas na: facebook

REVIJA ZA GRADBENIŠTVO, ARHITEKTURO IN MATERIALE

www.gradbenik.net

Zavarovanja za podjetja

Zavarovalnica Triglav nudi poseben popust za imetnike kartice **Mozaik podjetnih.**

triglav

Vse bo v redu.
triglav.si